

قانون

مبارزه با قاچاق کالا و ارز

با الحاقات و اصلاحات سال ۱۴۰۰

به انضمام

آیین نامه های اجرایی

و دستورالعمل های ابلاغی

گردآورنده: علی صدیقی کورپسین قلعه

فرمان تاریخی مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در ۱۲ تیرماه سال ۱۳۸۱ خطاب به رئیس جمهور وقت در خصوص مبارزه با قاچاق کالا و ارز

کسترش پدیده قاچاق و تاثیر مخرب آن در امر تولید و تجارت قانونی و سرمایه گذاری و اشتغال، خطر جدی و بزرگی است که باید با جدیت تمام با آن مبارزه کرد و بر همه دستگاه های که به نحوی می توانند در این امر دخیل باشند واجب است که سهم خود را در این مبارزه ایفا کنند.

اولاً باید قانون مرکزی این مبارزه در سطحی عالی نزدیک به رئیس دولت و دارای اشراف قانونی بر دستگاه های ذی ربط دولتی باشد.

ثانیاً تبلیغات مناسب و هوشمندانه و همه جانبه در خدمت این مبارزه قرار گیرد.

ثالثاً برخورد قضایی و انتظامی، قاطع و در ارتباط کامل با تصمیم گیری های آن قانون مرکزی باشد.

رابعاً عزم جدی بر این باشد که عمل قاچاقچی کاملاً برخلاف صرفه و همراه با خطر باشد و جنس قاچاق از پیش از مبادی ورودی تا محل عرضه آن در بازار، آجاق اقدامات گوناگون این مبارزه قرار گیرد. البته در این کار لازم است با دقت و مراقبت تمام از آلوده شدن عناصر درست اندر کاران این مبارزه به بیماری رشوه و امثال آن جلوگیری شود.

بدیهی است که دستگاه قضایی از یک سو و دستگاه های انتظامی و احیاناً نظامی از سوی دیگر وظیفه دارند در این امر مهم همکاری کامل داشته باشند.

توفیق جناب عالی و دیگر دست اندرکاران را در این امر بزرگ از خداوند متعال مسئلت می کنم.

فهرست مطالب قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

صفحه	عنوان
۵	فصل اول: تعاریف، مصادیق و تشکیلات (ماده ۱ تا ۴)
۱۴	فصل دوم: پیشگیری از قاچاق (ماده ۵ تا ۱۷)
۲۱	فصل سوم: قاچاق کالای مجاز، مجاز مشروط، یارانه ای و ارز (ماده ۱۸ تا ۲۱)
۲۳	فصل چهارم: قاچاق کالای ممنوع (ماده ۲۲ تا ۲۷)
۲۶	فصل پنجم: قاچاق سازمان یافته و حرفه ای (ماده ۲۸ تا ۳۲)
۲۸	فصل ششم: جرائم مرتبط (ماده ۳۳ تا ۳۵)
۲۹	فصل هفتم: مقررات مربوط به دستگاه کاشف و کشف کالا (ماده ۳۶ تا ۴۳)
۳۲	فصل هشتم: مراجع صالح رسیدگی به جرم قاچاق (ماده ۴۴ تا ۵۲)
۳۶	فصل نهم: اموال ناشی از قاچاق (ماده ۵۳ تا ۵۶)
۴۰	فصل دهم: مقررات عمومی (ماده ۵۷ تا ۷۸)
۴۸	آیین نامه نحوه و سطح دسترسی به پایگاه محکومان قاچاق کالا و ارز
۵۰	آیین نامه اجرایی تبصره ماده ۷۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۵۲	آیین نامه اجرایی ماده ۲۷ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۵۴	آیین نامه اجرایی مواد ۵۵ و ۵۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۶۱	آیین نامه اجرایی شناسه های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده ۱۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۶۸	دستور العمل ماده (۷) آئین نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز برای گروه کالایی دخانیات
۷۱	آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۸۶	اصلاح تبصره ماده ۴۴ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۸۷	دستور العمل تبصره ۲ ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۹۲	دستور العمل تبصره ۴ الحاقی ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۹۴	ضوابط اختصاصی گروه کالایی فلزات گران بها و گوهر سنگ ها
۹۹	تصویب نامه در خصوص تعیین فهرست کالاهای یارانه ای موضوع تبصره ۲ ماده ۱۸ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۰۰	آیین نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۴۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۰۴	آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۰۵	تصویب نامه در خصوص مصادیق موارد قوه قهریه (فورس ماژور) موضوع تبصره بند الف ماده ۲ اصلاحی قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۰۶	آیین نامه اجرایی شرایط و چگونگی مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع موضوع تبصره ماده ۲۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۰۸	دستور العمل ماده ۵۰ مکرر ۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۱۰۹	آیین نامه اجرایی نحوه نگهداری و امحاء کالاهای موضوع بند (۳) ماده (۵۶) اصلاحی قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

« تقدیم به لاله های گلگون کفن عرصه مقابله با سوداگران اقتصادی »
به ویژه شهید مهدی سلماسی - رئیس فقید دایره مبارزه با قاچاق شهرستان پیرانشهر

قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲

با آخرین اصلاحات تاریخ: ۱۴۰۰/۱۱/۱۰

فصل اول: تعاریف، مصادیق و تشکیلات

ماده ۱ - اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف - قاچاق کالا و ارز: هر فعل یا ترک فعلی است که موجب نقض تشریفات قانونی مربوط به ورود و خروج کالا و ارز گردد و براساس این قانون و یا سایر قوانین، قاچاق محسوب و برای آن مجازات تعیین شده باشد، در مبادی ورودی یا هر نقطه از کشور حتی محل عرضه آن در بازار داخلی کشف شود.

ب - کالا: هر شیء که در عرف، ارزش اقتصادی دارد.

پ - ارز: پول رایج کشورهای خارجی، اعم از اسکناس، مسکوکات، حوالجات ارزی و سایر اسناد مکتوب یا الکترونیکی است که در مبادلات مالی کاربرد دارد.

ت - تشریفات قانونی: اقداماتی از قبیل تشریفات گمرکی و بانکی، اخذ مجوزهای لازم و ارائه به مراجع ذیربط است که اشخاص موظفند طبق قوانین و مقررات به منظور وارد یا خارج کردن کالا یا ارز، انجام دهند.

ث - کالای ممنوع: کالایی که صدور یا ورود آن به موجب قانون ممنوع است.

ج - کالای مجاز مشروط: کالایی که صدور یا ورود آن علاوه بر انجام تشریفات گمرکی حسب قانون نیازمند به کسب مجوز قبلی از یک یا چند مرجع ذیربط قانونی است.

تبصره (الحاقی) - هرگاه کالایی به موجب صلاحیت اعطایی قانون، بر اساس مصوبات هیات وزیران یا سایر مراجع قانونی بنا به مقتضیات و شرایط خاص، صدور یا ورود آن ممنوع شود، در حکم کالای مجاز مشروط است و حسب مورد مجازات جرائم و تخلفات مربوطه، حداکثر مجازات مربوط به کالای مجاز مشروط است.

چ - کالای مجاز: کالایی است که صدور یا ورود آن با رعایت تشریفات گمرکی و بانکی، نیاز به کسب مجوز ندارد.

ح - ارزش کالای قاچاق ورودی: عبارت است از ارزش سیف کالا (مجموع قیمت خرید کالا در مبدأ و هزینه بیمه و حمل و نقل) به اضافه حقوق ورودی زمان کشف و سایر هزینه‌هایی که به آن کالا تا محل کشف تعلق می‌گیرد که براساس بالاترین نرخ ارز اعلامی توسط بانک مرکزی در زمان کشف محاسبه می‌شود.

خ (اصلاحی) - ارزش کالای قاچاق خروجی: عبارت است از قیمت آزاد کالا در نزدیک‌ترین بازار داخلی عمده‌فروشی محل کشف به اضافه هزینه‌هایی مانند عوارض ویژه صادراتی و کلیه یارانه‌هایی که به آن کالا تعلق می‌گیرد.

تبصره - فهرست و ارزش کالای قاچاق خروجی مربوط به فرآورده‌های نفتی و محصولات پتروشیمی حسب مورد متناسب با بالاترین قیمت خرید کالا در بازارهای هدف و یا براساس بالاترین نرخ ارز رسمی کشور و سایر عوامل مؤثر توسط وزارت نفت و ستاد اعلام می‌شود.

د - بهای ارز: بالاترین نرخ اعلامی ارز که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در زمان کشف اعلام می‌گردد.

ذ - شناسه کالا: شناسه‌ای چند رقمی که مبتنی بر یک نظام جامع طبقه‌بندی کالا است و مشخصات ماهوی هر قلم کالا احصاء و در یک سامانه ثبت می‌شود و به صورت رمزینه (بارکد) و یا نظایر آن بر روی کالا نصب یا درج می‌گردد.

ر - شناسه رهگیری: شناسه‌ای چند رقمی مبتنی بر شناسه کالا است و به منظور منحصر به فرد نمودن هر واحد کالا به کلیه کالاهای دارای بسته‌بندی با ابعاد مشخص اختصاص می‌یابد. ماهیت، مالکیت و موقعیت کالا در هر نقطه از زنجیره تأمین مبتنی بر این شناسه قابل استعلام و رهگیری است و در قالب یک رمزینه بر روی کالاهای مزبور نصب یا درج می‌شود.

ز (اصلاحی) - اسناد خلاف واقع: اسنادی است که در آن خصوصیات کالای ذکر شده از حیث نوع، جنس، تعداد، وزن یا سایر خصوصیات با محموله مکشوفه (اعم از فیزیکی یا سندی) یا کالای مندرج در اظهارنامه تطبیق ننماید و یا جعلی باشد.

تبصره ۱ (الحاقی) - علاوه بر مواردی که در بندهای «ج» و «ح» ماده (۱۱۳) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و اصلاحات بعدی آن، قاچاق محسوب می‌شود، وجود هرگونه کالای اضافی هم نام یا هم‌نوع به میزان بیش از پانزده درصد (۱۵٪) در واحد کالا از قبیل تعداد یا وزن یا حجم همراه کالای اظهار شده نیز قاچاق محسوب می‌شود. مغایرت پانزده درصد (۱۵٪) یا کمتر از آن قبل از ترخیص، در صورتی که کالا ممنوع نبوده و به موجب این قانون یا قوانین دیگر قاچاق محسوب نشود، حسب مورد مشمول حداکثر ضمانت اجرای مقرر در ماده (۱۰۸) یا ماده (۱۱۰) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و اصلاحات بعدی آن است.

تبصره ۲ (الحاقی) - میزان مغایرت تا پانزده درصد (۱۵٪) موضوع تبصره (۱) بند «ز» صرفاً در خصوص کشف مغایرت قبل از ترخیص است و هرگونه مغایرت به هر میزان در خصوص کالای ترخیص یا خارج شده قاچاق محسوب می‌شود.

تبصره ۳ (الحاقی) - در خصوص کالای اضافی غیر هم‌نوع یا غیر هم‌نام، هرگونه مغایرت به هر نحو، از قبیل تعداد یا وزن یا جنس، چه قبل و چه بعد از ترخیص، قاچاق محسوب می‌شود. کالای اضافی در این قانون و قانون امور گمرکی، اعم از آن است که محموله مکشوفه به میزان واحد کالای مندرج در اظهارنامه باشد یا نباشد.

ژ (اصلاحی) - اسناد مثبت گمرکی: عبارت است از اصل یا تأییدیه الکترونیکی سند پروانه ورود گمرکی، پته گمرکی، قبض سپرده موجب ترخیص کالا، حواله فروش و یا قبض خرید کالای متروکه، ضبطی و بلاصاحب، پروانه عبور (ترانزیت)، پروانه مرجوعی، پروانه ورود موقت، پروانه ورود موقت برای پردازش، پته عبور، پروانه کرانبری (کابوتاژ)، دفترچه حمل و نقل جاده‌ای بین‌المللی (کارنه تیر) و دفترچه عبور گمرکی وسایل نقلیه (کارنه دو پاساژ) که به تأیید گمرک رسیده باشند، پروانه صادراتی، پروانه صدور موقت و کارت مسافری صادره توسط مناطق آزاد تجاری و صنعتی و کارت هوشمند که توسط گمرک تکمیل و تأیید می‌شود مشروط بر اینکه مشخصات مذکور در این اسناد با مشخصات کالا از هر حیث تطبیق نماید و فاصله بین تاریخ صدور سند و تاریخ کشف کالا با توجه به نوع کالا و نحوه مصرف آن متناسب باشد.

اسناد گمرکات کشورهای خارجی و یا اسنادی که دلالتی بر ورود و یا صدور قانونی کالا از کشور ندارند، اسناد مثبت گمرکی تلقی نمی‌شوند.

س - قاچاق سازمان یافته: جرمی است که با برنامه‌ریزی و هدایت گروهی و تقسیم کار توسط یک گروه نسبتاً منسجم متشکل از سه نفر یا بیشتر که برای ارتکاب جرم قاچاق، تشکیل یا پس از تشکیل، هدف آن برای ارتکاب جرم قاچاق منحرف شده است، صورت می‌گیرد.

ش (اصلاحی) - قاچاقچی حرفه‌ای: شخصی است که بیش از سه بار مرتکب قاچاق شود، اعم از اینکه در هر مرتبه تعقیب شده یا نشده باشد و ارزش کالا یا ارز قاچاق در هر مرتبه بیش از یک صد میلیون (۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال باشد.

ص - دستگاه کاشف: دستگاه اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری است که به موجب این قانون و سایر قوانین و مقررات، وظیفه مبارزه با قاچاق کالا و ارز و کشف آن را برعهده دارد.

ض - دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت: هر یک از دستگاه‌های اجرایی است که به موجب قوانین یا شرح وظایف مصوب، موظف به وصول درآمدهای دولت می‌باشد.

ط - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع این قانون است.

ماده ۲ (اصلاحی) - علاوه بر مصادیقی که در قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ و اصلاحات بعدی آن ذکر شده است، موارد زیر نیز قاچاق محسوب می‌شود:

الف (اصلاحی) - برگرداندن کالای اظهار شده به عنوان خروج موقت یا کرانبری به کشور به ترتیب مقرر در قانون امور گمرکی.

تبصره (الحاقی) - مصادیق موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

- ب (اصلاحی) - اضافه کردن کالا به محموله عبوری (ترانزیتی) خارجی و تعویض یا کاهش محموله‌های عبوری اعم از رویه عبور داخلی و خارجی در داخل کشور.
- پ (اصلاحی) - اظهار کالا به گمرک و یا ترخیص یا خروج کالا از اماکن گمرکی با ارائه مجوزها یا اسناد جعلی و یا مجوزهای باطل یا منقضی یا تکراری یا خلاف واقع یا متعلق به غیر یا تحصیل شده از طریق تبانی و یا تقلب.
- تبصره (الحاقی) - منظور از مجوزهای مذکور در این بند به شرح زیر است:
- ۱ - مجوز باطل: مجوزی که به هر دلیل، بطلان یا عدم اعتبار یا عدم امکان دریافت آن به هر طریق اعلام و یا ثبت شده باشد.
 - ۲ - مجوز منقضی: مجوزی که زمان اعتبار آن به اتمام رسیده باشد.
 - ۳ - مجوز تکراری: مجوزی که قبلاً از آن استفاده شده باشد. مجوزهای دارای سقف معین، به میزان مستهلک شده تکراری محسوب می‌شوند.
 - ۴ - مجوز خلاف واقع: مجوزی که مندرجات آن با واقع منطبق نباشد.
 - ۵ - مجوز متعلق به غیر: مجوزی که به اعتبار صلاحیت شخصی صادر شده و ارائه‌کننده، غیر از شخص صالح و نماینده وی باشد.
 - ۶ - مجوز تحصیل شده از طریق تبانی و یا تقلب: مجوزی که با پرداخت رشوه یا اعمال نفوذ برای صدور غیرقانونی مجوز، رخنه رایانه‌ای (هک)، وارد کردن متقلبانه داده در سامانه‌ها، دسترسی غیرمجاز یا نظایر این‌ها تحصیل شده باشد.
- ت - تعویض کالای صادراتی دارای پروانه، مشروط بر شمول حقوق و عوارض ویژه صادراتی برای کالای جایگزین شده
- ث (اصلاحی) - ورود کالای موضوع بند(ر) ماده(۱۲۲) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ به داخل کشور، اعم از مناطق آزاد تجاری - صنعتی و سایر نقاط کشور
- ج - اظهار کالای وارداتی با نام یا علامت تجاری ایرانی بدون اخذ مجوز قانونی از مراجع ذیربط با قصد متقلبانه
- چ - واردات کالا به صورت تجاری با استفاده از تسهیلات در نظر گرفته شده در قوانین و مقررات مربوط برای کالاهای مورد مصرف شخصی مانند تسهیلات همراه مسافر، تعاونی‌های مرزنشین و ملوانی در صورت عدم اظهار کالا به عنوان تجاری به تشخیص گمرک
- ح (اصلاحی) - خروج کالاهای وارداتی تجمیع شده مشمول تسهیلات قانون ساماندهی مبادلات مرزی از استان مرزی بدون رعایت تشریفات قانونی یا تجمیع تجاری این کالاها یا تجمیع تجاری کالاهای مسافری.
- خ (حذف شد) - عدم رعایت ضوابط تعیین‌شده از سوی دولت یا نداشتن مجوزهای لازم از بانک مرکزی برای ورود، خروج، خرید، فروش یا حواله ارز

د - عرضه کالا به استناد حواله‌های فروش سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و یا سایر دستگاه‌ها مشروط بر عدم مطابقت با مشخصات حواله

ذ - عرضه کالاهای وارداتی فاقد شناسه کالا و شناسه رهگیری در سطح خرده فروشی با رعایت ماده (۱۳) این قانون [در متن اولیه ماده (۱۰) آمده بود که طبق اصلاحیه ۱۳۹۲/۱۲/۲۵ به ماده (۱۳) اصلاح شد]

ر - هرگونه اقدام به خارج کردن کالا از کشور برخلاف تشریفات قانونی به شرط احراز در مراجع ذیصلاح با استناد به قرائن و امارات موجود

ز - سایر مصادیق قاچاق به موجب قوانین دیگر

ماده ۲ مکرر (الحاقی) - موارد زیر قاچاق ارز محسوب می‌شود:

الف - ورود ارز به کشور یا خروج ارز از کشور، بدون رعایت ضوابط مربوط که در حدود اختیارات قانونی توسط شورای پول و اعتبار تعیین می‌شود.

ب - هرگونه اقدام به خروج ارز از کشور بدون رعایت ضوابط مربوط که در حدود اختیارات قانونی توسط شورای پول و اعتبار تعیین می‌شود.

پ - انجام معامله ارزی در کشور، تحت هر عنوان نظیر خرید، فروش، حواله، معاوضه یا صلح، مگر آن‌که حداقل یکی از طرفین معامله، صرافی مجاز، بانک یا مؤسسه مالی و اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی باشد. حکم این بند شامل مواردی است که در زمان انجام معامله، حداقل یکی از طرفین در کشور باشند.

معاملاتی که با مجوز بانک مرکزی و در حدود ضوابط تعیین شده این بانک توسط اشخاصی نظیر واردکنندگان و صادرکنندگان و معامله‌گران در بورس‌های کالایی صورت می‌گیرد، از شمول این بند و بند «ت» این ماده خارج است.

ت - هرگونه معامله ارز توسط صرافی یا غیر آن‌که تحویل ارز و ما به ازای آن به روز یا روزهای آینده موکول شده ولی منجر به تحویل ارز نمی‌شود یا از ابتدا قصد تحویل ارز وجود نداشته است و قصد طرفین تنها تسویه تفاوت قیمت ارز بوده است.

ث - انجام کارگزاری خدمات ارزی در داخل کشور برای اشخاص خارج از کشور، بدون داشتن مجوز انجام عملیات صرافی از بانک مرکزی.

تبصره - کارگزار، شخصی است که ما به ازای ارز معامله شده را در کشور دریافت می‌نماید.

ج - عدم ثبت معاملات ارزی در سامانه ارزی یا ثبت ناقص یا خلاف واقع اطلاعات مربوط به معاملات مذکور در این سامانه توسط صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی.

چ - عدم ارائه صورتحساب خرید معتبر یا ارائه صورتحساب خرید خلاف واقع یا دارای اطلاعات ناقص به مشتری توسط صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی.

ح - عرضه، حمل یا نگهداری ارز فاقد صورتحساب خرید معتبر یا فاقد مجوز ورود توسط اشخاصی غیر از صرافی، بانک یا مؤسسه مالی - اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی. ورود ارز به کشور تا سقف تعیینی توسط بانک مرکزی از شمول این بند خارج است. مالکان ارز در خصوص ارزهایی که قبل از لازم الاجراء شدن این قانون در اختیار داشته‌اند و مازاد بر میزان معافیت ارز قابل حمل و نگهداری اعلامی از سوی بانک مرکزی و فاقد صورتحساب معتبر موضوع تبصره (۲) این ماده است، مکلفند ظرف سه ماه نسبت به ثبت اطلاعات در سامانه مذکور در تبصره (۳) این ماده اقدام کنند.

تبصره ۱ - صرافی، شخص حقوقی است که از بانک مرکزی مجوز انجام عملیات صرافی اخذ نموده است. مجوز صرافی قائم به شخص حقوقی صرافی است و به هیچ طریقی قابل واگذاری یا توکیل به غیر نیست.

تبصره ۲ - منظور از صورتحساب خرید معتبر، رسید سامانه ارزی حاوی اطلاعاتی نظیر شناسه پیگیری، طرفین معامله، میزان و زمان انجام معامله است که شماره مسلسل ارزهای موضوع معامله نیز ضمیمه آن می‌باشد.

تبصره ۳ - بانک مرکزی مکلف است حداکثر سه ماه پس از لازم الاجراء شدن قانون دسترسی مستمر و برخط صرافی‌ها، بانک‌ها و مؤسسات مالی - اعتباری به سامانه ارزی را جهت ثبت معاملات با قابلیت وارد کردن اطلاعات مندرج در تبصره (۲) این ماده فراهم نماید.

تبصره ۴ - بانک مرکزی مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون با رعایت ملاحظات شورای عالی امنیت ملی، نسبت به انتشار فهرست صرافی‌های مجاز و تشریفات قانونی و مسیرهای مجاز ورود و خروج ارز در روزنامه رسمی کشور و درگاه اینترنتی بانک مرکزی اقدام نماید. هرگونه تغییرات بعدی نیز باید توسط بانک مرکزی از طرق مزبور فوراً به اطلاع عموم برسد.

تبصره ۵ - تخلف از سایر ضوابط ارزی که شورای پول و اعتبار در حدود اختیارات قانونی تعیین کرده است و فاقد وصف مجرمانه بوده و در این قانون یا سایر قوانین ضمانت اجرائی برای آن ذکر نشده است به شرط احراز علم و عمد در مراجع ذیصلاح با استناد به قرائن و امارات موجود، صرفاً تخلف محسوب و مرتکب به جرمه نقدی معادل یک‌چهارم موضوع تخلف و دو یا چند مورد از محرومیت‌های موضوع ماده (۶۹) این قانون محکوم می‌شود. وارد کردن، خارج کردن و یا اقدام به خارج کردن وجه رایج ایران، بدون رعایت ضوابط تعیینی شورای پول و اعتبار که در حدود اختیارات

قانونی این شورا تعیین شده است، به شرط احراز علم و عمد در مراجع ذیصلاح با استناد به قرائن و امارات موجود، نیز مشمول جریمه تخلف اخیر می‌شود.

تبصره ۶ - کلیه صادرکنندگان کالا به خارج از کشور موظفند ارزش مندرج در پروانه گمرکی یا معادل ارزی آن به سایر ارزها را به بانک مرکزی بفروشند و یا با تأیید بانک مرکزی نسبت به فروش آن به سایر اشخاص اقدام یا جهت تأمین ارز واردات کالای خود یا بازپرداخت بدهی تسهیلات ارزی استفاده نمایند. متخلف علاوه بر الزام به ایفای تعهد موضوع تخلف، به جریمه نقدی معادل یک‌پنجم موضوع تخلف و دو یا چند مورد از محرومیت‌های موضوع ماده (۶۹) این قانون محکوم می‌شود. در صورت عدم ایفای تعهد ظرف سه ماه از زمان ابلاغ حکم قطعی، معادل ارزش تعهد بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان صدور حکم، به جریمه نقدی مرتکب افزوده می‌شود. تخلف موضوع این تبصره صرفاً در مواردی که ارزش موضوع تخلف بیشتر از سه میلیون (۳,۰۰۰,۰۰۰) یورو یا معادل آن به سایر ارزها باشد، می‌تواند با تحقق شرایط مربوط، مشمول عناوین سازمان‌یافته و حرفه‌ای موضوع این قانون قرار گیرد. در صورتی که عدم رفع تعهد موضوع این تبصره و تبصره‌های (۵) و (۷) با تشخیص مرجع رسیدگی به علت قوه قاهره (حادثه خارجی غیرقابل پیش‌بینی و غیر قابل دفع) باشد، محکومیت موضوع این تبصره‌ها اعمال نمی‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این تبصره شامل مواردی از قبیل مهلت رفع تعهد که بیش از یک سال نیست و شرایط تمدید آن تا حداکثر سه ماه، موارد مشمول معافیت تا سقف سی هزار (۳۰,۰۰۰) یورو یا معادل آن به سایر ارزها در سال و معافیت کالای موضوع ماده (۶۵) قانون امور گمرکی، میزان تعهد که کمتر از شصت درصد (۶۰٪) ارزش ارزی صادرات نیست، اولویت‌بندی و نحوه انتخاب یک یا ترکیبی از روش‌های رفع تعهد و تعیین سامانه‌های اجرائی این تبصره، توسط بانک مرکزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه و ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد. در هر صورت، برخورداری از کلیه معافیت‌های مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات و هرگونه جایزه و مشوق‌های صادراتی به تناسب میزان ایفای تعهد موضوع این تبصره است.

اعمال محدودیت‌های موضوع این تبصره تا ابتدای سال بعد از زمانی که ارزش سالانه صادرات غیرنفتی طبق اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت، به بیش از یک ممیز هشت‌دهم (۱/۸) برابر ارزش سالانه واردات کشور برسد، قابل اجراء است.

تبصره ۷ - در خصوص عدم رفع تعهد ارزی موضوع ماده (۱۰) قانون تعزیرات حکومتی در صورتی که تا مبلغ صد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان دریافت ارز باشد، مرتکب علاوه بر اعاده ارز به میزان رفع تعهد نشده و محرومیت از فعالیت بازرگانی از شش ماه تا یک سال، به جریمه نقدی معادل دو برابر کسری یا عدم رفع تعهد بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی از زمان دریافت ارز، محکوم می‌شود. در صورتی که مبلغ عدم رفع تعهد ارزی معادل صد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیش از آن بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان دریافت ارز باشد، مرتکب علاوه بر اعاده ارز به میزان رفع تعهد نشده و محرومیت

از فعالیت بازرگانی از یک تا ده سال، به حبس تعزیری درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۲/۱ و جزای نقدی به میزان معادل دو برابر کسری یا عدم رفع تعهد بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی از زمان دریافت ارز، محکوم می‌شود. در صورتی که رفع تعهد ارزی و یا هرگونه اقدام به این منظور، با استفاده از اسناد جعلی یا خلاف واقع باشد و یا از طریق بیش‌بود ارزش اظهار کالای و یا بیش اظهار در تعداد یا مقدار کالا به گمرک و یا مغایرت در کالای اظهار شده یا مکشوفه با کالای موضوع تعهد باشد، مرتکب علاوه بر اعاده ارز به میزان رفع تعهد نشده و ابطال دائم کارت بازرگانی، به حبس تعزیری درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی و جزای نقدی به میزان معادل سه برابر کسری یا عدم رفع تعهد بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی از زمان دریافت ارز، محکوم می‌شود. در موارد تعدد عدم رفع تعهد، ملاک برای شمول این تبصره جمع مبالغ است و تعدد جرم مانع از حرفه‌ای محسوب شدن مرتکب نیست.

شخصی که جهت واردات کالا، ارز موضوع تبصره (۶) این ماده را دریافت کرده و یا از روش «تأمین ارز واردات کالای خود» استفاده نموده است نیز مشمول احکام این تبصره می‌باشد.

تبصره ۸ - شورای عالی امنیت ملی، می‌تواند حسب ضرورت یا مصالح کشور موارد و مصادیقی را از شمول این ماده و تبصره‌های آن به صورت موقت یا دائم مستثنی نماید.

ماده ۳ (اصلاحی) به منظور سیاست‌گذاری در حوزه امور اجرائی، پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز و برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت در این موارد، ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز متشکل از وزیران دادگستری، اطلاعات، امور اقتصادی و دارایی، کشور، امور خارجه، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، نفت، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و ارتباطات و فناوری اطلاعات یا معاونان ذی‌ربط آنان و دو نفر از نمایندگان عضو کمیسیون‌های اقتصادی و قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس به عنوان ناظر و رؤسای سازمان‌های تعزیرات حکومتی، جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی، صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، بازرسی کل کشور، رئیس ستاد کل نیروهای مسلح، رئیس سازمان اطلاعات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، فرمانده کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران، رؤسای کل بانک مرکزی، بیمه مرکزی و گمرک جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان ملی استاندارد ایران، رئیس مرکز آمار ایران، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور، رئیس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق اصناف ایران، رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران، دادستان کل کشور و نماینده تام‌الاختیار رئیس قوه قضائیه با ریاست رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی تشکیل می‌گردد. مصوبات این ستاد پس از امضای رئیس‌جمهور در موضوعات مرتبط با وظایف ستاد در این ماده برای تمامی دستگاه‌های اجرائی و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران لازم الاجراء است.

سایر دستگاه‌های مرتبط با امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله قوه قضائیه، نیروهای نظامی و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران با اذن رهبری موظف به همکاری با ستاد می‌باشند.

هریک از مسئولین، مستخدمین یا مأمورین دولتی و یا عمومی در هر رتبه و مقامی که باشند، با هر رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل، چنانچه از مقام خود سوءاستفاده نمایند و یا اهمال در انجام وظیفه نمایند و از این طریق به صورت کلی یا جزئی، از مصوبات ستاد که در چهارچوب قوانین، مقررات و ضوابط به تصویب رسیده است و یا از وظایف یا احکام مقرر در این قانون یا مصوبات هیئت وزیران در راستای اجرای این قانون و یا از زمانبندی هر یک از موارد مذکور تخلف یا استنکاف نمایند، در صورتی که در این قانون یا سایر قوانین مجازات شدیدتری تعیین نشده باشد، به یک تا پنج سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شوند. در صورت راهاندازی سامانه‌های موضوع این قانون، تمامی دستگاه‌ها موظف به انجام وظایف مربوطه از طریق سامانه‌های مذکور و اولویت دادن صرف بودجه برای ایجاد زیرساخت لازم جهت بهره‌برداری، اتصال و فعالیت از طریق این سامانه‌ها هستند و پس از راهاندازی، انجام این تکالیف نسبت به قسمت‌های راهاندازی شده فوری است و منوط به تکمیل و اجرائی شدن تمام اجزای تعریف شده برای سامانه‌ها نمی‌باشد. مراجع رسیدگی کننده نیز با رعایت اصل یک‌صد و هفتادم (۱۷۰) قانون اساسی مشمول حکم موضوع این ماده هستند.

تبصره ۱ - کمیسیون برنامه‌ریزی، هماهنگی و نظارت بر مبارزه با قاچاق کالا و ارز در استان‌ها به ریاست استاندار و زیر نظر ستاد و حسب مورد با اعضای متناظر ستاد تشکیل می‌شود.

تبصره ۲ (الحاقی) - آیین‌نامه مربوط به نصاب رسمیت و اتخاذ تصمیم در جلسات ستاد و نحوه تشکیل و اداره جلسات و نیز ساختار سازمانی و تشکیلات اداری و مالی و شرح وظایف تفصیلی دبیرخانه ستاد، توسط ستاد تهیه می‌شود و ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳ (الحاقی) - رئیس‌جمهور یا نماینده ویژه وی که ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون منصوب می‌شود، حداقل هر دو ماه یک‌بار مکلف به برگزاری جلسات ستاد می‌باشد.

جلسات ستاد با حضور رئیس‌جمهور و یا نماینده ویژه وی به عنوان رئیس جلسه و رعایت ترتیبات مقرر در آیین‌نامه موضوع تبصره (۲) این ماده رسمیت می‌یابد.

ماده ۴ (حذف شد) - به منظور هماهنگی و نظارت بر اجرای وظایف مندرج در این فصل، ستاد می‌تواند حسب مورد کارگروه‌های کارشناسی از قبیل کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز متشکل از نمایندگان دستگاه‌های عضو ستاد تشکیل دهد.

تبصره ۱ (حذف شد) - معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه مسئولیت کارگروه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را برعهده دارد.

تبصره ۲ (حذف شد) - کلیه پیشنهادهای و تصمیمات این کارگروه‌ها پس از تصویب ستاد، با رعایت مقررات این قانون لازم‌الاجراء است.

فصل دوم - پیشگیری از قاچاق

ماده ۵ - دولت مکلف است به منظور پیشگیری از ارتکاب قاچاق و شناسایی نظام‌مند آن با پیشنهاد ستاد و پس از ابلاغ رئیس‌جمهور سامانه‌های الکترونیکی و هوشمند جدید مورد نیاز جهت نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، حمل، نگهداری و مبادله کالا و ارز را ایجاد و راه‌اندازی نماید.

کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی مکلف به رعایت احکام این قانون مربوط به سامانه‌های راه‌اندازی شده می‌باشند و اشخاص حقیقی متخلف به محرومیت از اشتغال به حرفه خود تا یک سال و اشخاص حقوقی به ممنوعیت از فعالیت تجاری تا شش ماه محکوم می‌شوند.

تبصره ۱ - هرگونه دسترسی غیرمجاز به اطلاعات سامانه‌های راه‌اندازی شده به موجب این قانون و افشای اطلاعات آنها جرم است و مرتکب به مجازات از شش ماه تا دو سال حبس محکوم می‌شود.

تبصره ۲ - وارد نمودن اطلاعات خلاف واقع یا ناقص یا با تأخیر در سامانه‌های موضوع این قانون جرم است و مرتکب به شش ماه تا دو سال انفصال موقت از خدمات دولتی و عمومی محکوم می‌شود.

تبصره ۳ - ستاد موظف است از طریق وزارت اطلاعات و با همکاری وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، بانک مرکزی و سایر دستگاه‌های ذیربط به تهیه، اجراء و بهره‌برداری از سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق اقدام نماید.

کلیه مراکز مرتبط با تجارت داخلی و خارجی کشور، موظف به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق این سامانه می‌باشند.

تبصره ۴ (اصلاحی) - هزینه‌های اجرای حکم موضوع این ماده که در بودجه سالانه پیش‌بینی می‌شود از محل درآمدهای این قانون تأمین و مطابق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به مصرف خواهد رسید.

ماده ۶ - به منظور تجمیع داده‌ها و یکپارچه‌سازی اطلاعات مربوط به سامانه مذکور در تبصره (۳) ماده (۵) و به منظور کاهش زمینه‌های بروز قاچاق کالا و ارز:

الف - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری ستاد و گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌های ذیربط اقدام به تهیه، اجراء و بهره‌برداری از سامانه نرم‌افزاری جامع یکپارچه‌سازی و نظارت بر فرآیند تجارت نماید.

تبصره - کلیه دستگاه‌های مرتبط با تجارت خارجی کشور، موظفند با اجراء و بهره‌برداری از این سامانه به ارائه و تبادل اطلاعات از طریق آن اقدام نمایند.

ب - وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و راه و شهرسازی با هدف کاهش توقف‌ها و افزایش دقت در کنترل و بازرسی کالا موظفند به تجهیز مبادی ورودی و خروجی و مسیرهای حمل و نقل به امکانات فنی مناسب و الکترونیکی نمودن کلیه اسناد ورود، صدور، عبور، حمل و نقل و نظایر آن اقدام نمایند.

پ - وزارت کشور با همکاری ستاد، لایحه توسعه و امنیت پایدار مناطق مرزی را با هدف تقویت معیشت مرزنشینان و توسعه فعالیت‌های اقتصادی مناطق مرزی، تهیه می‌کند و به هیئت وزیران ارائه می‌دهد.

ت - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است، با ایجاد سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی، با همکاری ستاد و اتاق بازرگانی و صنایع و معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی را از طریق سامانه فوق با هدف پیشگیری از بروز تخلفات و قاچاق کالا و ارز ساماندهی نماید.

ث - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های اجرایی ذیربط با استفاده از سامانه نرم‌افزاری به شناسه‌دار کردن کلیه انبارها و مراکز نگهداری کالا و ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن با هدف شناسایی کالاهای قاچاق اقدام نماید.

ج - وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های اجرایی عضو آن، به ساماندهی و تجهیز و تکمیل اسکله‌ها و خورها و انضباط بخشی به تردد و توقف شناورها اقدام نماید.

چ - وزارت راه و شهرسازی موظف است با همکاری ستاد، وزارت نفت و ستاد مدیریت حمل‌ونقل سوخت به تجهیز شناورها و وسایل حمل‌ونقل جاده‌ای کالا به سامانه فنی ردیاب و کنترل مصرف سوخت بر مبنای مسافت طی شده اقدام نماید.

ح - وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است در راستای اجرای برنامه آمایش گمرکات، اولویت‌های پیشنهادی ستاد را با هدف پیشگیری از قاچاق کالا، مدنظر قرار دهد.

خ - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای جلوگیری از استفاده مکرر از اسناد گمرکی اقدامات لازم را معمول دارد.

د - در صورت عدم تصویب پیشنهاد ستاد مبنی بر منطقی نمودن سود بازرگانی کالاهای پیشنهادی در کارگروه ماده (۱) آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات، دولت می‌تواند حسب درخواست ستاد، با هدف کاهش انگیزه‌های اقتصادی ارتکاب قاچاق، پیشنهاد ستاد را در دستور کار هیئت وزیران قرار دهد.

تبصره - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط ستاد با همکاری دستگاه‌های مربوط تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۶ مکرر ۱ (الحاقی) - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به منظور ابلاغ مقررات تجاری در فرآیندهای تجارت نظیر مقررات مذکور در آیین‌نامه مقررات صادرات و واردات و ضمایم آن، «سامانه مقررات تجاری» را ظرف

سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، ایجاد، راه اندازی و بهره برداری نماید. این وزارت موظف است آخرین مقررات تجاری را حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت به صورت الکترونیکی و برخط به کلیه دستگاههایی که مسئولیت اعمال مقررات تجاری یا نظارت بر آن را بر عهده دارند از جمله سازمانهای توسعه تجارت ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران ابلاغ نماید و دستگاههای مزبور موظفند به محض ابلاغ، مقررات مذکور را به صورت سامانه ای اعمال نمایند.

تبصره ۱ - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است مقررات تجاری مذکور را در اسرع وقت جهت اطلاع رسانی به عموم مردم به طریق مقتضی منتشر نماید.

تبصره ۲ - پس از بهره برداری از سامانه موضوع این ماده، لازم الاجراء شدن مقررات تجاری منوط به ابلاغ در این سامانه و انتشار عمومی آن است و در مورد قوانین منوط به رعایت ضوابط قانون مدنی است. مقررات شرعی از شمول این ماده و تبصره های آن خارج است و لازم الاجراء بودن مقررات شرعی مربوط به مسائل تجاری، منوط به درج در سامانه نیست. در صورت فراهم شدن امکان بهره برداری از سامانه موضوع این ماده، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است مراتب این امکان را از طریق روزنامه رسمی کشور اعلام کند.

ماده ۶ مکرر ۲ (الحاقی) - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاههای اجرائی ذی ربط ظرف دو ماه از لازم الاجراء شدن این قانون، از طریق سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا، امکان صدور قبض انبار و حواله انبار را برای کلیه انبارها و مراکز نگهداری کالا فراهم نماید؛ به نحوی که اسناد مزبور متضمن اطلاعاتی از قبیل اطلاعات کمی و کیفی کالا، مالک کالا، محل نگهداری، تحویل دهنده تحویل گیرنده و تاریخ و زمان صدور سند باشند. ورود کالا به انبارها و مراکز نگهداری کالا و خروج کالا از آنها بدون قبض انبار و حواله انبار موضوع این ماده، مستوجب محکومیت نگهداری کننده به جریمه نقدی به میزان یکصد میلیون (۱۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال یا معادل یک چهارم ارزش کالای موضوع تخلف، هر کدام که بیشتر باشد، است. کلیه نگهداری کنندگان تجاری کالاهای ضروری که تعیین مصادیق آنها، به تشخیص ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز یا ستاد تنظیم بازار است و از طریق سامانه مقررات تجاری ابلاغ می شود، ملزم به ثبت آنی اطلاعات نگهداری کالا در سامانه مذکور و ارائه و دریافت قبض و حواله موضوع این ماده هستند. در خصوص کالاهایی که شناسه کالا در مورد آنها اجرائی شده است، ثبت اطلاعات بر این اساس انجام می شود. استتکاف عمدی از ثبت آنی اطلاعات کالاهای ضروری و ارائه و دریافت قبض و حواله آنها مستوجب ضمانت اجراهای مقرر در تبصره (۴) ماده (۱۸) این قانون است. شش ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون، صرفاً قبض و حواله الکترونیکی موضوع این ماده معتبر است. جز در مواردی که شورای عالی امنیت ملی در خصوص هر شخصی اعم از بخش خصوصی یا دولتی تعیین می کند، کلیه اشخاص و دستگاههای اجرائی از جمله گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بنادر و دریانوردی، سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و نهادهای عمومی غیردولتی و نهادهای مأذون از سوی ولی فقیه با اذن معظم له، موظف به اجرای مقررات این ماده هستند و در فرآیندهای خود مکلفند تنها

حواله الکترونیکی خروج کالا از انبار (بیجک خروج کالا) و قبض انبار استعمال شده از سامانه مذکور را ملاک قرار دهند. کارمزد صدور قبض و حواله و محل واریز جریمه‌های موضوع این ماده که پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور در محل سامانه مذکور هزینه می‌شود، ظرف دو ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تعیین می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره - جز در مواردی که شورای عالی امنیت ملی تعیین می‌کند، ارائه عمدی هرگونه خدمات نظیر بیمه، ضمانت (گارانتی)، نصب، تعمیر و تأمین قطعات به کالاهایی که جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون نسبت به آن‌ها ارتکاب یافته است، با علم به وقوع جرم یا تخلف صورت گرفته، تخلف محسوب و در صورتی که در این قانون یا سایر قوانین برای آن ضمانت اجرای شدیدتری تعیین نشده باشد، مستوجب جریمه نقدی معادل یک تا دو برابر ارزش کالای موضوع تخلف است.

ماده ۷ - بانک مرکزی موظف است در جهت پیشگیری و کنترل بازار مبادلات غیرمجاز ارز اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف - تعیین و اعلام میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری و مواردی از این قبیل

ب - ایجاد سامانه اطلاعات مالی صرافی‌ها و رصد و ارزیابی فعالیت آنها

تبصره ۱ - دولت مکلف است ارز مورد نیاز اشخاص را تأمین و در صورت عدم کفایت آن، بازارهای مبادله آزاد ارز را به گونه‌ای ایجاد نماید که تقاضای اشخاص از قبیل ارز مسافری و عبوری از طرق قانونی تأمین گردد.

تبصره ۲ (**حذف شد**) - عرضه و فروش ارز، خارج از واحدهای مجاز تعیین شده توسط دولت به وسیله اشخاص و واحدهای صنفی، ممنوع است و با مرتکبین مطابق قانون رفتار می‌شود.

تبصره ۲ (**اصلاحی**) - دولت حدود و مقررات استفاده از ارز را تعیین می‌کند.

تبصره ۳ (**الحاقی**) - به‌منظور مقابله با قاچاق ارز و مدیریت منابع و مصارف ارزی جز در مواردی که به تشخیص شورای امنیت کشور یا شورای عالی امنیت ملی ضرورت یا مصالح کشور اقتضاء نماید، کلیه واردکنندگان کالا موظفند منشأ ارز کالای وارداتی خود را پس از ثبت سفارش و قبل از ترخیص، در سامانه موضوع بند «الف» ماده (۶) این قانون اظهار نمایند. بانک مرکزی موظف است پس از دریافت اطلاعات منشأ ارز، بلافاصله و در خصوص کالاهای سریع الفساد، سریع الاشتعال یا مورد نیاز فوری حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نسبت به بررسی آن اقدام نموده و در صورت صحت اطلاعات ابرازی، شناسه رهگیری معتبر به اطلاعات مذکور اختصاص دهد. مجوز ثبت سفارش تا قبل از دریافت شناسه رهگیری موضوع این تبصره قابل استناد جهت ترخیص در گمرک نیست. حکم این ماده مانع از اجرای مقررات ماده (۴۲) قانون امور گمرکی نیست.

ماده ۸ - دولت موظف است به منظور حمایت از مأمورانی که به موجب قانون، متکفل امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشند و به تشخیص مراجع قضایی در هنگام انجام وظیفه ضمن رعایت ضوابط اداری و قانونی مربوط با زیان جانی و مالی نسبت به خود و یا دیگران مواجه می‌شوند، ردیفی در قوانین بودجه هر سال برای ستاد پیش‌بینی نماید. اعتبار موضوع این ردیف از شمول قانون محاسبات عمومی مستثنی است. اعتبارات این ردیف توسط دستگاه‌های کاشف به استناد گزارش بدوی و پس از تأیید ستاد هزینه می‌شود.

ماده ۹ - به منظور صیانت از سرمایه‌های انسانی کلیه دستگاه‌هایی که به موجب این قانون متکفل مبارزه با قاچاق کالا و ارز می‌باشند، متناسب با حجم فعالیت‌ها براساس دستورالعملی که به تصویب ستاد می‌رسد، اقدامات زیر انجام می‌یابد:

الف - آموزش‌های ضمن خدمت به منظور ارتقای دانش کارکنان و صیانت از آنان

ب - به کارگیری افراد باتجربه و دارای تخصص لازم برای همکاری با دستگاه‌های مسئول در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز به صورت موقت

پ - اجرای برنامه‌های رفاهی - فرهنگی به منظور ارتقای سلامت روحی و روانی کارکنان

ماده ۱۰ - دستگاه‌های عضو ستاد علاوه بر وظایف ذاتی محوله، موظفند:

حسب مورد با هماهنگی ستاد در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف - ایجاد ساختار سازمانی مناسب و تخصصی با بودجه و امکانات موجود برای هماهنگی و پیگیری تمام امور مربوط به مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ب - برگزاری رزمایش‌های سراسری و منطقه‌ای و کارگاه‌های آموزشی با محوریت دستگاه‌های کاشف

پ - شناسایی و کاهش نقاط آسیب‌پذیر و نظارت‌های لازم بر مسیرهای ورود و حمل و نقل و مراکز نگهداری کالای قاچاق به شرط عدم ممانعت از روند تجارت قانونی

ت - نظارت بر مدیریت یکپارچه واحدهای صنفی و نظام توزیع کالا به منظور حسن اجرای مقررات صنفی در مبارزه با قاچاق

ث - ایجاد واحد جمع‌آوری گزارش‌های مردمی در دستگاه‌های کاشف

ج - نظارت و بازرسی برای آسیب‌شناسی فعالیت دستگاه‌های عضو ستاد و اقدام در جهت بهبود فرآیندهای مبارزه

ماده ۱۱ - قوه قضائیه و سازمان تعزیرات حکومتی حسب مورد، موظفند به منظور تسریع در رسیدگی به پرونده‌ها و پیشگیری از ارتکاب جرم قاچاق کالا و ارز اقدامات زیر را به عمل آورند:

الف - اختصاص شعب ویژه جهت رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز توسط رئیس قوه قضائیه

ب - اختصاص شعب بدوی و تجدیدنظر ویژه رسیدگی به تخلفات قاچاق کالا و ارز متشکل از افراد حائز شرایط استخدام قضات مطابق آئین‌نامه مصوب هیئت وزیران توسط سازمان تعزیرات حکومتی

تبصره ۱ - میزان فوق‌العاده ویژه رئیس و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی معادل هشتاد درصد (۸۰٪) فوق‌العاده ویژه مستمر قضات در گروه‌های (۱) تا (۸) قضائی تعیین می‌گردد. نحوه پرداخت و نیز جذب و انتصاب رؤسا و اعضای مطابق آئین‌نامه‌ای است که به پیشنهاد وزیر دادگستری ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲ (اصلاحی) - هزینه‌های اجرای حکم موضوع این بند هر ساله در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌شود و مطابق آئین‌نامه‌ای که به پیشنهاد ستاد و وزارت دادگستری تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد، به مصرف می‌رسد.شود.

پ - ارائه گزارش‌های سه ماهه توسط مراجع قضائی از طریق رئیس کل دادگستری درباره اقدامات قضائی به عمل آمده، آراء صادره و احکام اجراءنشده و علل آن، درباره پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به طریق مقتضی به نماینده قوه قضائیه در ستاد

ت - ارائه گزارش‌های سه ماهه توسط سازمان تعزیرات حکومتی در موارد مرتبط با آن سازمان درخصوص پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به ستاد

ث - تدوین و اجرای برنامه آموزش همگانی با اولویت آموزش اشخاص در معرض خطر جرائم قاچاق کالا و ارز
ج - آسیب‌شناسی قضائی علل گسترش جرم قاچاق کالا و ارز و راهکارهای کاهش زمان دادرسی با انجام پژوهش‌های علمی

چ - تشکیل کارگروه نظارتی به منظور تسریع در اجرای احکام پرونده‌های قاچاق کالا و ارز توسط رئیس قوه قضائیه
ح - انعقاد موافقت‌نامه همکاری‌های حقوقی و قضایی در مورد جرم قاچاق کالا و ارز با اولویت کشورهای مورد پیشنهاد ستاد با رعایت اصل یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) قانون اساسی

ماده ۱۲ - کلیه دستگاه‌های عضو ستاد موظفند در چهارچوب اولویت‌های تعیین شده، برنامه‌های سالانه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز دستگاه متبوعه خود را جهت بررسی و تصویب به ستاد ارائه نمایند.

ماده ۱۳ - به منظور شناسایی و رهگیری کالاهای خارجی که با انجام تشریفات قانونی وارد کشور می‌شود و تشخیص آنها از کالاهای قاچاق یا فاقد مجوزهای لازم از قبیل کالای جعلی، تقلبی، غیربهداشتی و غیراستاندارد، ترخیص کالای تجاری منوط به ارائه گواهی‌های دریافت شناسه کالا، شناسه رهگیری، ثبت گواهی‌ها و شماره شناسه‌های فوق توسط گمرک است.

در هر حال توزیع و فروش کالاهای وارداتی در سطح بازار خرده فروشی منوط به نصب این دو شناسه است و در غیر این صورت کالاهای مذکور قاچاق محسوب می‌شوند.

تبصره ۱ - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با همکاری دستگاه‌های تخصصی مرتبط، برای شناسایی و رهگیری کالا از بدو ورود تا سطح عرضه سامان‌های با بهره‌گیری از فناوری‌های نوین از جمله رمزینۀ دو یا چند بعدی، ایجاد و امکان بهره‌گیری دستگاه‌های مرتبط را از سامانه مزبور فراهم نماید.

تبصره ۲ - توزیع و فروش کالاهایی که با استفاده از هرگونه معافیت قانونی از قبیل ملوانی و تعاونی مرزنشینی به کشور وارد شده‌است در هر نقطه از کشور منوط به نصب شناسه کالا و شناسه رهگیری می‌باشد. تشریفات قانونی این کالاهای با رعایت ماده (۹) قانون ساماندهی مبادلات مرزی مصوب ۱۳۸۴/۷/۶ و ماده (۱۲۰) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ انجام می‌شود.

تبصره ۳ - آیین‌نامه اجرایی این ماده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت با همکاری ستاد و دستگاه‌های اجرائی عضو آن با لحاظ زمانبندی، اولویت کالایی و روش نصب شناسه کالا و شناسه رهگیری بر روی کالا و نحوه تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، ظرف سه ماه تهیه میشود و به تصویب هیأت وزیران میرسد.

ماده ۱۴ - دستگاه‌های تبلیغی، فرهنگی، پژوهشی و آموزشی از جمله سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، سازمان تبلیغات اسلامی و وزارتخانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری موظفند برنامه‌های فرهنگی، آموزشی، تحقیقاتی و ترویجی را براساس سیاست‌های ابلاغی شورای عالی انقلاب فرهنگی و اولویت‌های ستاد با هدف افزایش کیفیت تولیدات داخلی، ارتقای فرهنگ عمومی برای گرایش به استفاده از کالای تولید داخلی و جلوگیری از مصرف کالای قاچاق، اجراء نمایند.

ماده ۱۵ - دستگاه‌های مرتبط در عرصه تجارت بین‌الملل موظفند به منظور مبارزه با قاچاق کالا و ارز در فرآیند مذاکرات مقدماتی موافقت‌نامه‌های تجاری، حمل و نقل و گمرکی، سیاست‌ها و برنامه‌های مصوب ستاد را رعایت نمایند.

ماده ۱۶ - ستاد، مرجع تخصصی تهیه و ارائه برآوردها و اطلاعات و آمار در امر قاچاق کالا و ارز است. این امر مانع از انجام تکالیف سایر دستگاه‌های مربوط نمی‌شود.

تبصره ۱ - ستاد در چهارچوب اختیارات خود دستورالعمل نحوه گردآوری و جمع‌بندی آمار و اطلاعات دستگاه‌های مختلف را تصویب می‌نماید.

تبصره ۲ - ستاد موظف است گزارش مربوط به کلیه آمار و اطلاعات قاچاق کالا و ارز از جمله میزان کشفیات و برآورد حجم و تحلیل آن را هر سه ماه یکبار به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۱۷ - وزارت امور خارجه موظف است با بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های دیپلماسی خود، مصوبات ستاد در زمینه پیشگیری از قاچاق کالا و ارز را در حل مشکلات پیش روی مبارزه با قاچاق رعایت کند و در فرآیند مذاکرات مقدماتی موافقت‌نامه‌های همکاری دو یا چندجانبه به آنها توجه نماید.

فصل سوم - قاچاق کالاهای مجاز، مجاز مشروط، یارانه‌ای و ارز

ماده ۱۸ - هر شخص که مرتکب قاچاق کالا و ارز و حمل و یا نگهداری آن شود، علاوه بر ضبط کالا یا ارز، به جریمه‌های نقدی زیر محکوم می‌شود:

الف - کالای مجاز: جریمه نقدی یک تا دو برابر ارزش کالا

ب - کالای مجاز مشروط: جریمه نقدی معادل یک تا سه برابر ارزش کالا

پ - کالای یارانه‌ای: جریمه نقدی معادل دو تا چهار برابر ارزش کالا

ت (اصلاحی) - ارز: جریمه نقدی ارز ورودی، یک تا دو برابر بهای ریالی آن و جریمه نقدی ارز خروجی یا اقدام به خروج ارز، دو تا چهار برابر بهای ریالی آن و در سایر موارد ضبط ارز انجام نشده و تنها معادل بهای ریالی ارز به عنوان جریمه نقدی اخذ می‌گردد. معیار محاسبه ارز برای تعیین بهای ریالی در این قانون، بهای ارز موضوع بند «د» ماده (۱) این قانون است و در صورتی که اصل وقوع قاچاق ارز و معادل ریالی کل ارز موضوع قاچاق مشخص بوده، اما تفکیک نوع و میزان ارزهای موضوع قاچاق مقدور نباشد، همان معادل ریالی کل ارز موضوع قاچاق مبنای تعیین مجازات است. تبصره ۱ **(اصلاحی) -** عرضه یا فروش کالای قاچاق موضوع این ماده ممنوع و مرتکب علاوه بر ضبط کالا به حداقل مجازات‌های مقرر در این ماده محکوم می‌شود. چنانچه عرضه یا فروش کالای قاچاق از طریق رسانه‌ها یا فضای مجازی از قبیل شبکه اجتماعی، تارنما یا پیامک و یا تلفن صورت پذیرد، مرتکب علاوه بر ضبط کالا به دو برابر ارزش کالای قاچاق محکوم می‌شود.

تبصره ۲ - فهرست کالاهای یارانه‌ای با پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳ - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است فهرست کالاهای مجاز مشروط را اعلام نماید.

تبصره ۴ - خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالاهایی که موضوع قاچاق قرار می‌گیرند به صورت تجاری مانند فرآورده‌های نفتی و دارویی خارج از ضوابط تعیینی دولت تخلف محسوب و مرتکب علاوه بر ضبط کالای مزبور حسب مورد به حداقل جریمه نقدی مقرر در این ماده محکوم می‌شود. دولت مکلف است ظرف مدت دو ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون دستورالعمل مورد نیاز را تصویب نماید.

ماده ۱۸ مکرر - نگهداری، عرضه یا فروش کالا و ارز قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون حسب مورد توسط واحدهای صنفی یا صرافیه‌ها تخلف محسوب و مرتکب علاوه بر ضبط کالا و ارز به ترتیب زیر جریمه می‌شود:

الف - مرتبه اول: جریمه نقدی معادل دو برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق

ب - مرتبه دوم: جریمه نقدی معادل چهار برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق

ج - مرتبه سوم: جریمه نقدی معادل شش برابر ارزش کالا یا بهای ریالی ارز قاچاق و نصب پارچه یا تابلو بر سر در محل کسب به عنوان متخلف صنفی و تعطیل محل کسب به مدت شش ماه

ماده ۱۹ - در صورتی که کالای قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون با کالای دیگر مخلوط شود و امکان تفکیک وجود نداشته باشد تمام کالا ضبط و پس از کسر جریمه‌های ماده مذکور و سایر هزینه‌های قانونی به نسبت کالای غیر قاچاق از حاصل فروش به مالک مسترد می‌شود.

ماده ۲۰ (اصلاحی) - وسایل نقلیه مورد استفاده در حمل کالا یا ارز قاچاق موضوع ماده (۱۸) این قانون اعم از آبی، زمینی و هوایی توقیف و علاوه بر مجازات‌های مقرر در ماده مذکور، معادل ارزش وسیله نقلیه به جریمه نقدی حامل اضافه می‌شود. اگر ارزش وسیله نقلیه بیش از ارزش کالا یا ارز قاچاق باشد، به جای معادل ارزش وسیله نقلیه، معادل ارزش کالا یا ارز قاچاق به جریمه نقدی حامل اضافه می‌شود. اعمال مجازات موضوع این ماده و تبصره (۳) آن، در صورتی است که راننده و حامل عالماً و عامداً مرتکب حمل کالا یا ارز قاچاق شده باشد و همچنین امکان مخالفت با انجام آن را داشته باشد.

تبصره ۱ (اصلاحی) - در صورتی که محکوم علیه ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ احضاریه اجرای احکام، جریمه نقدی مورد حکم موضوع این قانون را نپردازد، وسیله نقلیه ضبط و جریمه نقدی از محل فروش وسیله نقلیه برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌شود.

تبصره ۲ (اصلاحی) - چنانچه متهم پس از توقیف خودروی موضوع این ماده، وثیقه نقدی معادل حداکثر جزای نقدی این قانون را تودیع نماید، از وسیله نقلیه رفع توقیف می‌شود.

تبصره ۳ (اصلاحی) - در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به شخصی غیر از مرتکب حمل کالا یا ارز قاچاق باشد و از قرائنی از قبیل سابقه مرتکب یا جاسازی ثابت شود با علم و اطلاع مالک وسیله نقلیه برای ارتکاب حمل کالا یا ارز قاچاق در اختیار حامل قرار گرفته است یا مالک پس از علم و اطلاع و داشتن امکان اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد، مالک به عنوان معاون در حمل محسوب و جریمه نقدی موضوع این ماده به جریمه نقدی مالک نیز اضافه می‌شود.

تبصره ۴ (اصلاحی) - در صورتی که وسیله نقلیه بلاصاحب، مجهول‌المالک یا صاحب آن به دلیل ارتکاب حمل کالا یا ارز قاچاق متواری باشد، عین وسیله نقلیه به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می‌شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می‌رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می‌شود.

تبصره ۵ (اصلاحی) - بارگنج (کانتینر) جزء وسیله نقلیه محسوب نمی‌شود.

تبصره ۶ (اصلاحی) - به وسایل نقلیه عمومی حامل مسافر که برای حمل کالا یا ارز قاچاق مورد استفاده قرار گرفته‌اند، پس از تنظیم صورت جلسه مبتنی بر کشف قاچاق، توقیف کالا و یا ارز قاچاق و اخذ مدارک وسیله نقلیه و راننده، اجازه ادامه مسیر داده می‌شود و وسیله نقلیه پس از رسیدن به مقصد توقیف می‌شود. دستورالعمل مربوط به این تبصره ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، توسط ستاد تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۷ (اصلاحی) - تغییر وسیله نقلیه به صورت نامتعارف جهت قاچاق کالا یا حمل کالای قاچاق مانند افزایش ارتفاع یا تعبیه جاساز و همچنین استفاده و یا نگهداری وسایل نقلیه مذکور به هر نحو، صرف نظر از اینکه در زمان استفاده و یا نگهداری، محتوی کالای قاچاق باشد یا نباشد، مستوجب جزای نقدی درجه پنج موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی خواهد بود. علاوه بر آن، مرتکب در مرتبه اول به اصلاح وسیله نقلیه و در صورت تکرار، به ضبط وسیله نقلیه محکوم خواهد شد. در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به شخصی غیر از مرتکب بوده و عدم علم و اطلاع مالک و یا اقدام بازدارنده وی پس از علم و اطلاع احراز شود، وسیله پس از اصلاح توسط مرتکب به مالک مسترد و در موارد تکرار، علاوه بر محکومیت مرتکب به اصلاح وسیله نقلیه و استرداد به مالک، معادل قیمت آن به جزای نقدی مرتکب اضافه می شود. مجازات های موضوع این تبصره با مجازات های مقرر در این قانون یا سایر قوانین جمع شده و مانع از اجرای آن ها نیست.

ماده ۲۱ (اصلاحی) - در صورتی که ارزش کالای قاچاق و یا ارزش مکشوفه موضوع ماده (۱۸) این قانون، برابر تشخیص اولیه دستگاه کشف معادل پنجاه میلیون (۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا کمتر باشد با قید در صورت جلسه کشف به امضای متهم می رسد و در صورت استنکاف، مراتب در صورت جلسه کشف قید و حسب مورد، کالا ضبط و به همراه صورت جلسه به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی تحویل می شود و ارزش مکشوفه به حساب مشخص شده توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز و رونوشتی از اوراق به متهم ابلاغ می گردد.

تبصره ۱ - صاحب کالا و یا ارزش می تواند ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ در اداره تعزیرات حکومتی شهرستان محل کشف به این تصمیم اعتراض نماید. تا تعیین تکلیف قطعی قاچاق از سوی سازمان تعزیرات حکومتی، باید عین کالا نگهداری شود.

تبصره ۲ - مرتکب قاچاق موضوع این ماده در صورت تکرار برای مرتبه سوم و بالاتر علاوه بر ضبط کالا و یا ارزش به جریمه نقدی موضوع ماده (۱۸) این قانون محکوم می گردد.

تبصره ۳ - به کشفیات موضوع این ماده وجهی تحت عنوان حق الکشف یا پاداش تعلق نمی گیرد.

فصل چهارم - قاچاق کالاهای ممنوع

ماده ۲۲ - هرکس مرتکب قاچاق کالای ممنوع گردد یا کالای ممنوع قاچاق را نگهداری یا حمل نماید یا بفروشد، علاوه بر ضبط کالا به شرح زیر و مواد (۲۳) و (۲۴) مجازات می شود:

الف - در صورتی که ارزش کالا تا ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد، به جزای نقدی معادل دو تا سه برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

ب - در صورتی که ارزش کالا از ده میلیون (۱۰,۰۰۰,۰۰۰) تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به جزای نقدی معادل سه تا پنج برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

پ - در صورتی که ارزش کالا از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس و به جزای نقدی معادل پنج تا هفت برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

ت - در صورتی که ارزش کالا بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به دوسال تا پنج سال حبس و به جزای نقدی معادل هفت تا ده برابر ارزش کالای ممنوع قاچاق

تبصره ۱ - حکم ماده (۷۰۲) قانون مجازات اسلامی اصلاحی مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۲ فقط شامل مشروبات الکلی تولیدشده در داخل کشور است.

تبصره ۲ - وجوه حاصل از قاچاق کالای ممنوع، ضبط می‌شود.

تبصره ۳ - آلات و ادواتی که جهت ساخت کالای ممنوع به منظور قاچاق یا تسهیل ارتکاب قاچاق کالای ممنوع مورد استفاده قرار می‌گیرد، ضبط می‌شود. مواردی که استفاده کننده مالک نبوده و مالک عامداً آن را در اختیار مرتکب قرار نداده باشد، مشمول حکم این تبصره نمی‌باشد.

تبصره ۴ - مشروبات الکلی، اموال تاریخی - فرهنگی، تجهیزات دریافت از ماهواره به طور غیرمجاز، آلات و وسایل قمار و آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن از مصادیق کالای ممنوع است.

تبصره ۵ - محل نگهداری کالاهای قاچاق ممنوع که در مالکیت مرتکب باشد، در صورتی که مشمول حکم مندرج در ماده (۲۴) این قانون نشود، توقیف و پلمب می‌شود و در صورتی که محکوم علیه ظرف دو ماه از تاریخ صدور حکم قطعی، جریمه نقدی را نپردازد، حسب مورد از محل فروش آن برداشت و مابقی به مالک مسترد می‌شود.

ماده ۲۳ - در مواردی که کالای قاچاق مکشوفه مشمول شرایط بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۲) گردد وسیله نقلیه مورد استفاده در قاچاق کالای مزبور، در صورت وجود هر یک از شرایط زیر، ضبط می‌شود:

الف - وسیله نقلیه مورد استفاده، متعلق به شخص مرتکب قاچاق باشد.

ب - با استناد به دلایل یا قرائن از جمله سابقه مرتکب و یا مالک وسیله نقلیه در امر قاچاق، ثابت شود که مالک وسیله نقلیه عامداً، آن را جهت استفاده برای حمل کالای قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است.

تبصره - در غیر موارد فوق، وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جریمه نقدی مرتکب اضافه می‌شود.

ماده ۲۴ - محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع در صورتی که متعلق به مرتکب بوده و یا توسط مالک عامداً جهت نگهداری کالای قاچاق در اختیار دیگری قرار گرفته باشد و ارزش کالا بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد، مصادره می‌گردد، مشروط به اینکه ارزش ملک از پنج برابر ارزش کالای قاچاق نگهداری شده بیشتر نباشد، که در این صورت ملک به مقدار نسبت پنج برابر قیمت کالای قاچاق نگهداری شده به قیمت اصل ملک، مورد مصادره قرار می‌گیرد و چنانچه ارزش کالا کمتر از مبلغ مذکور باشد و حداقل دوبار به این منظور استفاده شود و محکومیت قطعی یابد در مرتبه سوم ارتکاب، به کیفیت مذکور مصادره می‌گردد.

در صورتی که مرتکب بدون اطلاع مالک از آن محل استفاده کند، از سه تا پنج برابر ارزش کالای قاچاق نگهداری شده به جزای نقدی وی افزوده می‌شود.

تبصره - آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط قوه قضائیه تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تأیید رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۲۵ - هرکس بدون اخذ مجوز قانونی از سازمان حفاظت محیط زیست و عدم رعایت سایر ترتیبات پیش‌بینی شده در قوانین و مقررات به صدور حیوانات وحشی عادی، در معرض نابودی و کمیاب، انواع موجودات آبی، پرندگان شکاری و غیرشکاری اعم از بومی یا مهاجر وحشی به طور زنده یا غیرزنده و نیز اجزای این حیوانات مبادرت کند، یا در حین صدور و خارج نمودن دستگیر شود، هر چند عمل او منجر به خروج موارد مذکور از کشور نشود، به مجازات قاچاق کالای ممنوع محکوم می‌گردد.

تعیین مصادیق این حیوانات بر عهده سازمان حفاظت محیط زیست است.

ماده ۲۵ مکرر (الحاقی) - حمل، عرضه، خرید، فروش، نگهداری، اقدام برای خروج و یا خارج کردن چوب، هیزم یا زغال حاصل از درختان جنگلی مطلقاً و ارتکاب این اعمال در مورد سایر محصولات و فرآورده‌ها یا مصنوعات منابع طبیعی اعم از جانوری و گیاهی به قصد تجاری، بدون تحصیل پروانه از مرجع ذیصلاح ممنوع است و مرتکب علاوه بر ضبط کالاهای مزبور و آلات و ادوات مورد استفاده، جز در موارد مذکور در مواد (۲۵) و (۲۶) این قانون و سایر مواردی که مجازات بیشتری به موجب قوانین پیش‌بینی شده است مشمول مجازات‌ها و احکام مقرر برای قاچاق کالای مجاز مشروط می‌شود. چنانچه خرید اqlام ذکر شده بدون علم و عمد نسبت به منشأ آن صورت گرفته باشد از شمول این ماده خارج است.

تبصره ۱ - انتقال به نقطه دیگر یا عرضه یا خرید یا فروش و یا نگهداری کالاهای موضوع این ماده که طبق قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب ۱۳۴۶/۵/۲۵ با اصلاحات و الحاقات بعدی یا سایر قوانین مرتبط برای مصرف مجاز روستایی جنگل نشینان یا دهکده‌های مجاور جنگل و یا جهت مصارف مجاز دیگر توسط سازمان جنگل‌ها و مراتع یا سایر مراجع قانونی دیگر اختصاص داده شده است، قاچاق محسوب شده و علاوه بر ضبط این کالاهای و آلات و ادوات مورد استفاده، مرتکب حسب مورد به حداقل مجازات مقرر در این ماده محکوم می‌شود. حکم مذکور شامل مصرف شخصی روستایی جنگل نشینان یا دهکده‌های مجاور جنگل یا انتقال به محیط‌های مجاور دارای وضعیت مشابه نمی‌شود.

تبصره ۲ - در خصوص وسایل نقلیه حامل اqlام فوق، مطابق ماده (۲۰) این قانون رفتار می‌شود.

تبصره ۳ - مرجع پاسخ به استعلامات موضوع ماده (۴۷) این قانون در خصوص کالاهای موضوع این ماده و اعلام فهرست ارزش اولیه این کالاهای، حسب مورد وزارت جهاد کشاورزی یا سازمان حفاظت محیط زیست است.

تبصره ۴ - در خصوص تخلفات موضوع این ماده و ماده (۲۷) این قانون، مفاد ماده (۲۱) این قانون اعمال نمی‌شود.

ماده ۲۶ - صید، عمل آوری، تهیه، عرضه، فروش، حمل، نگهداری و صدور خاویار و ماهیان خاویاری که میزان و مصادیق آن توسط سازمان شیلات تعیین می‌شود، بدون مجوز این سازمان مشمول مجازات قاچاق کالای ممنوع است.

ماده ۲۷ (اصلاحی) - هر شخص که اقدام به واردات یا صادرات دارو، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی و قطعات آن‌ها، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و یا مواد اولیه کلیه اقلام مذکور بدون انجام تشریفات قانونی نماید و یا مبادرت به ساخت کالاهای مذکور بدون رعایت تشریفات یا مقررات مربوط نماید به مجازات کالاهای قاچاق به شرح زیر محکوم می‌شود. این مجازات مانع از پرداخت دیه و خسارت‌های وارده نیست. حکم این ماده شامل اقدام به واردات، صادرات و یا تولید جهت انجام تحقیقات علمی و مصارف آزمایشگاهی دانشگاه‌ها و مؤسسات علمی، آموزشی و یا پژوهشی با اخذ مجوزهای لازم از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و در حدود متعارف آن و نیز شامل مصارف شخصی و غیر تجاری در حدود متعارف آن نمی‌شود.

الف - در صورتی که کالای مکشوفه شامل اقلام دارویی، فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک)، مکمل‌ها، ملزومات و تجهیزات پزشکی و قطعات آن‌ها و یا مواد اولیه این اقلام باشد، عمل مرتکب مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) این قانون می‌باشد.

ب - در صورتی که کالای مکشوفه شامل مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و یا مواد اولیه اقلام مذکور باشد، مرجع رسیدگی کننده مکلف است نسبت به استعمال مجوز مصرف انسانی کالاهای مذکور اقدام کند و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است ظرف ده روز به این استعمال پاسخ دهد. هرگاه کالای مکشوفه مذکور موفق به اخذ مجوزهای بهداشتی و درمانی در خصوص مصرف انسانی گردد، عمل مرتکب مشمول مجازات مندرج در بند «ب» ماده (۱۸) این قانون می‌شود و در غیر این صورت کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شده و مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می‌باشد.

تبصره ۱ (اصلاحی) - حمل، نگهداری، عرضه و فروش محصولات فوق نیز مشمول مجازات‌های این ماده است.

تبصره ۲ - آیین‌نامه اجرائی این ماده در مورد چگونگی اجراء و میزان لازم از کالا برای استعمال مجوز مصرف انسانی با پیشنهاد وزارتخانه‌های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت و ستاد تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

فصل پنجم - قاچاق سازمان یافته و حرفه‌ای

ماده ۲۸ - در صورتی که قاچاق کالاهای ممنوع به نحو سازمان یافته ارتکاب یابد، مرتکب علاوه بر جزای نقدی مندرج در ماده (۲۲) این قانون به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف - در خصوص بند (الف) ماده (۲۲) به نود و یک روز تا شش ماه حبس

ب - در خصوص بند (ب) ماده (۲۲) به بیش از شش ماه تا دو سال حبس

پ - در خصوص بندهای (پ) و (ت) ماده (۲۲) به حداکثر مجازات حبس مندرج در بندهای مذکور

تبصره - کسانی که در ارتکاب جرائم این ماده نقش سازماندهی، هدایت و یا سردستگی گروه سازمان یافته را بر عهده دارند، حسب مورد به حداکثر مجازات‌های مقرر در بندهای (الف) و (ب) محکوم می‌شوند.

ماده ۲۹ - در صورتی که کالاهای مجاز، مجاز مشروط، یارانه‌ای و یا ارز به نحو سازمان یافته قاچاق شود، علاوه بر مجازات‌های موضوع ماده (۱۸) این قانون، حسب مورد مرتکب به مجازات‌های زیر محکوم می‌شود.

الف - چنانچه ارزش کالای مجاز یا مجاز مشروط تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به نود و یک روز تا شش ماه حبس و در صورتی که ارزش کالا بیش از مبلغ مذکور باشد به بیش از شش ماه تا دو سال حبس

ب - چنانچه ارزش کالای یارانه‌ای یا ارز تا یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد به دو سال تا پنج سال حبس و در صورتی که ارزش کالا بیش از مبلغ مذکور باشد به حداکثر مجازات مذکور در این بند

تبصره - کسانی که در جرائم فوق نقش سازماندهی، هدایت و یا سردستگی گروه سازمان یافته را بر عهده دارند، حسب مورد به حداکثر مجازات‌های مقرر در بندهای (الف) و (ب) محکوم می‌شوند.

ماده ۳۰ - در صورتی که ارتکاب قاچاق کالا و ارز به صورت انفرادی و یا سازمان یافته به قصد مقابله با نظام جمهوری اسلامی ایران یا با علم به مؤثر بودن آن صورت گیرد و منجر به اخلاف گسترده در نظام اقتصادی کشور شود، موضوع مشمول قانون مجازات اخلافگران در نظام اقتصادی کشور مصوب ۱۳۶۹/۹/۱۹ می‌گردد و مرتکب طبق مقررات قانون مزبور مجازات می‌شود.

ماده ۳۱ - در صورتی که احراز شود مرتکب جرائم قاچاق کالا و ارز با علم و عمد، عواید و سود حاصل از این جرائم را به نحو مستقیم یا غیرمستقیم برای تأمین مالی تروریسم و اقدام علیه امنیت ملی و تقویت گروه‌های معاند با نظام اختصاص داده یا هزینه نموده است، علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون حسب مورد به مجازات محارب یا مفسد فیالارض محکوم می‌گردد.

ماده ۳۲ - کسانی که مطابق این قانون قاچاقچی حرفه‌ای محسوب می‌شوند، علاوه بر ضبط کالا و یا ارز قاچاق، به حداکثر جزای نقدی و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری و مجازات‌های حبس به شرح زیر محکوم می‌شوند:

الف - نود و یک روز تا شش ماه حبس برای کالا و ارز با ارزش تا یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

ب - بیش از شش ماه تا دو سال برای کالا و ارز با ارزش بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

تبصره - مرتکبین قاچاق حرفه‌ای کالاهای ممنوع علاوه بر مجازات‌های مندرج در ماده (۲۲) این قانون حسب مورد به نصف حداکثر حبس مقرر در این ماده محکوم می‌شوند.

فصل ششم - جرائم مرتبط

ماده ۳۳ - هرکس در اسناد مثبت گمرکی اعم از کتبی یا رقومی (دیجیتالی)، مهر و موم یا پلمب گمرکی و سایر اسناد از قبیل اسناد سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ثبت سفارش و سایر مجوزهای مورد نیاز صادرات و واردات، شناسه کالا و رهگیری، مرتکب جعل گردد و یا با علم به جعلی بودن، آنها را مورد استفاده قرار دهد، حسب مورد علاوه بر مجازات حبس مذکور در قانون مجازات اسلامی به جزای نقدی معادل دو تا پنج برابر ارزش کالای موضوع اسناد مجعول محکوم می شود.

تبصره - خرید و فروش اسناد اصیل گمرکی که قبلاً در ترخیص کالا استفاده شده است و همچنین استفاده مکرر از آن اسناد، جرم محسوب و مرتکب به مجازات فوق محکوم می شود.

ماده ۳۳ مکرر ۱ (الحاقی) - چنانچه شخصی اقدام به ارائه یا بهره برداری از اسنادی کند که دلالت بر صادرات صوری نماید، علاوه بر مجازات جرائم و تخلفاتی که در راستای انجام صادرات صوری مرتکب شده به جریمه نقدی معادل دو برابر ارزش کالاهای مذکور محکوم می گردد.

ماده ۳۳ مکرر ۲ (الحاقی) - هرگونه معامله راجع به کارت بازرگانی که عرفاً اجاره، خرید، فروش یا واگذاری آن محسوب شود و نیز هرگونه بهره برداری از منافع کارت بازرگانی دیگری تحت هر عنوان ممنوع است و مرتکب یا مرتکبین به شرح زیر مجازات می شوند:

الف - انتقال گیرنده یا بهره بردار: پرداخت جریمه نقدی معادل نصف ارزش کالا علاوه بر ضبط کالا و پرداخت تضامنی خسارت وارده به دولت.

ب - انتقال دهنده: پرداخت جریمه نقدی معادل یک تا دو برابر منافع تحصیل شده علاوه بر ابطال کارت بازرگانی و پرداخت تضامنی خسارت وارده به دولت.

پ - در صورتی که اعمال فوق منتهی به اقدام برای ورود یا صدور کالا نگردد، علاوه بر ابطال کارت بازرگانی و جریمه نقدی از دویست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تا پانصد میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، هر یک از مرتکبین به دو یا چند مورد از محرومیت های موضوع ماده (۶۹) این قانون محکوم می شوند.

تبصره - اعمال مقررات این ماده مانع از اجرای مجازات های مقرر در سایر قوانین نیست.

ماده ۳۴ - در صورتی که شخص حامل یا مالک کالا و یا ارز قاچاق، در مواجهه با مأموران کاشف به هر نحوی مقابله یا مقاومت نماید، اگر عمل مذکور از مصادیق دست بردن به سلاح و سلب امنیت مردم نباشد علاوه بر مجازات های مقرر برای ارتکاب قاچاق، به شش ماه تا دو سال حبس و تا هفتاد و چهار ضربه شلاق محکوم میشود.

ماده ۳۵ - در صورتی که مأموران دستگاه‌های کاشف یا وصول درآمدهای دولت، خود مرتکب قاچاق شوند و یا شرکت یا معاونت در ارتکاب نمایند، علاوه بر مجازات قاچاق مقرر در این قانون به مجازات مختلس نیز محکوم می‌شوند.

تبصره ۱ - مأمورانی که با علم به ارتکاب قاچاق از تعقیب مرتکبان خودداری یا برخلاف قوانین و مقررات عمل نمایند در حکم مختلس محسوب و به مجازات مقرر برای مختلسین اموال دولتی محکوم می‌گردند مگر آنکه عمل مرتکب به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری باشد که در این صورت به مجازات شدیدتر محکوم می‌شوند.

تبصره ۲ - کارکنان تمامی دستگاه‌ها و سازمان‌های مؤثر در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز از جمله ستاد و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی نیز مشمول حکم این ماده و تبصره (۱) آن می‌شوند.

فصل هفتم - مقررات مربوط به دستگاه کاشف و کشف کالا

ماده ۳۶ - دستگاه‌های زیر در حدود وظایف محوله قانونی، کاشف در امر قاچاق محسوب می‌شوند:

الف - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

ب - وزارت جهاد کشاورزی

پ - گمرک جمهوری اسلامی ایران در محدوده اماکن گمرکی

ت - سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان

ث - سازمان حفاظت محیط زیست

ج - سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

چ - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ح - شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران

خ - شرکت سهامی شیلات ایران

د - شرکت دخانیات ایران

تبصره - ضابطین نیز در حدود وظایف محوله قانونی خود کاشف محسوب می‌شوند.

ماده ۳۷ (اصلاحی) - به موجب این قانون، یگان حفاظت گمرک‌های کشور زیر نظر رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران برای حفاظت اماکن گمرکی و کالاهای موجود در آنها و امور اجرایی مبارزه با قاچاق در محدوده آن اماکن با أخذ مجوز از ستاد کل نیروهای مسلح، تشکیل و مأموران آن در حدود وظایف و با شرایط مذکور در قانون آیین دادرسی کیفری ضابط خاص دادگستری محسوب می‌شوند.

تبصره ۱ **(اصلاحی)** - رئیس یگان حفاظت گمرک‌های کشور به پیشنهاد رئیس کل گمرک جمهوری اسلامی ایران پس از تأیید فرمانده نیروی انتظامی و با حکم ستاد کل نیروهای مسلح منصوب می‌شود.

تبصره ۲ (اصلاحی) - نحوه تسلیح نیروی یگان حفاظت گمرک‌های کشور و پاسگان (گارد) سازمان بنادر و دریانوردی به موجب دستورالعملی است که توسط نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران تهیه می‌شود و به تصویب ستاد کل نیروهای مسلح می‌رسد. نحوه حمل و به کارگیری سلاح توسط آنان تابع قانون به کارگیری سلاح توسط مأمورین نیروهای مسلح در موارد ضروری، مصوب ۱۳۷۳/۱۰/۱۸ است.

تبصره ۳ (الحاقی) - نیروهای پاسگان (گارد) سازمان بنادر و دریانوردی برای حفاظت از بنادر و محوطه‌های بندری به غیر از امور اجرائی مبارزه با قاچاق کالا و ارز که در حیطه وظایف یگان حفاظت گمرک‌های کشور می‌باشد با رعایت شرایط مقرر در قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲/۱۲/۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی، ضابط خاص دادگستری محسوب می‌شوند.

ماده ۳۸ - هرگاه در زمان کشف جرم قاچاق دستگاه اجرائی کشف یا دستگاه اجرائی مأمور وصول درآمدهای دولت بر مبنای قرائن و امارات موجود از جمله وسایل و تجهیزات مورد استفاده در ارتکاب جرم، حجم و ارزش کالای مکشوفه احراز نمایند یا احتمال قوی دهند که جرم در یکی از وضعیت‌های زیر واقع گردیده است مکلفند این موضوع را با ذکر قرائن و امارات مزبور برای انجام اقدامات قانونی به مقام قضائی اعلام نمایند:

الف - وقوع جرم به صورت سازمان یافته

ب- تعلق کالای قاچاق یا عواید و سود حاصل از آن به شخص یا اشخاصی غیر از متهم

پ - سابقه ارتکاب جرم قاچاق توسط متهم

ماده ۳۹ - وزارت اطلاعات و نیروی انتظامی موظفند با هماهنگی مرجع ذیصلاح قضائی، خود یا بنا بر اعلام دستگاه کشف، شبکه‌های اصلی، گروه‌های سازمان یافته قاچاق کالا و ارز و دارایی‌های آنها را شناسایی و اقدام به تشکیل پرونده و تکمیل تحقیقات نمایند.

ماده ۴۰ - ضابطین مکلفند در مبارزه با جرائم قاچاق طبق قانون آیین دادرسی کیفری رفتار نمایند.

ماده ۴۱ - به استثنای موارد منطبق با ماده (۲۱) این قانون، هنگام کشف قاچاق، ضابطین مکلفند اموال مکشوفه و وسایل حمل کالا و یا ارز قاچاق یا محل نگهداری و اختفای آن را مطابق این قانون حسب مورد توقیف و پلمب کنند و صورتجلسه کشف را با ذکر دقیق مشخصات کالا و یا ارز قاچاق، مالک و حاملان آنها تنظیم نمایند و به امضای متهم یا متهمان برسانند و در صورت استنکاف، مراتب را در صورتجلسه کشف قید کنند.

ضابطین مکلفند بلافاصله و در صورت عدم دسترسی ظرف بیست و چهار ساعت از زمان دستگیری، ضمن تحت نظر قراردادن متهم، پرونده تنظیمی را نزد مرجع صالح ارسال نمایند.

تبصره ۱ (اصلاحی) - در مواردی که دستگاه‌های کاشف فاقد اختیارات ضابطین دادگستری باشند، موظفند پس از کشف بلافاصله با تنظیم صورتجلسه کشف موضوع را جهت اقدام قانونی به ضابطین یا مراجع ذیصلاح اطلاع دهند.

تبصره ۲ - در مورد سایر جرائم مقرر به استثنای ماده (۲۱) این قانون، در صورتی که بیم اختفای ادله، فرار متهم یا تبانی باشد و همچنین در پرونده‌هایی با ارزش کالای قاچاق مکشوفه بالای یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال، صدور قرار وثیقه متناسب با مجازات مقرر الزامی است.

ماده ۴۲ (اصلاحی) - در صورت دلالت قرائن و امارات قوی بر وجود کالا و یا ارز قاچاق، ضابطین می‌توانند پس از کسب مجوز بازرسی از مرجع صالح رسیدگی‌کننده به انبارها و اماکن و مستغلات محل اختفاء یا نگهداری کالا و یا ارز قاچاق وارد شوند و حتی‌المقدور با حضور صاحب محل نسبت به بازرسی محل و کشف قاچاق اقدام نمایند و حسب مورد جهت رسیدگی به مرجع صالح ارجاع دهند.

تبصره ۱ - تنظیم صورتجلسه بازرسی محل با ذکر جزئیات امر مانند ساعت بازرسی، افراد حاضر و مشخصات کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه الزامی است.

تبصره ۲ - بازرسی از اماکن عمومی، نیازی به مجوز موضوع این ماده ندارد.

ماده ۴۲ مکرر (الحاقی) - متوقف نمودن و بازرسی وسایل نقلیه‌ای که ظن قوی به حمل کالا یا ارز قاچاق یا ارتکاب قاچاق کالا یا ارز در مورد آن‌ها وجود دارد، از سوی ضابطین نیاز به اذن موردی مقام رسیدگی‌کننده ندارد.

تبصره - مصادیق و شرایط تشخیص ظن قوی موضوع این ماده از جمله عبور از مبادی غیررسمی، دست‌کاری مهر و موم (پلمب) گمرکی بارگنج، خروج یا انحراف غیرمعارف از مسیر تعیین شده، اطلاعات ارسالی از سوی سامانه‌های هوشمند، ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون توسط ستاد تهیه می‌شود و پس از تأیید توسط رئیس قوه قضائیه به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۴۳ - در پرونده‌هایی که صاحب کالا و ارز قاچاق شناسایی نشده و یا متواری است، ضابطین موظفند با أخذ دستور از مرجع ذیصلاح و با همکاری تمامی نهادهای ذیربط، بلافاصله به شناسایی مالک اقدام کنند و در صورت عدم حصول نتیجه ظرف یک ماه از تاریخ وصول پرونده به مراجع ذیصلاح، مرجع رسیدگی صالح باید به صورت غیابی رسیدگی و مطابق مقررات این قانون رأی مقتضی را صادر نماید.

تبصره ۱ - در رسیدگی غیابی به پرونده‌های قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب متواری و یا مجهول‌المالک، ضبط کالای قاچاق مکشوفه مانع رسیدگی به جرائم مالک کالا نیست.

تبصره ۲ - در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب، صاحب متواری و یا مجهول‌المالک باشد، کالای مزبور عیناً به ستاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل یا حسب درخواست رسمی نهاد مزبور به فروش رسیده و وجه آن به حساب آن نهاد واریز می‌شود.

فصل هشتم - مراجع صالح رسیدگی به جرم قاچاق

ماده ۴۴ - رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهای ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است.

سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. چنانچه پرونده‌ای، متهمان متعدد داشته و رسیدگی به اتهام یکی از آنان در صلاحیت مرجع قضائی باشد، به اتهامات سایر اشخاص نیز در این مراجع رسیدگی می‌شود.

تبصره - در صورتی که پس از ارجاع پرونده به سازمان تعزیرات حکومتی و انجام تحقیقات محرز شود رسیدگی به جرم ارتكابی در صلاحیت مرجع قضائی است، شعبه مرجع‌الیه مکلف است بلافاصله قرار عدم صلاحیت خود را صادر نماید و پرونده را به مرجع قضائی ذیصلاح ارسال نماید.

این قرار پس از تأیید مقام مافوق شعبه در سازمان تعزیرات حکومتی و یا در صورت عدم اعلام نظر آن مقام ظرف یک هفته، قطعی است. مقررات این تبصره از شمول ماده (۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ مستثنی است.

ماده ۴۵ - هر کدام از شعب دادسرا و دادگاه انقلاب اسلامی، تعزیرات حکومتی و شعب تجدیدنظر آنها ظرف یک ماه از زمان تحویل پرونده باید رسیدگی و رأی نهائی را صادر کنند، مگر مواردی که حسب نوع جرم یا تخلف و علل دیگر، تکمیل شدن تحقیقات نیاز به زمان بیشتری داشته باشد که در این صورت حسب مورد مرجع رسیدگی‌کننده موظف است علت تأخیر را به صورت مکتوب به مقام مافوق گزارش دهد. عدم ارسال این گزارش موجب محکومیت انتظامی تا درجه سه می‌گردد.

ماده ۴۶ - در کلیه مواردی که سازمان تعزیرات حکومتی صالح به رسیدگی است شعب تعزیرات حکومتی همان اختیار مراجع قضائی در رسیدگی به پرونده‌های مزبور را دارند جز در مواردی که در این قانون به ضرورت اخذ دستور مقام قضائی تصریح شده است.

تبصره ۱ - اعضای شعب ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی به جز در موارد اثبات سوءنیت یا ارتكاب اعمالی که در قانون جرم است، در رابطه با ایفای وظایف قانونی در آراء صادره تحت تعقیب قضائی قرار نمی‌گیرند.

تبصره ۲ - به کلیه اتهامات رؤسا و اعضای شعب سازمان تعزیرات حکومتی که در مقام رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز مرتکب می‌شوند در دادسرا و دادگاه‌های مرکز رسیدگی می‌شود.

ماده ۴۷ (اصلاحی) - شعبه رسیدگی‌کننده مکلف است جهت اتخاذ تصمیم درباره احراز قاچاق و یا حمل، نگهداری، عرضه یا فروش کالا یا ارز قاچاق نسبت به استعلام نظر کارشناسی مشورتی حسب مورد از سازمان‌های مأمور وصول

درآمدهای دولت نظیر گمرک و بانک مرکزی در مورد تعیین ارزش کالا یا ارز مکشوفه و بررسی اسناد ابرازی جهت انطباق و تعلق به کالای مکشوفه اقدام نماید. وقت رسیدگی به سازمان‌های مذکور و متهم ابلاغ می‌شود. سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت استعلام پاسخ آن را ارسال و نماینده حقوقی خود را نیز برای حضور در جلسه رسیدگی معرفی نماید. در هر صورت تشکیل جلسه رسیدگی منوط به حضور نماینده مذکور نیست.

تبصره ۱ (الحاقی) - ارزش کالاهای ممنوع به موجب فهرست‌های قیمت‌گذاری سالانه ستاد تصویب و ابتدای هر سال ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲ (الحاقی) - مرجع تشخیص ایرانی یا خارجی بودن کالای مکشوفه حسب مورد یکی از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا سازمان ملی استاندارد ایران است. این مراجع با درخواست شعبه رسیدگی کننده و بررسی مشخصات کالا مانند محل تولید و واحد تولیدکننده، نسبت به اعلام نظریه کارشناسی مشورتی، به نحو مستدل اقدام می‌نماید. مقام رسیدگی کننده در صورت عدم پذیرش نظریه‌های کارشناسی مشورتی مذکور در این تبصره و ماده، به طور مستدل آن را رد و تصمیم مقتضی اتخاذ می‌کند. آیین‌نامه مربوط به اجرای این تبصره و تعیین مصادیق کالای مربوط به دستگاه‌های فوق و نحوه پذیرش و اعتراض به نظرات موضوع این تبصره، یک ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون توسط ستاد تدوین و پس از تصویب هیئت وزیران، ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۳ (الحاقی) - کارشناسی موضوع این ماده و تبصره‌های آن قابل ارجاع به «کارشناس رسمی دادگستری» نیست.

ماده ۴۸ (اصلاحی) - در پرونده‌های قاچاق کالای ممنوع، سازمان یافته، حرفه‌ای و یا پرونده‌هایی که ارزش کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه بیش از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال است، مرجع رسیدگی مکلف است نسبت به صدور دستور شناسایی و توقیف اموال متعلق به متهم در حدود جزای نقدی احتمالی از طرق مقتضی، از جمله استعلام از ادارات ثبت اسناد و املاک، مخابرات، بانک‌ها و سازمان بورس و اوراق بهادار، اقدام نماید.

مراجع طرف استعلام نیز موظفند ظرف پنج روز پاسخ لازم را به مرجع رسیدگی اعلام کنند.

ماده ۴۹ - به منظور اعمال نظارت قضائی بر پرونده‌های قاچاق در سازمان تعزیرات حکومتی، رئیس شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز به پیشنهاد رئیس سازمان پس از تأیید وزیر دادگستری از بین قضات دارای پایه نُه قضائی پس از موافقت رئیس قوه قضائیه با ابلاغ ایشان منصوب می‌شوند.

تبصره ۱ - در مواردی که از شعب ویژه تجدیدنظر تعزیرات در موارد مشابه احکام مختلفی صادر شود با درخواست رئیس سازمان یا وزیر دادگستری، موارد جهت ایجاد وحدت رویه به هیئت عمومی دیوان عالی کشور ارسال می‌گردد.

تبصره ۲ (الحاقی) - شعب تجدیدنظر ویژه رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز موظفند در پرونده‌های با ارزش بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به طور مطلق و در پرونده‌های با ارزش یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و کمتر در صورت اقتضاء، با صدور دستور تعیین وقت رسیدگی، متهم، نماینده دستگاه کاشف و ضابط و نیز سایر

اشخاصی که حضورشان ضروری است را احضار کنند. متهم می‌تواند شخصاً حاضر شود یا وکیل یا نماینده قانونی معرفی کند. در هر صورت عدم حضور یا عدم معرفی وکیل یا نماینده قانونی مانع از رسیدگی نیست.

ماده ۵۰ - آراء شعب بدوی تعزیرات در مورد قاچاق کالا و ارز که ارزش آنها کمتر از بیست میلیون (۲۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال باشد، قطعی است.

در سایر موارد آراء شعب ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ با درخواست محکوم‌علیه قابل تجدیدنظرخواهی است.

تبصره ۱ - جهات تجدیدنظرخواهی در شعب تعزیرات حکومتی مطابق قانون آیین دادرسی کیفری است.

تبصره ۲ - آراء صادره از شعب تعزیرات حکومتی در مورد پرونده های قاچاق کالا و ارز قابل اعتراض در دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی نیست.

تبصره ۳ (**حذف شد**) - آراء صادره از شعب بدوی تعزیرات حکومتی و دادگاه انقلاب در صورتی که مبنی بر برائت متهم باشد ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ و پس از درخواست دادستان یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت یا ستاد و یا عندالزوم دستگاه کاشف، قابل تجدیدنظرخواهی است.

پرونده حسب مورد از سوی رئیس سازمان تعزیرات حکومتی یا رئیس کل دادگستری استان برای رسیدگی مجدد به یکی از شعب تجدیدنظر مربوطه ارجاع می‌شود.

رأی شعبه تجدیدنظر قطعی و لازم‌الاجراء است.

تبصره ۳ - در کلیه آراء بدوی قطعی یا آرائی که به لحاظ عدم تجدیدنظرخواهی قطعی شده‌اند هرگاه دلیلی بر عدم انطباق رأی با قانون یا عدم تناسب جریمه نقدی با قانون موجود باشد، رئیس سازمان تعزیرات حکومتی می‌تواند تقاضای تجدیدنظر کند.

ماده ۵۰ مکرر ۱ (الحاقی) - قرارهای منع و موقوفی تعقیب و احکام صادره از دادسراها و شعب مراجع رسیدگی‌کننده،

علاوه بر متهم، به ستاد، دستگاه کاشف، ضابط، دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت و دادستان، ابلاغ می‌شود.

هریک از موارد زیر ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ، قابل اعتراض یا تجدیدنظرخواهی توسط دادستان، ستاد، دستگاه کاشف، ضابط و دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت می‌باشد:

الف - رأی مبنی بر منع، موقوفی تعقیب یا برائت باشد.

ب - رأی نسبت به برخی از متهمین مبنی بر منع، موقوفی تعقیب یا برائت باشد.

پ - رأی نسبت به بخشی از کالا و ارز مبنی بر منع، موقوفی تعقیب یا برائت باشد.

ت - رأی نسبت به برخی از عناوین اتهامی متهم یا متهمین پرونده مبنی بر منع، موقوفی تعقیب یا برائت باشد.

ث - رأی محکومیت در مواردی که مجازات مقرر در حکم نخستین برخلاف قانون، کمتر از حداقل میزانی باشد که قانون مقرر داشته است یا بدون در نظر گرفتن بخشی از کالا یا ارز، صادر شده باشد یا با اتخاذ عنوان اتهامی ناصحیح، کمتر از میزان مقرر قانونی تعیین شده باشد.

تبصره - آرای برائت صادره در خصوص پرونده‌های با ارزش کمتر از دو میلیارد (۲,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به‌استثنای پرونده‌های سازمان‌یافته، حرفه‌ای، کالای ممنوع، مستلزم حبس یا انفصال از خدمات دولتی قابل تجدیدنظرخواهی یا اعتراض نیست.

ماده ۵۰ مکرر ۲ (الحاقی) - در صورتی که در راستای ارتکاب جرائم و تخلفات موضوع این قانون، جرائم رشاء، ارتشاء، جعل، استفاده از سند مجعول، اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی و یا تمرد مسلحانه نیز ارتکاب یافته باشد، به تمامی جرائم و تخلفات ارتكابی موضوع این قانون به همراه جرائم مرتبط فوق در دادگاه و دادگاه انقلاب رسیدگی می‌شود.

ماده ۵۰ مکرر ۳ (الحاقی) - در صورتی که رئیس قوه قضائیه رأی قطعی صادره از شعبه ویژه رسیدگی به قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی را خلاف شرع بین تشخیص دهد، با تجویز اعاده دادرسی، پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال تا در شعبی خاص که توسط رئیس قوه قضائیه برای این امر تخصیص می‌یابد رسیدگی و رأی قطعی صادر نماید. شعب خاص مذکور مبنیاً برخلاف شرع بین اعلام شده، رأی قطعی قبلی را نقض و رسیدگی مجدد اعم از شکلی و ماهوی به عمل می‌آورند و رأی مقتضی صادر می‌نمایند.

تبصره ۱ - چنانچه متقاضی رسیدگی موضوع این ماده محکوم‌علیه باشد باید ضمن ارائه درخواست، معادل دو درصد (۲٪) جریمه نقدی مندرج در حکم صادره را نزد صندوق دادگستری تودیع نماید. در صورت تجویز اعاده دادرسی، مبلغ مذکور مسترد می‌گردد و در غیر این صورت، به عنوان درآمد عمومی دولت محسوب و به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود.

تبصره ۲ - در پرونده‌های با ارزش بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) (ریال به‌طور مطلق و در پرونده‌های با ارزش یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال و کمتر در صورت اقتضاء، شعب دیوان عالی کشور موظفند با صدور دستور تعیین وقت رسیدگی، متهم، نماینده دستگاه کاشف و ضابط و نیز سایر اشخاصی که حضورشان ضروری است را احضار کنند. متهم می‌تواند شخصاً حاضر شود یا وکیل یا نماینده قانونی معرفی کند. در هر حال عدم حضور یا عدم معرفی وکیل یا نماینده قانونی مانع از رسیدگی نیست. شعب تجدیدنظر رسیدگی به پرونده‌های موضوع این قانون، اعم از تعزیرات و دادگاه، نیز مکلف به رعایت احکام این تبصره هستند.

ماده ۵۱ - در کلیه مواردی که شرایط و ضوابط دادرسی در این قانون پیش‌بینی نشده است، مطابق قانون آیین دادرسی کیفری رفتار می‌شود.

ماده ۵۲ (اصلاحی) - متهمانی که به منظور رد اتهام جرائم یا تخلفات موضوع این قانون به اسناد مثبت گمرکی استناد می کنند، مکلفند ظرف ده روز از زمان بلاغ احضاریه یا جلب در مرجع رسیدگی کننده، اصل آن سند را ارائه نمایند. این مهلت با عذرموجه به تشخیص مرجع رسیدگی کننده حداکثر یک بار دیگر به مدت ده روز قابل تمدید است. به اسنادی که خارج از این مهلت ها ارائه شود ترتیب اثری داده نمی شود.

فصل نهم - اموال ناشی از قاچاق

ماده ۵۳ (اصلاحی) - دستگاه های کاشف و ضابطین موظفند کالاهای قاچاق مکشوفه و کلیه اموال منقول و غیرمنقول و وسایل نقلیه اعم از زمینی، آبی و هوایی را که در اجرای این قانون، توقیف می شوند، به استثنای کالای ممنوع، همراه با رونوشت صورت جلسه کشف و توقیف و تشخیص اولیه ارزش کالا، بلافاصله پس از کشف، تحویل سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی نمایند. این سازمان اقدام به نگهداری کالا نموده و فروش، امحاء یا واگذاری اموال فوق الذکر منوط به صدور رأی قطعی است. هزینه های مربوطه اعم از انبارداری، بارگیری، انتقال و تخلیه بر عهده این سازمان می باشد. دولت مکلف است هر ساله بودجه مستقلی در خصوص تأمین هزینه مدیریت تعیین تکلیف کالا برای این سازمان پیش بینی نماید.

تبصره ۱ - در کلیه مواردی که کالای قاچاق مکشوفه بلاصاحب یا صاحب متواری و یا مجهول المالك باشد، عین کالای مزبور به نهاد مأذون از سوی ولی فقیه تحویل می شود و یا با هماهنگی و اخذ مجوز فروش از نهاد مأذون کالای مزبور توسط سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی به فروش می رسد و وجوه حاصل از آن به حساب نهاد مأذون از سوی ولی فقیه واریز می شود.

تبصره ۲ (اصلاحی) - کلیه کالاهای موضوع مواد (۲۵)، (۲۵ مکرر) و (۲۶) و بند «الف» ماده (۲۷) این قانون و دام به ترتیب در اختیار سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگل ها، مراتع و آبخیزداری کشور، سازمان شیلات ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت جهاد کشاورزی قرار می گیرد. دستورالعمل نحوه تحویل و تحول، نگهداری و تعیین تکلیف این کالاها ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط ستاد با همکاری نهادهای مذکور تهیه می شود و به تصویب هیئت وزیران می رسد. کلیه سازمان ها، نهادها و دستگاه های موضوع این ماده و تبصره های آن موظفند در مورد کالاهای سریع الفساد، سریع الاشتعال، احشام و طیور و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می شود، پس از اخذ مجوز فروش از مرجع رسیدگی کننده، بلافاصله کالا را بر اساس مقررات مربوط به فروش برسانند.

تبصره ۳ - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی موظف است فرآورده های نفتی قاچاق مکشوفه را از دستگاه کاشف تحویل بگیرد و پس از فروش آن وجه حاصله را به خزانه داری کل کشور واریز نماید.

تبصره ۴ - دستگاه کاشف مکلف است ارز مکشوفه به ظن قاچاق را به حساب تعیین شده از سوی بانک مرکزی واریز نماید و پس از قطعیت حکم آن را به حساب ویژه خزانه داری کل کشور واریز کند.

در صورتی که وجوه موضوع این تبصره از مصادیق قید شده در تبصره (۱) این ماده باشد، مطابق تبصره مذکور اقدام می‌شود.

تبصره ۵ (الحاقی) - کالاهایی که قابلیت هیچ‌گونه مصرفی ندارند، از قبیل مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن، کالاهای فاسد یا تاریخ مصرف گذشته پس از اخذ مجوز امحاء از مرجع رسیدگی‌کننده، بلافاصله بر اساس مقررات مربوط امحاء می‌شوند، مگر اینکه تمام یا قسمتی از آن به تشخیص مقام رسیدگی‌کننده برای رسیدگی و اثبات جرم ضرورت داشته باشد.

ماده ۵۴ - در موارد صدور رأی قطعی براءت متهم و حکم به استرداد کالا، صاحب کالا در صورت وجود عین، مستحق دریافت آن و در غیر این صورت حسب‌مورد مستحق دریافت مثل یا بهای کالا به قیمت روز فروش بوده و در صورتی که فروش شرعاً یا قانوناً جایز نبوده، در خصوص پرداخت قیمت، مستحق قیمت یوم‌الاداء می‌باشد. حکم این ماده شامل کالاهایی که فروش آنها قانوناً جایز نیست، نمی‌گردد.

تبصره - در مواردی که موضوع ماده مرتبط با قاچاق ارز باشد، ارز واریزی به حساب بانک مرکزی با رعایت مقررات مربوط به صاحب آن مسترد می‌شود.

ماده ۵۵ (اصلاحی) - فروش کالای قاچاق منوط به رعایت کلیه ضوابط قانونی از جمله ضوابط فنی، ایمنی، بهداشتی و قرنطینه‌ای است.

در صورتی که فروش کالا مطابق ضوابط فوق بلامانع باشد و به تولید و تجارت قانونی و نیاز واقعی بازار لطمه وارد نکند، پس از اخذ مجوز از مراجع ذیربط و نصب رمزینه موضوع ماده (۱۳) این قانون، با در نظر گرفتن شرایط ماده (۵۶) توسط سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی فروخته می‌شود.

(حذف شد) - آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط ستاد تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره - درباره آن دسته از کالاهای قاچاق که وفق قوانین در اختیار سازمان‌ها و نهادهای دیگر از جمله نهاد مأذون از سوی ولی‌فقیه قرار دارد مانند کالاهای قاچاق بلاصاحب و صاحب متواری و مجهول‌المالک، سازمان یا نهاد مربوط موظف است در فروش اموال مذکور مقررات این قانون را رعایت نماید.

ماده ۵۶ (الحاقی) - نهاد مأذون از سوی ولی‌فقیه با اذن معظم له و سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی حسب مورد موظفند در خصوص کالاهای قاچاق پس از قطعیت رأی صادره به‌جز در مورد کالاهای سریع الفساد، سریع الاشتعال، احشام و طیور و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می‌شود، به ترتیب زیر عمل کنند:

۱ - ظرف دو ماه از تاریخ صدور رأی قطعی با برگزاری مزایده کالاهای قاچاق را به شرط خروج از کشور تحت رویه گذر (ترانزیت) خارجی یا صادرات بفروشند.

در صورت وجود شرایط تجدید یا لغو مزایده، مزایده مذکور صرفاً یک مرتبه دیگر و تا قبل از انقضای مدت دو ماه برگزار می شود.

تبصره ۱ - صادرات کالاهای موضوع این بند مشمول امتیازات، تخفیف ها، معافیت ها، مشوق ها و جوایز صادراتی نمی باشد.

تبصره ۲ - خروج کالاهای غیر داخلی موضوع این بند، از کشور تحت رویه گذر (ترانزیت) خارجی یا صادرات پس از تأیید سامانه ای خرید از سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی یا نهاد مأذون از سوی ولی فقیه با اذن معظم له، با رعایت تبصره بند «الف» ماده (۶) این قانون و استهلاك آن نیازمند ارائه اسناد منشأ کالا و سایر مجوزهای مربوط به گذر (ترانزیت) یا صادرات کالا نمی باشد.

تبصره ۳ - در صورتی که کالاهای مذکور از نوع «کالای مشابه» قابل معامله در بورس کالا باشد، واگذاری این کالاها از طریق ساز و کارهای بورس کالا انجام می شود. در مورد کالاهای غیر مشابه، استفاده از سازوکار مذکور اختیاری است و کالاهای موضوع این بند تنها از طریق عرضه (رینگ) صادراتی بورس کالای ایران به فروش می رسد. در صورت عدم موافقت هیئت پذیرش یا کمیته عرضه با پذیرش کالا جهت عرضه در بازار بورس کالا یا به فروش نرفتن کالا پس از سه بار عرضه در بورس با رعایت ضوابط بورس از جمله تغییر نرخ پایه، نوبت به برگزاری مزایده به شرط خروج از کشور تحت رویه گذر (ترانزیت) خارجی یا صادرات می رسد که در این صورت مهلت برگزاری مزایده دو ماه از تاریخ اعلام قطعی عدم پذیرش کالا در بورس یا اتمام فرآیند معامله یکجا است.

تبصره ۴ - در صورتی که کالاهای فروخته شده موضوع این بند در مهلت مقرر به صورت قطعی از کشور خارج نشود، مرتکب علاوه بر ضبط کالا مشمول مجازات مقرر در ماده (۲۳ مکرر ۱) این قانون می شود.

۲ - در صورت عدم فروش کالاها از طریق بورس کالا و مزایده موضوع بند (۱) این ماده توسط دستگاه متولی به شرط صادرات یا گذر (ترانزیت) خارجی، کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی در خصوص آنها وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی سازد، ظرف دو ماه از تاریخ اتمام فرآیند مزایده به شرط خروج از کشور، از طریق حلقه (رینگ) داخلی بورس کالا با حفظ شرایط مندرج در تبصره (۳) بند (۱) این ماده به فروش می رسد. در صورت عدم فروش در بورس با رعایت کلیه شرایط تبصره (۳) بند (۱) این ماده صرفاً از طریق حراج عمومی به صورت خرده فروشی برخط به فروش گذاشته می شود و در صورت به فروش نرفتن کالا ظرف سه ماه در حراج عمومی، حسب مورد با درخواست رئیس سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی یا نهاد مأذون از سوی ولی فقیه با اذن معظم له و «تأیید مراتب به فروش نرفتن کالا» از سوی سازمان بازرسی کل کشور، قیمت عرضه کالا در حراج عمومی همراه بیست درصد (۲۰٪) کاهش می یابد. قیمت پایه در بورس بر اساس مقررات بورس و قیمت پایه اولیه در مزایده خارج از بورس بر اساس قیمت بازار عمده فروشی اعلامی توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت که کمتر از مجموع قیمت خرید کالا در مبدأ و هزینه بیمه و حمل و نقل (قیمت سیف) به علاوه حقوق ورودی نباشد، تعیین می شود.

- تبصره ۱ - دستورالعمل نحوه فروش از طریق حراج عمومی توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
- تبصره ۲ - در فروش کالای موضوع تبصره (۲) ماده (۵۳) این قانون نیز استفاده از روش حراج عمومی به صورت خرده‌فروشی برخط این بند بدون برگزاری مزایده امکان‌پذیر است.
- تبصره ۳ - فهرست کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی به آن‌ها وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی‌سازد، حسب مورد به پیشنهاد وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب ستاد می‌رسد.
- تبصره ۴ - چنانچه کالاهای موضوع تبصره (۳) این بند، در چهارچوب وظایف و یا اختیارات قانونی، مورد تقاضای کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران و سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور قرار گیرد، کالا به نهادهای مزبور تحویل و معادل ارزش آن از محل تخصیص بودجه پیش‌بینی شده در قانون بودجه کسر می‌شود.
- تبصره ۵ - کالاهای با مصرف خاص که قابلیت فروش و استفاده عمومی ندارد و فهرست و اولویت واگذاری آن به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به دستگاه‌ها یا نهادهایی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، تحویل و معادل ارزش آن از محل تخصیص بودجه پیش‌بینی شده در قانون بودجه کسر می‌شود.
- ۳ - سایر کالاها از جمله کالاهای ممنوع امحاء می‌شود. آیین‌نامه اجرائی نحوه نگهداری و امحاء کالاهای موضوع این بند ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط ستاد با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.
- ۴ - کالاهایی که بر اساس تعاریف قانونی توسط وزارت نفت، فرآورده نفتی شناخته شوند، تحویل این وزارت می‌شوند.
- ۵ - مسکوکات طلا و نقره و شمش طلا و جواهرات مکشوفه به بانک مرکزی تحویل می‌شوند.
- ۶ - اموالی که به تشخیص وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی دارای ارزش تاریخی و میراث فرهنگی باشند، تحویل این وزارت می‌شوند.
- ۷ - کالاهای ممنوع الصدور، امنیتی، انتظامی و نظامی به دستگاه‌ها و نهادهای ذی‌مدخل واگذار می‌شود و در این موارد رعایت ضوابط قانونی مربوط لازم است.
- ۸ - کالای قاچاق خروجی چنانچه کالای داخلی باشد، در داخل کشور فروخته می‌شود.
- تبصره ۱ - مقررات مندرج در این ماده در خصوص کالاهای موضوع تبصره (۵) ماده (۵۳) این قانون اعمال نمی‌شود.
- تبصره ۲ - چنانچه مدعی مالکیت کالای توقیفی، نقشی در ارتکاب جرم یا تخلف نداشته باشد و جهل خود از وقوع جرم یا تخلف یا در صورت علم، عدم امکان مخالفت و اقدام بازدارنده خود را اثبات نماید و قبل از صدور رأی قطعی، اسناد مثبته تولید کالا در داخل کشور و یا اسناد مثبته گمرکی که قبل از توقیف کالا تحصیل شده است را به مرجع

رسیدگی ارائه دهد، پس از احراز اصالت اسناد و مالکیت وی، در صورت فقدان مانع قانونی دیگر، کالا به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جزای نقدی مرتکب افزوده می‌شود. در صورت لزوم، ارائه مجوزهای قانونی مورد نیاز برای فعالیت تجاری در زمینه کالای توقیفی نیز ضروری است. پس از صدور رأی قطعی، در صورت موجود بودن کالا در مرحله اجرای احکام، بررسی ادعای مالکیت، احراز شرایط و استرداد کالا و اصلاح رأی از حیث افزودن جزای نقدی با مرجع صادرکننده رأی قطعی طی رسیدگی خارج از نوبت است و در صورت موجود نبودن کالا، مدعی صرفاً می‌تواند جبران ضرر و زیان وارده را مطابق قوانین و مقررات مسئولیت مدنی از دادگاه حقوقی مطالبه کند. کالایی که قابلیت هیچ‌گونه مصرفی ندارد و کالای ممنوع جز در مواردی که طبق قانون، مالکیت خصوصی آن مجاز شناخته شده است، از شمول این تبصره خارج است و حسب مورد مطابق مقررات مربوط تعیین تکلیف می‌شود.

تبصره ۳ - کالای موضوع تبصره (۴) ماده (۱۸) این قانون، پس از قطعیت رأی صادره مبنی بر ضبط، به شرح زیر تعیین تکلیف می‌شود:

الف - با رعایت ضوابط قانونی مربوط به فروش آن کالا در اسرع وقت و حداکثر ظرف چهار ماه از تاریخ ابلاغ رأی قطعی لازم الاجراء، طی مزایده به فروش می‌رود. در صورت وجود شرایط تجدید یا لغو مزایده، مزایده مجدد تا قبل از انقضای مدت چهار ماه برگزار می‌شود.

ب - در صورتی که کالا سهمیه‌ای باشد، مزایده بند فوق به شرط «توزیع یا عرضه کالا در محل تخصیص سهمیه» است و تخلف از این شرط توسط خریدار، مستوجب ضمانت اجرای مندرج در تبصره (۴) ماده (۱۸) این قانون است. فهرست کالاهای سهمیه‌ای موضوع این بند ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط ستاد تهیه و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

پ - در صورت عدم فروش از طریق مزایده ظرف مهلت مقرر، کالا از طریق حراج عمومی موضوع بند (۲) این ماده به فروش گذاشته می‌شود. قیمت پایه مطابق بند (۲) همین ماده تعیین می‌شود.

ت - در صورت عدم فروش از طریق حراج عمومی ظرف مهلت مقرر، مطابق تشریفات مربوط به کاهش قیمت در بند (۲) این ماده، قیمت عرضه کالا در حراج عمومی همراه بیست درصد (۲۰٪) کاهش می‌یابد.

ث - در خصوص کالاهای موضوع تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۵۳) مطابق احکام مقرر در همان تبصره‌ها اقدام می‌شود.

تبصره ۴ - آیین‌نامه اجرائی مواد (۵۵) و (۵۶) این قانون ظرف سه ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون توسط ستاد با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

فصل دهم - مقررات عمومی

ماده ۵۷ - قاچاق کالا و ارز از مصادیق جرائم اقتصادی محسوب می‌شود.

ماده ۵۸ - در کلیه جرائم و تخلفات موضوع این قانون در خصوص کالا و ارز، در صورت موجود نبودن عین کالا و یا ارز قاچاق، مرتکب حسب مورد علاوه بر محکومیت به مجازات‌های مقرر، به پرداخت معادل ارزش کالا و ارز نیز محکوم می‌شود. موارد خارج از اراده مرتکب در تلف کالا و ارز مشمول این ماده نمی‌شود.

ماده ۵۹ (اصلاحی) - در صورتی که کشف کالا و یا ارز قاچاق، همراه با درگیری مسلحانه مرتکبان قاچاق یا حمل کالا یا ارز قاچاق با انواع سلاح گرم و آتش‌زا با مأموران کاشف باشد و یا مرتکبان با استفاده از موانع فیزیکی و یا استفاده از وسایل دودزا مشکلاتی برای کشف قاچاق توسط مأمورین ایجاد نمایند، پس از احراز قاچاق یا حمل کالا یا ارز قاچاق با حکم مرجع رسیدگی‌کننده، در صورتی که وسیله نقلیه متعلق به مرتکبان باشد و یا با استناد به قرائنی از قبیل سابقه مرتکب معلوم شود که مالک عامداً آن را جهت ارتکاب قاچاق در اختیار مرتکب قرار داده است، وسیله نقلیه به نفع دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق ضبط می‌شود. در غیر این صورت وسیله نقلیه به مالک مسترد و معادل ارزش آن به جزای نقدی مرتکب یا مرتکبان افزوده می‌شود که بعد از وصول و واریز به خزانه، بر اساس قانون بودجه سنواتی در اختیار دستگاه کاشف جهت استفاده در امر مبارزه با قاچاق قرار گیرد.

تبصره - مصادیق این ماده به پیشنهاد نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ظرف سه ماه پس از لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت‌وزیران می‌رسد.

ماده ۶۰ - در صورتی که محکومان به جریمه‌های نقدی مقرر در این قانون ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ حکم قطعی به پرداخت جریمه‌های مقرر اقدام ننمایند، جریمه نقدی از محل وثیقه‌های سپرده‌شده و یا فروش اموال شناسایی شده محکوم‌علیه اخذ و مابقی به مالک مسترد می‌شود و چنانچه اموالی شناسایی نشود و یا کمتر از میزان جریمه باشد و جریمه مورد حکم، وصول نشود، جرائم نقدی مذکور مطابق قانون آیین دادرسی کیفری حسب مورد با دستور قاضی اجرای احکام دادرسی مربوطه یا قاضی اجرای احکام تعزیرات حکومتی که از بین قضات دارای پایه پنج قضائی به روش مندرج در ماده (۴۹) این قانون انتخاب می‌شوند به حبس تبدیل می‌شود. در هر صورت حبس بدل از جزای نقدی نباید از پانزده سال بیشتر باشد.

تبصره ۱ - در مورد احکام صادره از شعب تعزیرات حکومتی پرونده جهت صدور حکم مبنی بر تبدیل جزای نقدی به حبس به شعبه یا شعبی از دادگاه‌های حوزه قضائی مربوطه که توسط رئیس قوه قضائیه تعیین می‌شود ارجاع می‌گردد تا ظرف ده روز نسبت به مورد، اقدام مقتضی معمول نمایند.

تبصره ۲ - جزای نقدی مازاد بر حبس تبدیلی در صورت شناسایی اموالی از محکوم‌علیه، حتی پس از اتمام حبس وصول می‌گردد.

تبصره ۳ (الحاقی) - در رسیدگی به جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون، رفع مسئولیت وثیقه‌گذار و آزادی وثیقه تنها با تودیع وثیقه نقدی یا ملکی جایگزین و صدور قرار قبولی تأمین برای آن یا با اجرای کامل حکم امکان‌پذیر است و این موضوع و همچنین امکان برداشت جزاء یا جریمه نقدی از محل وثیقه تودیع شده توسط متهم یا دیگری، هنگام

اخذ وثیقه به صورت کتبی به وثیقه گذار تفهیم و در پرونده درج می‌شود. استنکاف از اجرای این تبصره، مستوجب محکومیت انتظامی تا درجه چهار است.

ماده ۶۱ - ستاد می‌تواند درخصوص پرونده‌های مربوط به جرائم موضوع این قانون و یا جرائم مرتبط حسب مورد از طریق دادستان، تعقیب و رسیدگی به پرونده را از بدو تشکیل تا مرحله اجرای احکام، از مراجع رسیدگی‌کننده تقاضا نماید.

ماده ۶۲ - سازمان مأمور وصول درآمدهای دولت مکلف است، فهرست ارزش کالاهای وارداتی را براساس نرخ برابری ارز اعلامی توسط بانک مرکزی به صورت سالانه در اختیار کلیه دستگاه‌های کاشف و ضابطین قضائی مرتبط برای تعیین ارزش اولیه قرار دهد.

در صورتی که در طول سال در فهرست ارزش کالاهای وارداتی تغییرات عمده‌ای رخ دهد، توسط سازمان ذیربط اعلام می‌شود.

ماده ۶۳ (اصلاحی) - تمامی احکام و قواعد عمومی مربوط به جرائم و تخلفات موضوع این قانون به‌غیراز موارد پیش‌بینی شده، مطابق قانون مجازات اسلامی است. مقررات مربوط به تعلیق تعقیب، تعویق صدور حکم، معافیت از کیفر، تعلیق اجرای مجازات، مرور زمان، توبه و بایگانی کردن پرونده در مورد جرائم و تخلفات موضوع این قانون اعمال نمی‌گردد. در خصوص پرونده‌های با ارزش بیشتر از ده میلیارد (۱۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال، سازمان یافته، حرفه‌ای، بند «ت» ماده (۲۲) و یا ماده (۳۵) این قانون و تبصره‌های آن، اعمال احکام مواد (۱۸۰) و (۲۳۷) قانون آیین دادرسی کیفری جایز است.

تبصره ۱ (الحاقی) - در تخلفات و جرائم موضوع این قانون ملاک تعیین میزان جریمه یا جزای نقدی یا ضبط کالا یا ارز یا وسیله حمل یا محل نگهداری یا اخذ معادل آن‌ها، مجموع ارزش مربوط به دفعات متعدد ارتکاب جرم یا تخلف ارتكابی است که منتج به صدور رأی محکومیت قطعی نشده است.

تبصره ۲ (الحاقی) - مجازات معاونت در جرائم و یا تخلفات موضوع این قانون، حسب مورد حداقل مجازات جرم و یا جریمه تخلف ارتكابی است.

تبصره ۳ (الحاقی) - چنانچه شخصی بدون دخالت در عملیات مادی، دستور یا سفارش ارتكاب جرائم یا تخلفات موضوع این قانون را داده باشد یا کالا یا ارز قاچاق یا عواید و سود حاصل از آن متعلق به وی باشد، به مجازات مباشر جرم یا تخلف ارتكابی محکوم می‌گردد. این مجازات مانع از اعمال مجازات مباشر نیست.

تبصره ۴ (الحاقی) - چنانچه جرائم یا تخلفات موضوع این قانون به‌تنهایی و یا با در نظر گرفتن دیگر جرائم یا تخلفات این قانون به نحو سازمان یافته ارتكاب یافته باشد، هر یک از اعضای گروه سازمان یافته به حداکثر مجازات مقرر برای رفتار ارتكابی خود محکوم می‌شوند. در هر مورد که مجازات فاقد حداقل و حداکثر باشد، نصف مجازات مقرر قانونی

به اصل آن اضافه می‌گردد. در صورتی که قاچاق به تنهایی، به نحو سازمان یافته ارتکاب یافته باشد، وفق مواد (۲۸) و (۲۹) این قانون عمل خواهد شد.

تبصره ۵ (الحاقی) - احکام، آثار و مجازات‌های قاچاق مذکور در مواد (۳)، (۵)، (۶)، (۸) الی (۱۲)، (۱۶)، (۱۹)، (۲۰)، (۳۰) الی (۳۲)، (۳۴) الی (۳۶)، (۳۸) الی (۵۰)، (۵۳) الی (۶۰)، (۶۵) الی (۶۸)، (۷۰)، (۷۱)، (۷۳)، (۷۴) و (۷۷) این قانون و تبصره‌های این مواد، در مورد همه جرائم و تخلفات موضوع این قانون به جز تبصره (۵) ماده (۲ مکرر) جاری است.

ماده ۶۴ (حذف شد) - هر شخصی که با علم و اطلاع مرتکب جرم حمل کالا یا ارز قاچاق شود و نتواند ارسال کننده و یا صاحب اصلی آن را تعیین نماید، علاوه بر ضبط کالا یا ارز، به مجازات‌های مقرر در مورد مالک کالا و ارز نیز محکوم می‌شود.

ماده ۶۵ (اصلاحی) - چنانچه قرائن علم آور از قبیل جاسازی و نظایر آن حاکی از اطلاع مالک وسیله نقلیه یا محل نگهداری، از استفاده آن‌ها در قاچاق کالا یا ارز و یا حمل یا نگهداری کالا یا ارز قاچاق باشد و مالک وسیله نقلیه یا محل نگهداری نیز اقدام بازدارنده به عمل نیاورده باشد و یا وقوع جرم یا تخلف را اطلاع نداده باشد، علاوه بر محکومیت وی به حداقل مجازات مقرر قاچاق برای مرتکب، در خصوص وسیله نقلیه به شرح مندرج در ماده (۲۰) این قانون و تبصره‌های آن عمل می‌شود و در مورد ضبط محل نگهداری کالای ممنوع، ماده (۲۴) و تبصره (۵) ماده (۲۲) این قانون اعمال می‌گردد. حکم این ماده شامل مالکی که امکان اقدام بازدارنده برای او وجود نداشته است، نمی‌شود.

ماده ۶۶ (اصلاحی) - چنانچه دو یا چند نفر در ارتکاب قاچاق و یا سایر جرائم و تخلفات مرتبط شرکت نمایند، مجازات هر یک از شرکاء، مجازات فاعل مستقل است.

تبصره (حذف شد) - چنانچه جرم ارتكابی مجازات حبس و یا شلاق نیز داشته باشد، هر یک از شرکاء به مجازات حبس و یا شلاق مقرر محکوم می‌گردد.

ماده ۶۷ - اگر قاچاق توسط شخص حقوقی ارتکاب یابد، مرجع صدور حکم نسبت به ضبط کالا و یا ارز قاچاق مکشوفه اقدام می‌کند و شخص حقوقی، علاوه بر محکومیت به جزای نقدی، حسب مورد به دو تا چهار برابر حداکثر جریمه مقرر برای شخص حقیقی به ترتیب زیر محکوم می‌شود:

الف - در مورد قاچاق کالای غیرممنوع و ارز در مرتبه اول ممانعت از فعالیت شخص حقوقی از یک تا دو سال و در مرتبه دوم انحلال شخص حقوقی

ب - در مورد قاچاق کالای ممنوع و یا سازمان یافته، انحلال شخص حقوقی

تبصره ۱ - افراد موضوع این ماده محکومیت قطعی می‌یابند و تا پنج سال مجاز به تأسیس و مشارکت در اداره شخص حقوقی نیستند.

ماده ۷۰ - مرجع رسیدگی کننده ذیصلاح در مورد شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل داخلی و بین‌المللی که مدیران یا متصدیان آنها مرتکب قاچاق کالا یا حمل کالای خارجی فاقد اسناد مثبت گمرکی شده‌اند با توجه به شرایط، نحوه، دفعات ارتکاب جرم و شخصیت مرتکب علاوه بر مجازات‌های مقرر در این قانون به شرح زیر حکم می‌نماید:

الف - مرتبه اول سه تا شش ماه محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان

ب - مرتبه دوم شش ماه تا یک سال محرومیت اشتغال مدیران یا متصدیان

تبصره - در صورتی که شرکت و مؤسسه به قصد قاچاق تأسیس شود و یا پس از تأسیس، فعالیت و هدف آن به این منظور منحرف گردد در مرتبه اول، فعالیت شرکت سه ماه تا یک سال تعلیق می‌شود و در صورت تکرار، شرکت منحل می‌گردد.

ماده ۷۱ - جزای نقدی مقرر در این قانون از سوی مرجع رسیدگی کننده قابل تعلیق و تخفیف نیست و مجازات‌های حبس و شلاق در جرائم قاچاق کالاهای ممنوعه، حرفه‌ای و سازمان یافته موضوع این قانون نیز قابل تعلیق نمی‌باشد.

ماده ۷۲ - هرگاه اشخاصی که مرتکب جرائم موضوع این قانون شده‌اند، در مراحل تحقیقات مقدماتی، با اقرار خود موجبات کشف کالا و ارز و یا دستگیری سرشبکه‌های قاچاق و سایر متهمان را فراهم کنند، بنا به تشخیص مرجع رسیدگی، ضمن ضبط کالا و ارز قاچاق از کیفرهای موضوع این قانون معاف یا در مجازات آنان تخفیف متناسب داده می‌شود.

ماده ۷۳ - به منظور ثبت و دسترسی سریع به سوابق محکومان و ارائه آن به مراجع ذیربط، پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز در مرکز فن آوری و اطلاعات قوه قضائیه تشکیل می‌گردد.

تمامی واحدهای اجرای احکام مکلفند به محض دریافت رأی قطعی محکومیت‌های راجع به قاچاق کالا و ارز، مشخصات فردی محکومان را در این پایگاه ثبت نمایند.

مبادله اطلاعات بین سازمان تعزیرات حکومتی و قوه قضائیه باید به نحوی باشد که امکان تعامل داده‌ها و استفاده کاربران طرفین وجود داشته باشد.

تبصره - نحوه و سطوح دسترسی مراجع ذیربط به داده‌ها به موجب آیین‌نامه‌ای است که توسط سازمان تعزیرات حکومتی و قوه قضائیه تهیه می‌شود و حداکثر ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

ماده ۷۴ - مسئولان مستقیم دستگاه‌های کاشف و مأمور وصول درآمدهای دولت و سایر مراجعی که برای رسیدگی به پرونده‌های قاچاق موضوع این قانون مورد خطاب کتبی مرجع رسیدگی‌کننده و یا دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت قرار می‌گیرند، چنانچه ظرف بیست روز از تاریخ وصول استعلام نسبت به پاسخگویی مستند اقدام ننمایند، به

مجازات منع اشتغال در شغل خود در نوبت اول و انفصال موقت تا شش ماه از خدمات دولتی در نوبت‌های بعدی محکوم می‌گردند، مگر اینکه اثبات نمایند عدم ارسال پاسخ، مستند به عذر موجه قانونی بوده است. رسیدگی به این امر در صلاحیت محاکم کیفری دادگستری مراکز استانها می‌باشد.

ماده ۷۵ - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است برای ابلاغ و اجرای احکام موضوع این قانون مأموران انتظامی آموزش دیده را در واحدهای اجرای احکام قوه قضائیه و تعزیرات حکومتی مستقر نماید. وزارت دادگستری و سازمان تعزیرات حکومتی موظفند امکانات لازم را برای استقرار این نیروها فراهم کنند.

ماده ۷۶ - آیین‌نامه‌های اجرائی این قانون ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن آن توسط ستاد و با همکاری وزارتخانه‌های کشور، اموراتصادی و دارایی و دادگستری و سایر دستگاه‌های عضو ستاد تهیه می‌شود و پس از تأیید رئیس قوه قضائیه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۷۷ (اصلاحی) - کلیه مبالغ حاصل از اجرای این قانون از قبیل وجوه ناشی از فروش کالا و ارز قاچاق، وسایل ضبطی و جریمه‌های وصولی به جز منابع حاصل از اموالی که لازم است در اختیار ولی فقیه قرار گیرد، به حساب ویژه‌ای نزد خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود. سالانه مبلغ هزار و پانصد میلیارد (۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از وجوه فوق متناسب با پیشرفت و اثربخشی برنامه‌های موضوع ماده (۱۲) این قانون و میزان و کیفیت کارایی دستگاه‌های ذی‌ربط و مراجع رسیدگی‌کننده و تأثیر در امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق به مدت سه سال به شرح ذیل پرداخت می‌شود و پس از سه سال از لازم‌الاجراء شدن این ماده، هر سال به ترتیب معادل نود درصد (۹۰٪)، هشتاد درصد (۸۰٪)، هفتاد درصد (۷۰٪)، شصت درصد (۶۰٪) و از سال پنجم، سالانه مبلغ پنجاه درصد (۵۰٪) به امور فوق اختصاص می‌یابد. مبلغ موضوع این ماده مطابق اعتبار پیش‌بینی شده در بودجه سنواتی و به شرح ذیل در سرفصل‌های تعیین شده هزینه می‌شود.

۱ - معادل هفتادوپنج درصد (۷۵٪) جهت تجهیز امکانات مورد نیاز برای پیشگیری و مبارزه با قاچاق، هزینه‌های اجرای قانون نظیر حمل و نقل، آزمایش و امحای کالای ممنوعه؛

۲ - معادل بیست‌وپنج درصد (۲۵٪) جهت مسائل آموزشی و پژوهشی در امر پیشگیری و مبارزه با قاچاق و صیانت، معاضدت، پاداش و مسائل رفاهی کارکنان دستگاه‌های مؤثر در امر مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

تبصره ۱ - مصرف و اختصاص وجوه فوق در غیر از موارد موضوع این ماده، تصرف غیرقانونی در وجوه و اموال دولتی محسوب و مرتکب به مجازات مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

تبصره ۲ - کارمزد فروش کالاهای قاچاق مطابق ماده (۹) قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی و اساسنامه آن مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۴ تعیین و وجوه حاصل از فروش به حساب تمرکز وجوه حاصل از فروش و جریمه‌ها

نزد خزانه‌داری کل کشور واریز و در مواردی که کالاهای قاچاق مطابق قانون مزبور منهدم، مسترد و یا واگذار می‌شوند، هزینه‌های قانونی مترتب بر اساس قیمت تمام‌شده از محل حساب مذکور تأمین می‌شود.

تبصره ۳ - دولت مکلف است هزینه‌های مربوط به برنامه‌های پیشگیری و مبارزه با قاچاق دستگاه‌های متکفل را که از محل این ماده تأمین نمی‌شوند در بودجه‌های سنواتی پیش‌بینی و تخصیص دهد.

تبصره ۴ - ستاد موظف است عملکرد این ماده را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون‌های اقتصادی و قضایی و حقوقی مجلس شورای اسلامی گزارش نماید.

قانون فوق مشتمل بر چهل‌وهفت ماده در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ دهم بهمن‌ماه یک هزار و چهار صد مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۷ به تأیید شورای نگهبان رسید.

ماده ۷۸ (الحاقی) - از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون، قانون مجازات مرتکبین قاچاق مصوب ۱۳۱۲/۱۲/۲۹ با اصلاحات بعدی، قانون نحوه اعمال تعزیرات حکومتی راجع به قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۷۴/۲/۱۲ مجمع تشخیص مصلحت نظام، قانون راجع به جلوگیری از عمل قاچاق توسط وسایط نقلیه موتوری دریایی مصوب ۱۳۳۶/۸/۹، مواد (۳۵) و (۳۶) قانون تأسیس سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی مصوب ۱۳۷۰/۱۰/۲۴، ماده (۶۲) قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴، تبصره ماده (۳)، ماده (۸) و بند (ب) ماده (۹) قانون ممنوعیت به کارگیری تجهیزات دریافت از ماهواره مصوب ۱۳۷۳/۱۱/۲۳، بند (د) ماده (۲۲) قانون حفاظت از منابع آبی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۴/۶/۱۴، تبصره (۱) ماده (۳) قانون الحاق یک تبصره به ماده (۱) و اصلاح ماده (۳) قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و خوردنی و آشامیدنی مصوب ۱۳۷۹/۱۲/۱۰، بندهای (۱)، (۲) و (۴) ماده (۱۲) قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۴/۸/۵، مواد (۳)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۴۸/۴/۱۹ و لایحه قانونی انحلال گارد بنادر و گمرکات مصوب ۱۳۵۸/۹/۱۴ شورای انقلاب نسخ می‌شود.

آیین نامه نحوه و سطح دسترسی به پایگاه محکومان قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴/۲/۱۵ رئیس قوه قضائیه

ماده ۱- در اجرای ماده ۷۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲، آیین نامه نحوه و سطح دسترسی به پایگاه محکومان قاچاق کالا و ارز به شرح مواد آتی است :

ماده ۲- واژه های اختصاری به کار رفته در این آیین نامه به شرح زیر می باشد:

الف) پایگاه: پایگاه اطلاعات محکومان قاچاق کالا و ارز
ب) سامانه: سامانه ثبت پرونده ها و اطلاعات مربوط به آن در قوه قضائیه و سازمان تعزیرات حکومتی
ج) محکومان: محکومان جرائم قاچاق کالا و ارز
د) شعب: شعب دادسرا، دادگاه و تعزیرات حکومتی که به جرائم قاچاق کالا و ارز رسیدگی یا احکام صادره را اجرا می نمایند.

ه) محکومیت: محکومیت های قطعی مربوط به جرائم قاچاق کالا و ارز

ماده ۳- انتقال اطلاعات از سامانه ها می بایست مطابق شرایط زیر انجام شود :

الف) پس از ثبت احکام قطعی در شعب، اطلاعات محکومان در پایگاه قرار گیرد.
ب) علاوه بر مشخصات فردی محکومان، وضعیت اجرای حکم و در صورت عدم اجرا، علت آن مشخص باشد.
ج) تولید و توسعه نرم افزارهای کاربردی، گزارشی، اطلاع رسانی و غیره بر روی این اطلاعات و خدمات آن بایستی بر اساس سطوح دسترسی تعیین شده در این آیین نامه و با تأیید مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه صورت گیرد.
د) دسترسی مراجع ذی صلاح به پایگاه به صورت برخط و از طریق سامانه های الکترونیکی باشد؛ به نحوی که برای انتقال اطلاعات یا دسترسی شعب و مقامات ذی ربط به پایگاه نیازی به مکاتبه و استعلام نباشد.
ه) اطلاعات پایگاه روزآمد باشد .

و) ذخیره سازی این اطلاعات در سایر پایگاه ها به صورت موقت یا دائم ممنوع است.
تبصره: حسب مورد اطلاعات محکومیت هایی که در پایگاه ثبت نشده اند یا اطلاعات آنها کامل نیست، در اسرع وقت توسط مراجع قضایی و تعزیرات حکومتی در پایگاه ثبت و تکمیل شود.

ماده ۴- دسترسی شعب به پایگاه، صرفاً محدود به اطلاعات اشخاصی است که پرونده آنان نزد این شعب مطرح بوده و نام متهم یا محکوم در پرونده مربوط ثبت شده باشد.

ماده ۵- مقاماتی که به کل اطلاعات پایگاه دسترسی دارند به شرح زیر می باشد:

الف) دادستان کل کشور

ب) معاون اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ج) نماینده قوه قضائیه در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

د) وزیر دادگستری

ه) رئیس سازمان تعزیرات حکومتی

و) معاون حقوقی و نظارت سازمان تعزیرات حکومتی

ز) معاونان مقامات مذکور در امور مربوط به قاچاق کالا و ارز .

ماده ۶- مقامات مشروحه ذیل به سوابق محکومیت اشخاصی که حداقل یک محکومیت در حوزه قضایی محل مأموریت آنان ثبت شده باشد، دسترسی دارند:

الف) رئیس کل دادگستری استان.

ب) رئیس کل دادگاه های عمومی و انقلاب مرکز استان .

ج) دادستان عمومی و انقلاب مرکز استان.

د) دادستان عمومی و انقلاب شهرستان.

ه) مدیرکل تعزیرات حکومتی استان.

و) رئیس اداره تعزیرات حکومتی شهرستان.

ز) معاونان مقامات مذکور در امور مربوط به قاچاق کالا و ارز.

ماده ۷- هرگونه دسترسی غیرمجاز به پایگاه یا بهره برداری خارج از ضوابط قانونی و مقرراتی از آن، ممنوع و حسب مورد مشمول مسئولیت های کیفری و مجازات های مقرر در قوانین و مقررات جزایی و اداری مربوط می باشد. تبصره: در صورتی که این اقدام بر اثر سهل انگاری یا عمد کاربران مجاز باشد شخصی که عمل وی موجب دسترسی به اطلاعات شده نیز مشمول مقررات مذکور خواهد بود.

ماده ۸- در صورت ضرورت ممکن است به حسب مأموریت های خاص که به یک مرجع داده می شود، دسترسی یا میزان آن با تأیید ریاست قوه قضائیه یا مقام مجاز از سوی او تغییر نماید.

ماده ۹- این آیین نامه در ۹ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۱۵ پانزدهم اردیبهشت نود و چهار به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید.

آیین نامه اجرایی تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۳/۲/۱۳۹۴ به پیشنهاد مشترک ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و وزارت دادگستری و به استناد تبصره ماده (۷۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ - آیین نامه اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱ - در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند:

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ج - دستگاه های کشف: دستگاه هایی که بر اساس ماده (۳۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تبصره آن، در محدوده وظایف محوله قانونی، به عنوان کشف در امر قاچاق موضوع این آیین نامه محسوب می شوند.

د - دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت: هر یک از دستگاه های اجرایی که به موجب قوانین یا شرح وظایف مصوب، موظف به وصول درآمدهای دولت می باشد.

ماده ۲ - کلیه منابع حاصل از اجرای قانون به حساب ویژه ای به نام خزانه داری کل کشور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) اعلام می شود، واریز می گردد تا معادل دویست میلیارد (۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال سالانه از منابع وصولی یاد شده برای مبارزه با قاچاق کالا و ارز متناسب با تأثیر دستگاه های اجرایی متکفل امر مبارزه با قاچاق و برنامه های ارایه شده آنها، برای توزیع بین دستگاه های اجرایی یاد شده توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) در حساب خاصی که توسط ستاد برای این منظور افتتاح می شود، واریز تا از طریق ستاد مذکور به شرح زیر به نسبت منابع وصولی، تخصیص داده شده و به مصرف برسد:

الف - چهل و پنج درصد (۴۵٪) برای تشویق آن دسته از کارکنان دستگاه های کشف که حسب جایگاه و پست سازمانی مسئولیت کشف کالا و ارز قاچاق را بر عهده دارند، به نسبت میزان کشفیات و دستگاه مأمور وصول درآمدهای دولت و ستاد.

ب - بیست درصد (۲۰٪) به دستگاه های ذی ربط ارایه دهنده پیشنهادهایی که به تأیید ستاد رسیده باشد، مطابق دستورالعمل ماده (۹) قانون.

ج - پانزده درصد (۱۵٪) برای اختصاص به هزینه های نگهداری و تأمین هزینه های مترتبه بر کالای موضوع قانون از جمله هزینه انهدام.

د - بیست درصد (۲۰٪) برای تقویت و تجهیز امکانات مورد نیاز دستگاه های ذی ربط در راستای پیشگیری و امکانات مورد نیاز مراجع رسیدگی کننده.

ماده ۳ - مبلغ موضوع ماده (۲) در مهرماه هر سال متناسب با نرخ تورم کشور نسبت به سال قبل که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به وزارت امور اقتصادی و دارایی اعلام می شود، تعدیل و به نسبت از محل وصولی منابع قانون، قابل اختصاص به موارد یاد شده در بندهای ماده یاد شده می باشد.

ماده ۴ - میزان کارمزد فروش کالاهای قاچاق مکشوفه برای سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، ده درصد حاصل فروش تعیین می گردد.

ماده ۵ - دستورالعمل اجرایی این آیین نامه توسط ستاد تدوین و ابلاغ خواهد شد.

آیین نامه اجرایی ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۴/۱۳ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و صنعت، معدن و تجارت و ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد تبصره (۲) ماده (۲۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲، آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد.

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند .

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی.

ب - وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان های تابعه و وابسته به آن

پ - مراجع رسیدگی کننده: سازمان تعزیرات حکومتی و دادسراها و دادگاه های عمومی و انقلاب

ماده ۲- مواد و فرآورده های دارویی اعم از داروها و فرآورده های تقویتی، تحریک کننده، ویتامین ها و مکمل های غذایی و دارویی و فرآورده های زیستی نظیر سرم و واکسن و فرآورده آزمایشگاهی و مواد غذایی اطفال (شیر خشک و غیره) و هر نوع دارو و مواد اولیه دارویی و بسته بندی دارویی و هر نوع مواد و ملزومات مصرفی و تجهیزات پزشکی و دندانپزشکی و یا مواد اولیه آنها مشمول بند (الف) ماده (۲۷) قانون بوده و در صورت کشف، مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع موضوع ماده (۲۲) قانون خواهند بود.

ماده ۳- در صورتی که کالای قاچاق مکشوفه جزو مواد و فرآورده های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی بوده و مشمول مواد و کالاهای موضوع بند (الف) ماده (۲۷) قانون نباشد نظیر کلیه فرآورده های خوراکی بسته بندی (کنسروها و کمپوت ها)، انواع کرم و فرآورده های آرایشی، بهداشتی که مصرف انسانی داشته و فهرست آنها توسط وزارت بهداشت اعلام می گردد، مراجع رسیدگی کننده موظفند در زمان رسیدگی و جهت تعیین مجازات نسبت به استعمال مجوز مصرف انسانی کالاهای مزبور از وزارت بهداشت اقدام نمایند. چنانچه کالاهای مزبور دارای قابلیت مصرف انسانی تشخیص داده شود، جرم قاچاق مشمول مجازات مندرج در بند (ب) ماده (۱۸) قانون خواهد شد و در غیر این صورت چنانچه کالای مکشوفه، کالای تقلبی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم شناخته شود مشمول مجازات قاچاق کالاهای ممنوع می باشد.

ماده ۴- میزان لازم کالا برای استعمال قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی (نمونه برداری) به شرح ذیل خواهد

بود :

الف - در مورد کالاهای بسته بندی قابل شمارش، دو بسته از کوچکترین واحد بسته بندی شده

ب - در مورد کالاهای غیرقابل شمارش مایع (فله)، به میزان (۱۰۰۰) میلی لیتر

پ - در مورد کالاهای غیرقابل شمارش جامد، به میزان (۱۰۰۰) گرم

ت - در مورد کالاهای قابل شمارش غیربسته بندی، دو واحد کالا

ث - در خصوص تجهیزات و ملزومات پزشکی، یک واحد کالا

تبصره - مشخصات کامل که بر روی ظروف نگهداری آن کالا یا لفاف آن درج و الصاق گردیده است به همراه نمونه های مذکور در ماده فوق به وزارت بهداشت ارسال خواهد شد.

ماده ۵ - پس از کشف کالای قاچاق، نمونه برداری با حضور نماینده کاشف و متهم یا متهمان مطابق ضوابط ماده (۴) این آیین نامه انجام و در صورتجلسه کشف قید می شود. مراجع رسیدگی کننده، نمونه های مربوط را برای استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی به وزارت بهداشت ارسال خواهند نمود .

تبصره ۱ - مراجع رسیدگی کننده موظفند استعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی را به صورت سامانه ای (سیستمی) و از طریق سامانه جامع تجارت وزارت صنعت، معدن و تجارت برای وزارت بهداشت ارسال نموده و وزارت بهداشت نیز موظف به پاسخ استعلام به صورت سامانه ای (سیستمی) از طریق سامانه مزبور است . دستگاه های موضوع این ماده موظفند اشخاص دارای صلاحیت جهت استعلام و پاسخ استعلام و حدود اختیارات آنها را به وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ایجاد دسترسی اعلام نمایند و این وزارت نیز موظف است رویه های مربوط را در سامانه یاد شده لحاظ نماید.

تبصره ۲ - نمونه کالای مکشوفه به صورت پلمپ به وزارت بهداشت تحویل خواهد شد. وزارت مذکور موظف است ظرف ده روز از تاریخ دریافت نمونه نسبت به ارسال پاسخ اقدام نماید.

ماده ۶ - وزارت بهداشت بر مبنای ارزیابی خطر بر اساس نوع کالا، مقدار، شرایط تولید، نگهداری، حمل و نقل، شواهد فنی و موازن قانونی در مورد قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی کالاهای مکشوفه اعلام نظر می نماید .

تبصره - در پاسخ های ارسالی به مراجع رسیدگی کننده باید پس از انجام آزمایش ها و بررسی های علمی، به صورت شفاف، واضح و منجز به تقبلی، فاسد، تاریخ مصرف گذشته و یا مضر به سلامت مردم بودن کالاها تصریح شود.

ماده ۷ - اعلام قابلیت استفاده در چرخه مصرف انسانی در خصوص کالاهای قاچاق مکشوفه موضوع این آیین نامه صرفاً ناظر به مرحله کشف قاچاق و صدور رأی بوده و تأیید یا عدم تأیید وزارت بهداشت مجوز راهیابی کالا به بازار داخلی نمی باشد. هرگونه دخل و تصرف در این کالاها از جمله فروش، صدور، فروش به شرط صادرات و امحای این کالاها منوط به رعایت مواد (۵۵) و (۵۶) قانون و آیین نامه اجرایی آنها خواهد بود.

آیین نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه های ۱۳۹۵/۴/۶ و ۱۳۹۵/۴/۳۰ به پیشنهاد ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد مواد (۵۵) و (۵۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - آیین نامه اجرایی مواد یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱ - در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند :

- الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی.
- ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون.
- پ - نهاد: نهاد مأذون از طرف ولی فقیه (ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)).
- ت - کاشف: دستگاه ها و ضابطان موضوع ماده (۳۶) قانون.
- ث - سازمان: سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی.
- ج - تبادل اطلاعات: تبادل الکترونیکی اطلاعات بر روی بستر ارتباطی امن.
- چ - وزارت بهداشت: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان های تابعه آن (سازمان غذا و داروی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و معاونت های غذا و داروی دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی سراسر کشور).
- ح - گمرک: گمرک جمهوری اسلامی ایران.
- خ - امحاء: معدوم یا منهدم کردن کالاهای قاچاق مکشوفه.

ماده ۲ - کالاهای قاچاق مکشوفه در صورت امکان به شرط صادرات و با اخذ تضمین لازم به فروش می رسند و در غیراین صورت، مطابق مقررات این آیین نامه امحاء خواهند شد.

ماده ۳ - فروش و توزیع کالاهای قاچاق مکشوفه در داخل کشور به استثنای موارد زیر مجاز نمی باشد :

الف (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) - کالاهایی که در بازار داخلی نیاز جدی وجود دارد و به تولید داخلی و تجارت خارجی لطمه وارد نمی سازد، در سه گروه کالاهای سلامت محور، کشاورزی و صنعتی که با توافق وزیر امور اقتصادی و دارایی و هر یک از وزرای بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت (حسب مورد) ظرف یک ماه بعد از ابلاغ این تصویب نامه تعیین می شود .

ب - کالاهای موضوع مواد (۱۱)، (۱۲)، (۱۳) و (۱۴) این آیین نامه.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) - فهرست کالاهای موضوع بند (الف) با توجه به تغییر موجودی انبارهای سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی، بر اساس کشفیات سالانه کالا و متغیر بودن نیاز داخلی کشور حسب میزان تقاضای مربوط به هر کالا با در نظر گرفتن میزان تولید داخلی و واردات رسمی هر سه ماه یک بار توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی و با توافق وزیر مربوط به هر یک از گروه های مذکور قابل به روزرسانی است.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) - کالاهای امنیتی، انتظامی و نظامی موضوع بند (الف) مطابق ضوابط قانونی مربوط صرفاً قابل واگذاری به دستگاه ها و نهادهای ذی مدخل مصرح در قوانین بوده و قابلیت فروش عمومی ندارد .

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) - کالاهای صنعتی که اخذ مجوزهای قانونی لازم برای فروش آنها در داخل کشور فراهم نگردیده و صادرات آنها امکان پذیر نباشد، بر اساس قیمت کارشناسی به مراکز آموزشی و پژوهشی، متناسب با وظایف قانونی آنها صرفاً برای استفاده آموزشی و به میزان نیاز مصارف آموزشی آنها واگذار خواهد شد و قابلیت فروش عمومی ندارد .

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۷/۰۴/۱۷) - عرضه داخلی کالاهای مشمول این ماده صرفاً مطابق ترتیبات مقرر در این آیین نامه خواهد بود .

ماده ۴ - کالاهای قاچاق خروجی تولید داخل کشور از قبیل سوخت و مشتقات نفتی، دارو و دام از شمول این آیین نامه خارج بوده و در خصوص آنها مطابق مقررات مربوط اقدام خواهد شد .

ماده ۵ - سازمان موظف است در خصوص کالاهای موضوع تبصره (۱) ماده (۵۳) قانون با هماهنگی نهاد نسبت به فروش به شرط صادرات و یا امحای آنها اقدام و وجوه حاصل از فروش را به حساب نهاد واریز نماید .

ماده ۶ - سازمان بلافاصله پس از تحویل کالاهای قاچاق مکشوفه و صدور قبض انبار، نسبت به ثبت مشخصات آنها اقدام نموده و اطلاعات کالاها را از طریق سامانه شناسه کالا به منظور تعیین ارزش با سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی تبادل می نماید. سازمان با استفاده از اطلاعات مذکور، قیمت تجاری روز کالا را به عنوان قیمت پایه فروش تعیین می کند .

تبصره ۱ - گمرک موظف است ضمن به روز رسانی سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی، امکان دسترسی سامانه ای (سیستمی) به آن را برای سازمان فراهم نماید .

تبصره ۲- فروش هر گونه کالای قاچاق مکشوفه پایین تر از قیمت مذکور ممنوع می باشد .

در صورت عدم فروش آنها با قیمت یاد شده، مطابق سایر مقررات این آیین نامه عمل خواهد شد .

ماده ۷- فروش کالاهای قاچاق مکشوفه به شرط صادرات مطابق قوانین و مقررات مربوط و با اخذ تضمین معتبر وجه نقد، ضمانت نامه های بانکی و وثیقه ملکی مبنی بر عدم فروش و توزیع و عرضه در داخل کشور این کالاها در قالب شرط ضمن عقد به شرح زیر انجام می شود :

الف - در خصوص کالاهای مجاز دو برابر ارزش کالا .

ب - در خصوص کالاهای مجاز مشروط سه برابر ارزش کالا .

پ - در خصوص کالاهای یارانه ای چهار برابر ارزش کالا .

ت - در خصوص کالاهای ممنوعه از چهار تا ده برابر ارزش کالا .

تبصره ۱ - در صورت عدم انجام تعهد فوق در موعد مقرر، وثایق سپرده شده به نفع دولت ضبط می شود. در این صورت کالا مطابق مقررات این آیین نامه مجدداً در فرایند فروش به شرط صادرات قرار می گیرد .

تبصره ۲ - کالاهای موضوع این ماده پس از فروش، با نظارت سازمان و توسط خریدار مستقیماً به گمرک معرفی و جهت صادرات منتقل می گردد. جزییات چگونگی اجرای این تبصره به موجب دستورالعملی است که توسط سازمان با همکاری گمرک تهیه و به تصویب ستاد خواهد رسید .

تبصره ۳ - تضامین سپرده شده توسط خریداران کالا، پس از ارایه رسید قبض انبار مبنی بر تحویل کالا به انبارهای گمرکی یا مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی و استعلام صحت اسناد ارایه شده از مراجع صادر کننده آنها، به صاحب آن مسترد خواهد شد .

تبصره ۴ - درج عبارت "فروش به شرط صادرات" در اسناد فروش صادره از سوی سازمان در خصوص کالاهای موضوع این ماده الزامی است .

تبصره ۵ - صادرات کالاهای موضوع این ماده لزوماً باید به خارج از کشور باشد و مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به عنوان مقصد صادراتی محسوب نمی گردند .

ماده ۸- در مورد کالاهای موضوع بندهای ماده (۳) این آیین نامه، سازمان موظف است پس از صدور حکم قطعی از مرجع صالح رسیدگی کننده و قبل از اقدام به فروش یا واگذاری کالاهای قاچاق ضبط قطعی :

الف - در خصوص کالاهای مشمول استاندارد اجباری نسبت به اخذ مجوزهای فنی، ایمنی و بهداشتی از سازمان ملی استاندارد ایران اقدام نماید. در مورد کالاهای موضوع ماده (۲۷) قانون، ابتدا قابلیت مصرف انسانی از وزارت بهداشت استعلام خواهد شد .

ب - در خصوص کالاهای مشمول قرنطینه و سایر کالاهایی که نیازمند اخذ مجوز از وزارت جهاد کشاورزی می باشند مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام خواهد شد .

پ - نسبت به دریافت شناسه کالا و شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون برای کالاهای مشمول اقدام نماید .

تبصره ۱ - سازمان موظف است پس از دریافت کالاهای موضوع بند (الف) ماده (۲۷) قانون، مراتب را طی گزارشی به همراه نمونه به وزارت بهداشت ارسال نماید. وزارت یاد شده به محض دریافت گزارش، نسبت به انجام بررسی های فنی مربوط اقدام و یک نسخه از صورتجلسه نتایج حاصله را بایگانی و یک نسخه را به سازمان، کاشف و مرجع صالح رسیدگی کننده ارسال می نماید .

تبصره ۲ - پاسخ استعلام ها و نظریه کارشناسان به صورت کاملاً شفاف، بدون ابهام و اجمال و قابل اجرا در کاربرد (فرم) های فیزیکی یا الکترونیکی یکنواخت حسب مورد به امضای مقام مجاز از سوی وزارتخانه های بهداشت و جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران حوزه کشف کالای قاچاق می رسد .

ماده ۹ - فروش کالاهایی که به سرعت فاسد یا مشتعل می شوند، حیوانات و پرندگان و یا کالاهایی که مرور زمان سبب ایجاد تغییرات کمی و کیفی در آنها می شود، بلافاصله پس از اخذ مجوزهای بهداشتی، ایمنی و قرنطینه ای لازم و اخذ دستور از مرجع صالح رسیدگی کننده انجام می شود .

تبصره - فروش کالاهایی که به سرعت فاسد یا مشتعل می شوند منوط به نگهداری نمونه شاهد خواهد بود. در مواردی که امکان نگهداری نمونه شاهد وجود نداشته باشد، مراتب با ذکر جزییات، خصوصیات و اوصاف کالا صورتجلسه شده و به امضای نماینده سازمان و مرجع صالح رسیدگی کننده و دستگاه مرتبط با موضوع حسب مورد از قبیل وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، بهداشت و جهاد کشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران خواهد رسید.

ماده ۱۰ - در خصوص امحای کالاهای قاچاق مکشوفه :

الف - سازمان مکلف است نسبت به امحای آنها با حضور نمایندگان ستاد، دادسرای محل، سازمان تعزیرات حکومتی، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست و حسب مورد نمایندگان وزارتخانه های بهداشت و جهاد کشاورزی اقدام کند. مراتب صورتجلسه شده و توسط آنان امضا خواهد شد.

ب - دستگاه های کاشف و ضابطین پس از صدور حکم قطعی مبنی بر قاچاق بودن کالای مکشوفه، نسبت به امحای کالاهای ممنوعه (مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مستهجن و مبتذل) با حضور اشخاص مذکور در بند (الف) این ماده و نماینده حفاظت اطلاعات یا حراست (برای دستگاه های غیر نظامی)، یگان یا واحد کاشف اقدام می نمایند .

تبصره ۱ - مسئولیت امحای کالاهای قاچاق مکشوفه به عهده سازمان می باشد. دستورالعمل امحاء توسط سازمان و با همکاری دستگاه های موضوع بند (الف) این ماده و حسب مورد دستگاه های ذی ربط به تصویب می رسد .

تبصره ۲ - ضایعات حاصل از امحای کالاهایی نظیر خودرو، موتورسیکلت و وسایل نقلیه، مطابق ضوابط قانونی به فروش می رسد .

ماده ۱۱ - ارزشهای مکشوفه قاچاق به حساب تعیین شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز خواهد شد. بانک مذکور موظف است پس از صدور رأی قطعی و ابلاغ آن به بانک، معادل ارزش ریالی ارز مکشوفه به نرخ رسمی را به حساب تعیین شده از سوی خزانه داری کل کشور واریز کند .

ماده ۱۲ - کلیه مسکوکات طلا و نقره و شمش طلا و جواهرات مکشوفه قاچاق بلافاصله تحویل سازمان می گردد. پس از صدور رأی قطعی :

الف - شمش طلا و جواهرات با صدور حواله فروش تحویل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران شده تا نسبت به فروش آنها به نرخ روز و واریز وجوه حاصل از آن طبق مقررات به حساب خزانه داری کل کشور اقدام کند .

ب - در مورد مسکوکات و جواهرات بدو نسبت به فروش به شرط صادرات آنها اقدام نموده و در صورت عدم امکان صدور از حالت استفاده خارج و جهت تبدیل به شمش با صدور حواله فروش تحویل بانک مرکزی جمهوری اسلامی خواهد شد تا مطابق بند (الف) این ماده اقدام شود .

ماده ۱۳ - اموالی که به تشخیص سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری دارای ارزش تاریخی و میراث فرهنگی باشند، تحویل این سازمان خواهد شد .

ماده ۱۴ - در صورت کشف فرآورده های نفتی به ظن قاچاق، کالای مکشوفه توسط دستگاه کاشف به نزدیکترین شعبه شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران تحویل خواهد شد. شرکت مذکور نسبت به تعیین ماهیت کالای مکشوفه

اقدام و پس از فروش، خالص درآمد حاصل را به حساب خزانه داری کل کشور واریز می نماید. در صورتی که کالا فرآورده نفتی تشخیص داده نشود، برای اجرای مقررات مربوط به سازمان تحویل داده می شود . تبصره - شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران موظف است پس از اعلام مراجع ذی صلاح مبنی بر بلاصاحب، صاحب متواری و مجهول المالك بودن فرآورده های نفتی مكشوفه قاچاق و مشتقات آن، نسبت به درخواست واریز وجوه حاصل از فروش این فرآورده ها با ذكر مبالغ واریزی و ارسال رأی قطعی صادره به خزانه داری کل کشور اقدام نموده و خزانه داری کل کشور نیز وجوه مزبور را بلافاصله به حساب نهاد واریز می کند.

ماده ۱۵- سازمان مكلف است با توجه به ماهیت هر کالا نسبت به نگهداری مناسب آن اقدام نماید .

ماده ۱۶- در صورت صدور رأی استرداد و موجود بودن عین کالا، سازمان موظف است اموال مربوط را بلافاصله تحویل مالك آن نماید و مراتب را به دستگاه های مربوط اطلاع دهد. در صورت موجود نبودن عین کالا، سازمان موظف است بر اساس تقاضای مستحق نسبت به تحویل مثل آن به مالك اقدام نموده و در صورت نبودن مثل، طبق مقررات مربوط از خزانه داری کل کشور به انضمام حكم صادره، پرداخت قیمت روز فروش را مطابق رأی صادره درخواست نماید. خزانه داری کل کشور مبلغ مذکور را از محل درآمد عمومی مربوط برگشت و به حساب سازمان واریز نموده و این مبلغ بلافاصله توسط سازمان به ذی حق مسترد می شود .

تبصره ۱ - تحویل و استرداد کالاهای مظنون به قاچاق که از سوی مراجع ذی صلاح منجر به صدور رأی برائت و استرداد کالا می شود، مشمول پرداخت هزینه نگهداری (انبارداری)، تخلیه و بارگیری نمی باشد .

تبصره ۲ - در صورتی که صاحب کالا ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ رأی برائت برای تحویل کالای خود به سازمان مراجعه ننماید از آن تاریخ مكلف به پرداخت هزینه های نگهداری (انبارداری) و اداره کالا مطابق مقررات مربوط خواهد بود.

ماده ۱۷ - کالاهایی که به ظن قاچاق در اماکن گمرکی قبل از ترخیص قطعی كشف و به سازمان تحویل شده و رأی برائت در مورد آنها صادر شده است و کالاهای موضوع رویه های بندهای (ب) تا (ج) ماده (۴۷) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰ که قبل از اتمام تسویه پروانه های گمرکی كشف می شوند، با رعایت تشریفات گمرکی مربوط به مالك تحویل خواهند شد .

ماده ۱۸ - جرایم وصولی و وجوه حاصل از فروش کالاهای قاچاق مكشوفه که به موجب قوانین و مقررات مربوط از سوی سازمان به فروش می رسد اعم از کالاهایی که به موجب قوانین و مقررات متولی خاص فروش دارند، به حساب ویژه اعلامی نزد خزانه داری کل کشور واریز می شود .

ماده ۱۹ - به منظور مستند سازی الکترونیک اطلاعات اموال ناشی از قاچاق، سازمان موظف است با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان تعزیرات حکومتی، گمرک، کاشف، سازمان های مجوز دهنده در فرایند تجارت، سازمان امور مالیاتی و سایر دستگاه هایی که از مرحله کشف کالای قاچاق تا بازگشت مجدد آن به اقتصاد رسمی یا صادرات یا امحاء نقش دارند، ظرف شش ماه پس از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه سامانه یکپارچه اموال تملیکی را تهیه و اجرا نموده و مورد بهره برداری قرار دهد .

تبصره - سامانه یکپارچه اموال تملیکی باید به گونه ای طراحی و اجرا گردد که فرایندهای ثبت، بررسی، ارزیابی، ارزش گذاری کالا و عرضه، فروش به شرط صدور، امحاء و استرداد اموال و نتیجه نهایی مراجع رسیدگی کننده را شامل گردد.

ماده ۲۰ - تمام اطلاعات مربوط به کالاهای قاچاق مکشوفه به صورت سامانه ای (سیستمی) از طریق سامانه شناسایی و مبارزه با کالای قاچاق در اختیار سامانه یکپارچه اموال تملیکی قرار می گیرد و سازمان نیز موظف است نتیجه اقدامات خود در این زمینه را به صورت سامانه ای (سیستمی) برای سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق تبادل نماید .

ماده ۲۱ - سازمان، شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظفند درخواست مجوز فروش کالاهای موضوع تبصره (۲) ماده (۵۳) قانون را از طریق سامانه پرونده های قاچاق کالا و ارز به مرجع رسیدگی کننده ارسال نمایند و مرجع رسیدگی کننده نیز نظر خود را از طریق این سامانه به سازمان مبادله می نماید .

ماده ۲۲ - سازمان موظف است در اجرای ماده (۵۵) قانون، پس از اخذ مجوز از مراجع ذی ربط و نصب رمزینه موضوع ماده (۱۳) قانون نسبت به فروش کالاهای مکشوفه و اموال توقیفی اقدام نماید و شناسه یکتای مجوز فروش را به صورت سامانه ای (سیستمی) با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق تبادل نماید .

ماده ۲۳ - سازمان مکلف است حسب مورد نتیجه فروش، استرداد، فروش به شرط صادرات یا امحای کالاهای قاچاق مکشوفه را در هر مورد با ذکر جزییات بلافاصله پس از اقدام از طریق سامانه یکپارچه اموال تملیکی جهت درج در پرونده مربوط به مرجع رسیدگی کننده اعلام نماید .

تبصره - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی ایران به ترتیب در خصوص ارز و فرآورده های نفتی قاچاق مکشوفه نیز مکلف به اقدام به طریق فوق می باشند.

ماده ۲۴ - نظارت بر اجرای این آیین نامه بر عهده ستاد و مسئولیت پاسخگویی بر عهده وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذی ربط است .

آیین نامه اجرایی شناسه های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۶/۱۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و با همکاری ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دستگاه های اجرایی عضو آن و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تبصره (۳) ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن، آیین نامه اجرایی شناسه های کالا و رهگیری کالا موضوع ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱ - در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند :

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن .

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون .

پ - وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت

ت - نظام ملی: نظام ملی طبقه بندی کالا و خدمات شناسه کالا و خدمات، موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۵۹۶/ت

ث - عناصر توصیفی کالا: عناصر و خصوصیات ماهوی و شکلی کالا (فیلدهای توصیفی) از قبیل جنس، نوع، رنگ،

ابعاد، وزن، طرح، مدل، تولیدکننده، کشور سازنده، نام تجاری و نوع کاربری آن که در تشریح تجاری کالا مؤثر می باشند .

تبصره - وزارت موظف است عناصر توصیفی کالا را با همکاری ستاد"، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد دستگاه هایی که بر طبق قوانین در قبال تولید، واردات، حمل و نگهداری و عرضه کالا دارای وظایف و اختیاراتی هستند، تعیین نماید.

ج - شناسنامه کالا: مجموعه ای از عناصر توصیفی کالا که جهت توصیف مشخصات و ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا در چارچوب همسان تجمیع می شوند و شناسه کالا، شناسه یکتای این مجموعه از اطلاعات است .

تبصره - بخشی از اقلام اطلاعاتی در شناسنامه کالا به سایر طبقه بندی ها از قبیل سامانه هماهنگ شده (HS) طبق تعریف بند (ژ) ماده (۱) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ -، استاندارد بین المللی طبقه بندی فعالیت های اقتصادی (ISIC)، طبقه بندی محوری محصول (CPC) و سامانه جهانی نام گذاری تجهیزات پزشکی (UMDNS) ، طبقه بندی استاندارد تجارت بین المللی (SITC) و همچنین سامانه ثبت شناسه شیء (OID) اختصاص دارد.

ردیف	گروه های کالایی	مهلت تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا
الف	۱ - دارو (اعم از انسانی و حیوانی)، مکمل های دارویی و غذایی، ملزومات و تجهیزات پزشکی، فرآورده های آرایشی و بهداشتی، مواد خوراکی و آشامیدنی، فرآورده های زیستی (بیولوژیک) ۲ - تلفن همراه و سایر تجهیزات ارتباطی با قابلیت نصب سیم کارت ۳ - دخانیات	دو ماه پس از ابلاغ این آیین نامه
ب	۱ - لوازم خانگی برقی با اولویت تلویزیون، یخچال، فریزر، کولر گازی و اسپیلت، ماشین لباس شویی و ظرف شویی، مایکرو و جارو برقی ۲ - قطعات مصرفی و یدکی وسایل نقلیه ۳ - فرآورده ها و مشتقات نفتی و گازی و پتروشیمیایی ۴ - طلا، اعم از شمش و مسکوکات و مصنوعات زینتی ۵ - منسوجات و پوشاک ۶ - اسباب بازی ۷ - دام زنده، گوشت سفید و قرمز	چهار ماه پس از ابلاغ این آیین نامه
پ	محصولات اساسی کشاورزی محدود به گندم، برنج، جو، ذرت، دانه های روغنی، چای، کنجاله، روغن، شکر و کود شیمیایی، سموم و بذرها و سایر گروه های کالایی	شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، مصادیق سایر گروه های کالاهایی در مقاطع شش ماهه پس از ابلاغ این آیین نامه به پیشنهاد وزارت و دریافت نظرات ستاد و حسب مورد دستگاه های ذی ربط تعیین می گردد. به گونه ای که ظرف سه سال تمامی کالاهای موجود شناسه دار و ابلاغ شوند.

چ - زنجیره تأمین: کلیه اشخاصی که پس از تولید یا واردات کالا تا تحویل آن به مصرف کننده نهایی در امر خرید، فروش، حمل و نگهداری کالا فعالیت نموده و مطابق ضوابط این آیین نامه مسئول انجام بخشی از فعالیت های مرتبط با رهگیری کالا هستند .

ماده ۲ - وزارت موظف است :

الف - حسب مورد با همکاری دستگاه های تخصصی مربوط و بهره گیری از اطلاعات نظام ملی نسبت به تهیه شناسنامه کالا و تخصیص شناسه برای تمامی کالاها بر اساس اولویت ها و زمانبندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه اقدام نموده و نظام جامع طبقه بندی کالا را تشکیل دهد .

تبصره ۱ - فرآیند اجرایی تهیه شناسنامه کالا باید به نحوی باشد که عناصر شناسنامه های تولید شده تحت عنوان پروژه ایران کد موضوع قوانین و مقررات مربوط، قابل استفاده در طرح جدید باشد .

تبصره ۲ - تکمیل محتوای عناصر شناسنامه کالا توسط مشمولین طرح انجام می شود .

ب - امکان ثبت اطلاعات شناسنامه کالا و دریافت شناسه کالا را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید .

ماده ۳ - تهیه شناسنامه و تخصیص شناسه کالا طبق اولویت ها و زمان بندی زیر انجام می شود :

ماده ۴ - به محض آماده شدن شناسنامه کالا و بستر تخصیص شناسه کالا مراتب از سوی وزارت ابلاغ و دستگاه های ذی ربط مکلفند ظرف سه ماه نسبت به اجرای آن اقدام کنند .

ماده ۵ - مشمولین دریافت شناسه کالا اعم از واردکنندگان و تولید کنندگان موظفند براساس اولویت ها و زمان بندی مقرر در ماده (۳) این آیین نامه و در چارچوب آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/ ۵۱۵۵۹هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳، نسبت به تکمیل اطلاعات شناسنامه کالاهای خود در سامانه جامع تجارت و دریافت گواهی الکترونیکی شناسه کالا اقدام نمایند .

تبصره - در مواردی که کالا دارای شناسه کالای بین المللی از جمله «شماره جهانی قلم تجاری (GTIN)» باشد، ضمن تهیه شناسنامه کالا، این شناسه یا شناسه ها به عنوان شناسه کالا استفاده می شود.

ماده ۶ - اگر کالا به صورت بخشی از یک بسته کالایی قرار گیرد، مشمول ترتیبات مندرج در این آیین نامه می باشد .

ماده ۷ - نحوه دریافت شناسه کالا برای کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه تولید یا وارد کشور شده و توسط تولیدکنندگان، توزیع کنندگان، فروشندگان و یا سازمان جمع آوری و فروش

اموال تملیکی و امثال آن توزیع، نگهداری یا عرضه می شوند، طبق دستورالعملی است که ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این آیین نامه توسط کار گروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه تصویب می شود .

ماده ۸ - یک ماه پس از لازم الاجرا شدن شناسه کالا، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است نسبت به دریافت و ثبت گواهی ها و شماره شناسه کالا از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل نماید.

ماده ۹ - تمامی دستگاه های موضوع بند (ب) ماده (۱) قانون برگزاری مناقصات - مصوب ۱۳۸۳ - موظفند خریدهای خود را بر اساس شناسه کالا انجام دهند .

تبصره - وزارت موظف است امکان ثبت این معاملات را در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) بر اساس شناسه کالا فراهم نماید.

ماده ۱۰ - به منظور تعیین مصادیق شناسه های کالا و تطبیق نظامهای طبقه بندی های کالا، وزارت با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران، ستاد و دستگاه تخصصی مربوط، ساختار شناسه کالای موجود در سامانه شناسه کالا و شناسه های مورد استفاده در گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه ها را بررسی و مطابقت می نماید .

ماده ۱۱ - گروه های کالایی موضوع ماده (۳) این آیین نامه ظرف یک سال پس از ابلاغ هر گروه براساس ماده مذکور، مشمول اجرای طرح شناسه رهگیری می شوند .

تبصره - به تفکیک هر گروه کالایی کار گروهی متشکل از نمایندگان تام الاختیار وزارت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، ستاد، گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه های مرتبط با آن گروه کالایی به ریاست وزارت تشکیل و دستورالعمل اجرایی از جمله ساختار شناسه رهگیری، نحوه همکاری و اشتراک گذاری دستگاه ها، روش شناسه گذاری و چگونگی تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه، نحوه استعلام، شیوه پاسخگویی به استعلامات مردمی و دستگاه های نظارتی و زنجیره تأمین در خصوص هر گروه کالایی و همچنین سطح دسترسی به اطلاعات شناسه رهگیری برای استعلام کنندگان تصویب و ابلاغ می گردد.

ماده ۱۲ - وزارت موظف است امکان ثبت شناسه رهگیری و دریافت گواهی الکترونیکی را در سامانه جامع تجارت فراهم نماید و یکتا بودن شناسه های رهگیری را در سطح تمامی کالاهای مشمول تضمین نماید .

ماده ۱۳ - وارد کنندگان و تولید کنندگان کالاهای مشمول موظفند طبق زمانبندی و اولویت بندی ها و بر اساس ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه نسبت به ایجاد شناسه های رهگیری کالاهای خود اقدام و در

سامانه جامع تجارت ثبت نموده و گواهی الکترونیکی دریافت نمایند. وارد کنندگان و تولید کنندگان مذکور می توانند به جای ایجاد شناسه رهگیری توسط خود، از شناسه هایی که توسط سامانه جامع تجارت ایجاد می شود، استفاده نمایند .

تبصره - ایجاد و تخصیص شناسه رهگیری برای کالاهای موضوع مواد (۵۵) و (۵۶) قانون که مشمول این آیین نامه قرار گیرند همچنین چگونگی نصب یا درج آن بر روی کالاهای مذکور، طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۱۴ - تعیین تکلیف کالاهای موجود در بازارها و انبارهای کشور که قبل از تاریخ شمول، تولید یا وارد کشور شده اند و نحوه تخصیص شناسه رهگیری به آنها طبق دستورالعمل ابلاغی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۱۵ - وزارت موظف است سامانه رهگیری کالا را به صورت یکپارچه با سامانه جامع تجارت ایجاد و راه اندازی نماید. این سامانه باید به گونه ای طراحی و اجرا گردد که حسب مورد قابلیت ثبت یا دریافت اطلاعات تولید، واردات، صادرات، حمل، انبارش، فروش و اسقاط کالا از سامانه های مربوط را داشته باشد و بتواند در خصوص اطلاعات کالا و رهگیری مکانی و مالکیتی، به استعلام های خریداران، اعضای زنجیره تأمین، دستگاه های کاشف و بازرسان در هر نقطه از زنجیره تأمین در داخل کشور به صورت متمرکز پاسخ دهد.

ماده ۱۶ - رهگیری کالاهای مشمول از بدو ورود یا تولید تا سطح عرضه، مطابق ترتیبات زیر توسط وزارت و با همکاری سایر دستگاه های اجرایی و به صورت هماهنگ با سامانه های موضوع آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز صورت می پذیرد :

الف - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است قبل از ترخیص کالاهای تجاری مشمول، نسبت به دریافت گواهی الکترونیکی و شناسه های رهگیری از سامانه جامع تجارت اقدام و مطابق قوانین عمل کند .

ب - وارد کنندگان و تولید کنندگان کالاهای مشمول موظفند هنگام حمل کالا از مبادی گمرکی یا تولیدی، اطلاعات شناسه های رهگیری مربوط را که در سامانه جامع تجارت ثبت شده در اختیار شرکت های حمل و نقل قرار دهند و همچنین موظفند طبق ضوابط اعلامی کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه، نسبت به نصب یا درج شناسه اقدام نمایند .

پ - دستگاه های متولی سامانه های حمل و نقل موظفند در خصوص حمل کالاهای مشمول، ثبت شناسه های رهگیری از سوی شرکت های حمل و نقل را در سامانه حمل و نقل مربوط الزامی نموده و قبل از صدور اسناد حمل، از سامانه رهگیری کالا استعلام سیستمی نمایند و از صدور اسناد حمل برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره ۱ - شرکت های حمل و نقل موظفند برای حمل کالاهای مشمول، شناسه های رهگیری در سطح بسته بندی اظهار شده توسط متقاضی را از متقاضیان حمل دریافت نموده و در سامانه جامع حمل و نقل مربوط ثبت نمایند و از حمل محموله هایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند .

تبصره ۲ - اشخاصی که مستقلاً به حمل و نقل درون شهری و بین شهری کالا مبادرت می نمایند موظفند نسبت به دریافت بارنامه از شرکت های حمل و نقل یا سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای اقدام نمایند .

ت - وزارت موظف است در خصوص انبارش کالاهای مشمول، ثبت شناسه های رهگیری در سطح بسته بندی اظهار شده توسط متقاضی را در سامانه جامع انبارها الزامی نموده و قبل از صدور قبض انبار، از سامانه رهگیری استعلام سیستمی نماید و از صدور قبض انبار برای مواردی که مورد تأیید سامانه رهگیری نیست، خودداری نمایند.

تبصره - انباردارها به استثنای اماکن گمرکی در خصوص کالاهای وارداتی، موظفند برای انبارش کالاهای مشمول، شناسه های رهگیری در سطح بسته بندی اظهار شده توسط متقاضی را از متقاضیان انبارش دریافت نموده و در سامانه جامع انبارها ثبت نمایند و از انبارش کالاهایی که شناسه رهگیری ندارند، خودداری نمایند.

ث - وزارت موظف است در سامانه جامع تجارت امکان انتقال مالکیت کالاها بر اساس شناسه های رهگیری را فراهم نماید .

تبصره - هر گونه انتقال مالکیت کالاهای مشمول طرح باید توسط سامانه های مربوط به همراه شماره شناسه رهگیری کالا ثبت شده و برای سامانه رهگیری از طریق سامانه جامع تجارت ارسال شود.

ماده ۱۷ - اعضای زنجیره تأمین و خریداران کالاهای مشمول و همچنین مأموران دستگاه های کاشف موضوع ماده (۳۶) قانون می توانند شناسه رهگیری کالا را از سامانه رهگیری استعلام نمایند. سامانه رهگیری در پاسخ، مشخصات ماهیت کالا، مالکیت و موقعیت ثبت شده در سامانه را اعلام می نماید. هر گونه مغایرت بین اطلاعات استعلام با مشخصات کالا نشان دهنده احتمال قاچاق، تقلبی یا فاقد مجوز بودن کالای مربوط است .

تبصره - وزارت موظف است امکان ثبت مغایرت را در سامانه رهگیری فراهم نموده و مغایرت های ثبت شده را برای سامانه شناسایی کالای قاچاق به صورت سیستمی ارسال نماید. دستگاه های کاشف موظفند با بررسی این اطلاعات نسبت به شناسایی مراکز عرضه و فروش کالاهای قاچاق و فاقد مجوزهای قانونی اقدام نمایند.

ماده ۱۸ - نصب شناسه رهگیری می تواند به صورت چاپ شناسه و یا الصاق برچسب فیزیکی و یا الکترونیکی و امثال آن صورت پذیرد. نصب شناسه رهگیری برای کالاهای داخلی می تواند توسط تولید کننده داخلی و برای کالاهای خارجی توسط تولید کننده خارجی در کشور مبدأ و یا وارد کننده صورت پذیرد. متناسب با نوع کالا و بسته بندی آن، نصب شناسه رهگیری می تواند بر روی کالا و یا بسته بندی آن صورت پذیرد. به منظور تخصیص نیازهای فنی هر دستگاه در نصب شناسه، دستگاه تخصصی مربوط متناسب با نوع کالا و نیازهای فنی، روش نصب شناسه را پیشنهاد می دهد تا طی دستورالعملی که به تصویب کارگروه موضوع تبصره ماده (۱۱) این آیین نامه می رسد، ابلاغ شود .

ماده ۱۹ - فرآیندهای ثبت شناسه ها، تخصیص نام کاربری و رمز عبور، انتقال مالکیت، پاسخ استعلام شناسه ها و گواهی ها و سایر فعالیت های مذکور در این آیین نامه در سامانه جامع تجارت و دیگر سامانه های مرتبط به صورت رایگان می باشد .

ماده ۲۰ - وزارت مسئول اجرای این آیین نامه بوده و موظف است روند اجرای آن را سالانه به ستاد و هیئت وزیران گزارش کند .

مقدمه:

با عنایت به ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و آئین نامه های اجرایی مرتبط، مصوبه هیأت محترم وزیران به شماره ۷۵۶۴۲/ت/۵۲۴۰۳ مورخ ۱۳۹۵/۶/۲۳ در جلسه ۹۵/۶/۱۷ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و با همکاری ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و دستگاه های اجرایی عضو آن، دستور العمل ذیل با هدف اجرای ماده (۷) آئین نامه اجرایی ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مبنی بر نحوه دریافت شناسه کالا، برای سیگارتهای موجود در سطح عرضه (بازار و انبارهای) کشور ارائه می گردد:

ماده ۱ - تعاریف

در این دستور العمل عناوین و واژگان ذیل به کار رفته است:

الف. قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ و اصلاحات بعدی آن

ب. ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

پ. وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت

ت. آئین نامه: آئین نامه اجرایی شناسه کالا و رهگیری کالا به شماره ۷۵۶۴۲/ت/۵۲۴۰۳ هـ مورخ ۹۵/۶/۲۳ موضوع

ماده (۱۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

ث. شناسه کالا: شناسه ای چند رقمی که مبتنی بر یک نظام جامع طبقه بندی کالا است و مشخصات ماهوی هر قلم

کالا احصا شده و در یک سامانه به منظور ایجاد برداشت مشترک از هر قلم کالا، به صورت رمزین (بارکد) و یا

نظایر آن بر روی کالا نصب یا درج می گردد. به هر شناسه کالا یک شناسه کالای یکتا تخصیص می یابد.

ج. عنصر توصیفی: عناصر و خصوصیات ماهوی و شکلی کالا (فیلدهای توصیفی) از قبیل جنس، نوع، رنگ، ابعاد

، وزن، طرح، مدل، تولید کننده، کشور سازنده، نام تجاری و نوع کاربری آن در تشریح تجاری کالا موثر می باشد

ج. شناسنامه کالا: مجموعه ای از عناصر توصیفی کالا که جهت توصیف مشخصات و ایجاد برداشت مشترک از هر

قلم کالا در چارچوب همسان تجمیع می شوند و شناسه کالا، شناسه یکتای این مجموعه از اطلاعات است.

ح. مرکز: مرکز برنامه ریزی و نظارت بر دخانیات کشور

خ. سامانه جامع تجارت: سامانه نرم افزای جامه به آدرس (www.ntsww.ir) است که به منظور یکپارچه سازی و

نظارت بر فرآیند تجارت موضوع ماده (۳) آئین نامه اجرایی مواد (۵ و ۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز که در

اجرای بند (الف) ماده (۶) قانون شکل گرفته است.

د. سامانه شناسه کالا: سیستم وابسته ای است به آدرس (cid.ntsww.ir) ذیل سامانه جامع تجارت

ذ. کالای فاقد شناسه: کالایی است که شناسنامه ای برای آن در سامانه ی شناسه کالا تعریف نشده است یا شناسه ای

روی آن نصب نشده است یا شناسه نصب شده روی کالا دارای شناسنامه ای کاملاً منطبق با عناصر توصیفی آن کالا

ماده ۲ - تمامی تولید کنندگان ، وارد کنندگان و توزیع کنندگان سیگارت موظفند مطابق با جدول زمان بندی ذیل نسبت به اتمام موجودی کالای فاقد شناسه خود در بازارها و انبارها اقدام نمایند.

مدت زمان اجرا	اقدام کننده
۳ ماه پس از لازم الاجرا شدن دستور العمل	تولید کننده
۳ ماه پس از لازم الاجرا شدن دستور العمل	وارد کننده
۵ ماه پس از لازم الاجرا شدن دستور العمل	توزیع کننده سراسری
۷ ماه پس از لازم الاجرا شدن دستور العمل	توزیع کننده استانی
۹ ماه پس از لازم الاجرا شدن دستور العمل	خرده فروشی

تبصره ۱ - بازرسی در سطح بازار و انبارها جهت برخورد با افرادی که پس از مهلت های تعیین شده فوق ، همچنان کالای فاقد شناسه نگهداری می نمایند ، یک ماه پس از تاریخ های تعیین شده در این ماده آغاز خواهد شد.

تبصره ۲ - ملاک تشخیص اخذ و نصب شناسه بر روی هر قلم کالا، مطابق دستور العمل اجرایی ثبت ، اخذ و نصب شناسه کالا برای گروه کالایی دخانیات ابلاغی وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت به شماره نامه ۶۰/۶۰۹۲۲ مورخ ۹۶/۳/۴ خواهد بود.

ماده ۳ - پس از اتمام زمان اعلام شده در جدول موضوع ماده ۲ ، دستگاه های متولی بازرسی (موضوع ماده ۳۶ قانون) بصورت تصادفی از انبارها و مراکز نگهداری سیگارت بازدید به عمل آورده و نسبت به بررسی صحت اتمام موجودی کالای فاقد شناسه اقدام می نماید . در صورت وجود هرگونه ابهام احتمالی ، مرکز به عنوان مرجع تعیین کننده و رفع ابهام خواهد بود.

ماده ۴ - پس از اتمام مهلت های تعیین شده در ابتدای ماده (۲) ، در صورتی که کالای فاقد شناسه در سطح بازار خرده فروشی و میان خرده فروشان توزیع شود و یا به فروش رود ، کالای قالچاق محسوب و پس از آن به نحو ذیل با حمل ، نگهداری ، عرضه و یا فروش آن برخورد خواهد شد:

اعمال جریمه نقدی موضوع بندهای ماده (۱۸) قانون برای حمل یا نگهداری کالای فاقد شناسه حسب مورد اعمال جریمه نقدی موضوع تبصره (۱) ماده (۱۸) قانون برای عرضه یا فروش کالای فاقد شناسه

تبصره ۱ - با رعایت شرط مندرج در این ماده ، چنانچه نگهداری ، عرضه یا فروش کالای فاقد شناسه از سوی واحدهای صنفی صورت پذیرد ، جریمه موضوع ماده (۱۸) مکرر قانون اعمال می گردد.

تبصره ۲ - در تمامی موارد فوق ، کالای فاقد شناسه ضبط می گردد.

تبصره ۳ - وسایل نقلیه مورد استفاده در حمل کالای فاقد شناسه موضوع این ماده حسب مورد به موجب ماده (۲۰) قانون ضبط می گردد.

ماده ۵ - بعد از اتمام مهلت های تعیین شده در ابتدای ماده (۲) ، تولید، واردات، صادرات، حمل، نگهداری ، توزیع ، عرضه، خرید و فروش سیگار مستلزم ثبت در سامانه ی جامع تجارت می باشد.

تبصره - تخلف از این امر و هر گونه عدم تطابق موجودی کالا در هر یک از مراحل فوق با اطلاعات مندرج در سامانه جامع تجارت ، علاوه بر ایجاد ظن به قاچاق برای کاشفین موضوع ماده (۳۶) قانون و تبصره ذیل آن ، مطابق ماده (۵) قانون منجر به محرومیت تا یک سال از اشتغال به حرفه اشخاص حقیقی (از جمله ابطال پروانه کسب و مجوز فعالیت مرکز) و ممنوعیت از فعالیت تجاری تا شش ماه برای اشخاص حقوقی (از جمله ابطال مجوز فعالیت مرکز و انحلال شرکت) می شود.

ماده ۶ - عدم رعایت ضوابط این دستور العمل در خصوص کالاهای تولید داخل، علاوه بر ماده (۵) قانون ، مشمول تبصره (۴) ماده (۱۸) قانون نیز می باشد.

ماده ۷ - کالاهای فاقد شناسه مکشوفه مطابق با مواد (۵۵) و (۵۶) قانون و آئین نامه های مربوطه تعیین تکلیف خواهد گردید.

ماده ۸ - ابلاغ این دستور العمل و دستور اجرایی شماره ۶۰/۶۰۹۲۲ مورخ ۱۳۹۶/۳/۴ وزارت موضوع شناسه کالا ، به منزله عدم کنترل یا عدم برخورد دستگاه های مربوطه در نظارت های میدانی (سطح عرضه و انبار) نبوده و تا زمان اجرایی شدن کامل ماده (۱۳) قانون و نصب شناسه رهگیری، ملاک عمل در حوزه کالاهای وارداتی همچنان بند (ژ) ماده (۱) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز می باشد . پس از مهلت های تعیین شده در ماده (۲) نیز وجود شناسه کالا بر روی کالای خارجی الزاما به منزله ی قاچاق نبودن کالا نیست اما به هر ترتیب در صورتی که کالای وارداتی فاقد شناسه باشد مطابق ماده (۱۳) قانون، کالای قاچاق می باشد.

ماده ۹ - کارگروه تخصصی موظف است پیشنهادات ، انتقادات و نظرات واصله را بررسی و اصلاحات مربوطه را به منظور به روز نمودن دستورالعمل به کار گروه ملی (دفتر امور خدمات بازرگانی واردات) ارسال نماید. این دستور العمل در ماده ۹ و ۶ تبصره تنظیم و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱ - در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند :

الف - قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی آن.

ب - ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون .

پ - صورتجلسه کشف: گزارشی که بلافاصله پس از کشف کالا یا ارز موضوع قانون با درج اطلاعات در قالب برگه های پیوست این آیین نامه که به مهر دفتر هیئت دولت تأیید شده است، تنظیم و به امضای کاشف یا کاشفان و متهم یا متهمان می رسد.

ت - کاشف: مأمور یا مأموران دستگاه های موضوع ماده (۳۶) قانون که با توجه به جایگاه و پست سازمانی خود مسئولیت کشف کالا یا ارز موضوع این قانون را به عهده دارند.

ث - سامانه جامع تجارت: سامانه نرم افزاری جامع یکپارچه سازی و نظارت بر فرآیند تجارت موضوع ماده (۳) این آیین نامه که در اجرای بند (الف) ماده (۶) قانون شکل گرفته است.

ج - سامانه ارزی: سامانه (پورتال) ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موضوع ماده (۵) این آیین نامه.

چ - سامانه پنجره واحد: سامانه پنجره واحد تجارت فرامرزی در امور گمرکی موضوع ماده (۲۸) این آیین نامه.

فصل دوم - سامانه های اصلی

الف - سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق

ماده ۲ - ستاد موظف است با همکاری دستگاه های موضوع تبصره (۳) ماده (۵) قانون و دیگر دستگاه های مرتبط، سامانه "شناسایی و مبارزه با قاچاق" را که عمده تاً از طریق سامانه های جامع تجارت و پنجره واحد تغذیه می شود به گونه ای تهیه و اجرا نموده و مورد بهره برداری قرار دهد که ضمن پیشگیری از وقوع قاچاق در مبادی رسمی و غیررسمی، امکان شناسایی کالای قاچاق ورودی و خروجی را در گلوگاه های مختلف حمل، انبار، توزیع درون شهری، عرضه، معامله، اطلاعات بانکی و اطلاعات مالیاتی فراهم نماید .

تبصره ۱ - ستاد موظف است امکان بهره برداری از سامانه مذکور را برای دستگاه هایی که طبق قانون موظف به شناسایی و مبارزه با قاچاق هستند، فراهم نماید .

تبصره ۲ - به منظور ایجاد سامانه مذکور باید امکان دسترسی ستاد به سامانه جامع تجارت و سامانه پنجره واحد فراهم گردد.

تبصره ۳ - پایگاه داده و بانک اطلاعات این سامانه در ستاد مستقر خواهد بود.

ب - سامانه جامع تجارت

ماده ۳ - به منظور یکپارچه‌سازی اطلاعات مرتبط با سامانه موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه و کاهش زمینه‌های بروز قاچاق، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری ستاد و دستگاه‌های موضوع ماده (۲) مذکور، "سامانه جامع تجارت" را به گونه‌ای تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد که متضمن کلیه فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی از جمله صدور، تمدید و ابطال کارت بازرگانی و مجوزهای تجاری بوده و انواع رویه‌های تجاری اعم از واردات، صادرات و عبور (ترانزیت) را در بر گرفته و یکپارچه نماید. این سامانه باید با اشتراک‌گذاری اطلاعات موجود در سامانه‌های مرتبط از جمله سامانه پنجره واحد، سامانه ارزی، سامانه جامع حمل و نقل و سامانه جامع بیمه مورد بهره‌برداری قرار گیرد، به نحوی که بازرگان بتواند تمام امور خود را در خصوص تجارت از طریق درگاه این سامانه مشاهده و پی‌گیری کند و از ورود چند باره اطلاعات یکسان و تکراری جلوگیری شود.

تبصره ۱ - به منظور تشخیص مجوزهای مورد نیاز برای واردات، صادرات و عبور (ترانزیت)، سامانه مذکور در این ماده آخرین وضعیت ضوابط کالایی را از سامانه مربوط به صورت سیستمی و برخط دریافت و به ازای اظهار کالا توسط بازرگان، مجوزهای مورد نیاز برای واردات، صادرات و عبور (ترانزیت) کالاهای اظهارشده را بر اساس شناسه کالا و بدون دخالت عامل انسانی تشخیص می‌دهد و درخواست صدور مجوز را به صورت سیستمی و برخط برای سازمان‌های مجوزدهنده ارسال می‌نماید. همچنین این سامانه باید مجوزهای صادر شده توسط سازمان‌های مجوزدهنده را به صورت سیستمی دریافت و ضمن نمایش به بازرگان، برای سامانه پنجره واحد ارسال نماید.

تبصره ۲ - در زمان اظهار کالاهای صادراتی از قبیل فرآورده‌ها و مشتقات نفتی به گمرک، فاکتور (صورت‌حساب) خرید ارایه‌شده توسط صادرکننده را از سامانه جامع ثبت برخط معاملات استعمال و مالکیت صادرکننده نسبت به کالاهای اظهارشده را به صورت سیستمی احراز می‌نماید.

تبصره ۳ - سامانه جامع تجارت امکان پرداخت الکترونیکی کلیه پرداخت‌های بازرگان در فرآیندهای تجاری را فراهم می‌نماید. بدین منظور، دستگاه‌های مربوط مشخصات قبض درآمد را به صورت سیستمی برای این سامانه ارسال و سامانه مذکور پس از پرداخت الکترونیک توسط بازرگان، شناسه یکتای رسید بانکی را دریافت نموده و همراه با اطلاعات پرداخت برای سامانه دستگاه مربوط ارسال می‌نماید. پرداخت‌ها متناسب با موضوع پرداخت به حساب‌های مشخص شده طبق قوانین جاری انجام می‌شود.

تبصره ۴ - سازمان امور مالیاتی موظف است سامانه جامع امور مالیاتی را به طرق مقتضی با سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه هماهنگ نموده و نسبت به تبادل سیستمی اطلاعات معاملات با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق اقدام و ضمن الزامی نمودن درج شناسه کالا در صورت‌حساب معاملات، امکان استعمال برخط صورت‌حساب معاملات را در محدوده قوانین و مقررات فراهم نماید.

تبصره ۵ - گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است اطلاعات مربوط به واردات و صادرات کالاهای کشور را از طریق سامانه پنجره واحد به سامانه جامع تجارت منتقل نماید و به صورت متقابل اطلاعات مکسبه سامانه جامع تجارت

به سامانه پنجره واحد منتقل شود. اختلافات مربوط به تهیه نوع اطلاعات مورد تبادل موضوع این ماده توسط کارگروهی متشکل از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت (به عنوان رییس)، دادگستری، امور اقتصادی و دارایی (با حضور گمرک)، معاونت اجرایی رییس جمهور و رییس ستاد حل و فصل خواهد شد.

تبصره ۶ - گمرک جمهوری اسلامی ایران می‌تواند تا قبل از راه‌اندازی و بهره‌برداری کامل از سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه به نحو مقتضی و با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط نسبت به تبادل مستقیم اطلاعات از طریق سامانه متعلق به هر دستگاه یا از طریق ورود اطلاعات در سامانه پنجره واحد اقدام نماید .

تبصره ۷ - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است مطابق ترتیبات مقرر در این آیین‌نامه، مدل مفهومی و برنامه زمان‌بندی راه‌اندازی سامانه مذکور را به کلیه دستگاه‌های مرتبط و ستاد ارایه نماید. کلیه دستگاه‌ها موظف به ارایه خدمات و تبادل اطلاعات در راستای مدل مفهومی مصوب می - باشند.

پ - سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری

ماده ۴ - به منظور ساماندهی امر صدور، تمدید و ابطال کارت‌های بازرگانی و جلوگیری از سوءاستفاده از آنها از طریق کنترل رشته و میزان فعالیت و سقف اعتباری آنها متناسب با رتبه اعتباری مربوط و همچنین تهیه، تنظیم و اعلام شاخص‌های مورد نیاز جهت اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری برای تجارت داخلی و خارجی، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری دستگاه‌های موضوع بند (ت) ماده (۶) قانون و حسب مورد با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و سایر دستگاه‌های ذی‌ربط، "سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری" را برای تجارت داخلی و خارجی تهیه و اجرا نموده و مورد بهره‌برداری قرار دهد.

تبصره ۱ - دستگاه‌های ذی‌ربط موظفند بر اساس شاخص‌های تعیین‌شده، اطلاعات لازم جهت اعتبارسنجی اشخاص حقیقی و حقوقی را به صورت سیستمی و برخط از طریق سامانه جامع تجارت برای سامانه یکپارچه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی اعتباری ارسال نمایند.

تبصره ۲ - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است رتبه اعتباری متقاضیان را تعیین و به‌روزرسانی نموده و امکان استعلام و دسترسی عموم به ویژه سازمان‌های مرتبط با تجارت داخلی و خارجی را به آن به صورت سیستمی و برخط فراهم نماید .

ت - سامانه ارزی

ماده ۵ - برای تمرکز اطلاعات مالی صرافی‌ها و رصد و ارزیابی فعالیت آن‌ها و جلوگیری از عرضه و فروش ارز خارج از بانک‌ها و واحدهای مجاز و تعیین شده از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و همچنین جلوگیری از قاچاق ارز و تعیین منشا ارز کالای وارداتی، پس از ابلاغ رییس جمهور بانک مذکور موظف است نسبت به موارد زیر اقدام کند:

- الف - تهیه، اجرا و بهره‌برداری از سامانه ارزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران .
- ب - اعلام و ارسال اطلاعات تمام ارزشهای تخصیصی به واردکنندگان کالا به گمرک جمهوری اسلامی ایران به صورت سیستمی و برخط .
- پ - تعیین میزان ارز قابل نگهداری و مبادله در داخل کشور توسط هر شخص، همراه مسافر، همراه رانندگان عبوری (ترانزیتی) و مواردی از این قبیل و اعلام عمومی آن به صورت برخط از طریق درگاه اینترنتی خود .
- ت - اعلام و ارسال اطلاعات دریافتی از طریق سامانه پنجره واحد در خصوص ورود کالا به کشور به بانک‌های عامل جهت رفع تعهدات ارزی وفق قوانین و مقررات مربوط .
- ث - تهیه و تدوین دستورالعمل مربوط به تعیین تکلیف ارز (نقد) ورودی و خروجی بیش از سقف مجاز اعلام شده از سوی آن بانک و اعلام عمومی آن به صورت برخط از طریق درگاه اینترنتی خود و همچنین فراهم نمودن امکان تبادل اطلاعات موضوع این بند با سامانه جامع تجارت .
- ماده ۶ -** سامانه ارزی باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که:
- الف - درخواست‌های تأمین ارز جهت واردات کالا یا خدمات را به صورت سیستمی از سامانه جامع تجارت دریافت نماید و تمامی این فرایند تا رفع تعهد ارزی به صورت سیستمی انجام شود .
- ب - حاوی اطلاعات حواله‌های ارزی با عاملیت بانک‌ها یا صرافی‌ها، اطلاعات خرید یا فروش ارز توسط صرافی‌ها و همچنین اطلاعات گشایش اعتبارها و ثبت بروات ارزی بوده و حسب مورد به آن‌ها یا صورتحساب‌های مربوط شناسه یکتا تخصیص دهد و امکان استعلام اطلاعات مذکور را برای دستگاه‌هایی که بر اساس مأموریت قانونی خود نیازمند دریافت آنها هستند به صورت سیستمی و برخط فراهم نماید .
- ماده ۷ -** دستگاه‌های متولی متقاضیان ارز مذکور در مجموعه مقررات ارزی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران از جمله سازمان حج و زیارت، وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظفند به منظور ثبت درخواست تأمین ارز متقاضیان مربوط به خود، امکان تبادل اطلاعات مربوط را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه ارزی فراهم نمایند. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باید درخواست تأمین ارز را از سامانه دستگاه مذکور دریافت و اعلامیه تأمین ارز را به صورت سیستمی برای سامانه مربوط ارسال نماید .
- ماده ۸ -** بانک‌ها موظفند اطلاعات گشایش اعتبار - ثبت بروات و حواله‌های ارزی و موارد مصرف آن را به صورت برخط در سامانه ارزی ثبت نموده و برای آن‌ها شناسه یکتا دریافت نمایند .
- ماده ۹ -** پیش از اظهار کالا به گمرک، اطلاعات منشأ ارز کالاهای وارداتی اعم از بانکی، صرافی، حاصل از صادرات و ارز متقاضی را از بازرگان دریافت و به صورت سیستمی از سامانه ارزی استعلام می‌شود. بانک مرکزی جمهوری

اسلامی ایران موظف است منشأ ارز تمامی کالاهای وارداتی را به صورت سیستمی و برخط از طریق سامانه ارزی برای گمرک جمهوری اسلامی ایران مشخص کند .

تبصره ۱ - واردکننده کالا مکلف است منشأ ارز کالاهای وارداتی خود را در سامانه ارزی ثبت کند .

تبصره ۲ - آن دسته از کالاهای وارداتی که منشأ ارز آنها در سامانه ارزی مشخص نشده یا در مورد منشأ آنها گزارش خلاف ارایه شده است، وفق قوانین و مقررات مربوط ترخیص می شوند اما بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند مراتب را به دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی و همچنین ستاد اعلام کنند.

ماده ۱۰ - صرافی ها موظفند نسبت به انجام موارد زیر اقدام کنند:

الف - ثبت اطلاعات خرید و فروش ارز و حواله های ارزی به صورت برخط در سامانه ارزی و دریافت شناسه یکتا برای آنها .

ب - ثبت اطلاعات منشأ ارز خریداری شده و اطلاعات محل مصرف ارز فروخته شده در سامانه ارزی، به هنگام خرید یا فروش ارز .

پ - خودداری از خرید یا فروش ارزهایی که منشأ آنها یا محل مصرف آنها مورد تأیید سامانه ارزی نیست.

ت - ثبت مورد مصرف ارز انتقالی در سامانه ارزی به هنگام انجام حواله های ارزی و همچنین خودداری از حواله هایی که علت آنها مورد تأیید سامانه مذکور نیست.

ث - سامانه جامع حمل و نقل

ماده ۱۱ - به منظور یکپارچه کردن اطلاعات حمل و نقل، نظارت سیستمی بر فرآیند حمل و نقل و شناسایی هوشمند کالای در حال حمل و نقل و جلوگیری از جعل اسناد مربوط و جلوگیری از قاچاق سوخت، وزارت راه و شهرسازی موظف است حسب مورد با همکاری شرکت ها و مؤسسات حمل و نقل مربوط، "سامانه جامع حمل و نقل" را تهیه و ایجاد نموده و مورد بهره برداری قرار دهد. سامانه مذکور، باید تمامی مبادی ورودی و خروجی رسمی و مسیرهای حمل و نقل را پوشش داده و حسب مورد اطلاعات مورد نیاز حمل و نقل را از زیرسامانه های زیر به صورت سیستمی و برخط دریافت نماید:

الف - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده ای.

ب - سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده ای.

پ - سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری.

ت - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل ریلی.

ث - سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل هوایی.

ماده ۱۲ - سامانه جامع حمل و نقل باید به گونه ای طراحی و اجرا گردد که:

الف - فرآیندهای صدور، اصلاح و ابطال اسناد حمل و نقل را در بر گرفته و امکان استعمال سیستمی و برخط اسناد مربوط را فراهم نماید.

ب - کلیه اسناد حمل و نقل نظیر بارنامه داخلی، راهنما بین‌المللی **CMR** و پروانه تردد و همچنین عملیات مرتبط را الکترونیکی نموده و مطابق قوانین و مقررات مربوط جایگزین نسخه فیزیکی آن‌ها نماید.

پ - اطلاعات تمام اشخاص از قبیل سازمان‌ها، تعاونی‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل و همچنین اطلاعات مربوط به حمل و نقل و عملیات مرتبط با آن را به صورت یکپارچه و برخط در برگرد .

ت - اشخاص موضوع بند (پ)، اطلاعات مورد نیاز را به صورت برخط به سامانه مربوط ارسال نموده و از طریق آن سامانه، شناسه یکتای اسناد حمل و نقل دریافت نمایند.

ث - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران بتواند اسناد حمل و نقل مربوط به ناوگان در حال تردد را از سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق استعمال و با حمل و نقل‌های غیرمجاز برخورد نموده و نتایج اقدام خود را برای سامانه مزبور به صورت برخط ارسال نماید.

تبصره ۱ - این سامانه باید به سامانه جامع تجارت و سامانه شناسه رهگیری موضوع ماده (۱۳) قانون جهت دریافت مشخصات و خصوصیات کالا و اطلاعات بارگیری و تخلیه متصل باشد و پس از فعال شدن و اعلام رسمی آن توسط وزارت راه و شهرسازی، اطلاعات اسناد صادره مانند پروانه‌های سبز گمرکی، حواله‌ها و قبوض انبار، بیجک‌ها و پته‌های عبور را به صورت برخط دریافت نماید.

تبصره ۲ - وزارت راه و شهرسازی موظف است ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این آیین‌نامه، شیوه‌نامه اجرای بند (الف) این ماده را با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه و ابلاغ نماید.

ماده ۱۳ - وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف - جلوگیری از صدور بارنامه برای مبادی و مقاصدی که در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا ثبت نشده‌اند.

ب - افزودن استعمال سیستمی کدپستی به صورت برخط و الکترونیک در سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده‌ای

پ - تهیه، ایجاد و بهره‌برداری از سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای به گونه‌ای که کلیه مسیرهای حمل و نقل جاده‌ای به امکانات فنی مناسب مجهز گردد و تمامی اطلاعات تردد ثبت‌شده توسط تجهیزات مزبور از جمله دوربین‌های مستقر در جاده‌های کشور را به صورت برخط در سرور مرکزی یکپارچه نماید .

تبصره ۱ - تجهیزات مزبور باید به گونه‌ای ارتقا یابند که قابلیت تشخیص انواع پلاک (داخلی و خارجی)، تشخیص تردد در شب و روز و شرایط مختلف آب و هوایی را داشته باشند و بتوانند اطلاعات تردد را به صورت برخط به سامانه مذکور ارسال نمایند

تبصره ۲ - نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و سایر دستگاه‌هایی که در جاده‌های کشور تجهیزات شناسایی و از جمله دوربین پلاک‌خوان نصب و بهره‌برداری نموده‌اند، موظفند اطلاعات تردد ثبت‌شده توسط دوربین‌های خود را به صورت برخط به سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده‌ای ارسال نمایند.

ماده ۱۴ - دستگاه‌ها و سازمان‌های استفاده‌کننده از اسناد حمل و نقل موظفند اصالت اسناد مذکور را از طریق مرکز تبادل اطلاعات وزارت راه و شهرسازی (خوشه خدمات حمل و نقل) از سامانه حمل و نقل مربوط استعلام نمایند و به اسنادی که در این سامانه ثبت نشده‌اند ترتیب اثر ندهند.

ماده ۱۵ - تمامی مراکز عرضه‌کننده خدمات بیمه‌ای بازرگانی موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، قبل از صدور هر نوع بیمه‌نامه و الحاقیه برای کالاهای نسبت به ثبت اسناد حمل و نقل آنها در سامانه یکپارچه اسناد حمل و نقل مربوط از طریق استعلام سیستمی اطمینان حاصل نمایند.

تبصره ۱ - وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) موظف است امکان استعلام سیستمی اسناد حمل و نقل جاده‌ای را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید. همچنین مراکز عرضه‌کننده بیمه موظفند از طریق بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استعلام سیستمی این اسناد اقدام نمایند. نظارت سیستمی بر اجرای این ماده به عهده بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره ۲ - بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است در سامانه جامع بیمه به هر بیمه‌نامه و الحاقیه آن، شناسه یکتای جداگانه تخصیص داده و امکان استعلام سیستمی و برخط آنها را فراهم نماید.

تبصره ۳ - اصالت و اعتبار بیمه‌نامه و الحاقیه منوط به اخذ شناسه یکتا از سامانه جامع بیمه است و شرکت‌های بیمه‌گر موظفند اطلاعات بیمه‌نامه‌ها و الحاقیه‌های صادره را به صورت برخط برای سامانه مذکور ارسال نموده و شناسه یکتا دریافت نمایند.

تبصره ۴ - بیمه‌نامه‌ها و الحاقیه‌هایی که مورد تأیید سامانه جامع بیمه نباشد، معتبر نیست. اشخاص و دستگاه‌های استفاده‌کننده از بیمه‌نامه و الحاقیه‌های بازرگانی از جمله بانک‌ها و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند اصالت و صحت اطلاعات بیمه‌نامه و الحاقیه را به صورت سیستمی از سامانه مذکور استعلام نمایند.

تبصره ۵ - شرکت‌های بیمه‌گر موظفند حسب مورد اطلاعات اسناد مورد نیاز برای صدور بیمه‌نامه و الحاقیه‌های بازرگانی را از سامانه جامع تجارت به صورت سیستمی استعلام نمایند و ضروری است تا قبل از حذف برگه فیزیکی بیمه‌نامه، شناسه یکتای این اسناد روی بیمه‌نامه درج گردد.

ماده ۱۶ - وزارت راه و شهرسازی (سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای) و گمرک جمهوری اسلامی ایران موظفند اتصال پروانه واردات به بارنامه داخلی، اتصال پروانه عبور (ترانزیت) به پروانه تردد و اتصال پروانه صادرات به راهنما بین‌المللی **CMR** را در اولویت قرار داده و در کلیه گمرکات کشور اجرا نمایند.

ماده ۱۷ - به منظور کاهش توقف‌ها و افزایش ضریب دقت در کنترل و بازرسی کالا در بنادر تجاری کشور، سازمان بنادر و دریانوردی، گمرک جمهوری اسلامی ایران و حسب مورد سایر دستگاه‌های متولی در هر یک از بنادر تجاری، بر اساس وظایف قانونی خود بسترهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم برای تبادل اطلاعات الکترونیکی اسناد ورود، صدور، عبور (ترانزیت)، حمل و نقل و نظایر آن را فراهم می‌کنند.

تبصره - بنادر تجاری، بنداری می‌باشند که به لحاظ قانونی به فعالیت حمل و نقل بار و مسافر اختصاص دارند.

ماده ۱۸ - سازمان بنادر و دریانوردی موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف - تهیه، اجرا و بهره‌برداری از "سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری" با همکاری اشخاص ذی‌ربط از قبیل تعاونی‌ها، شرکت‌های کشتیرانی و مؤسسات حمل و نقل دریایی و عملیات بندری و مرتبط، گمرک جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان شیلات و سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی به گونه‌ای که فرآیندهای نوبت‌گیری، پهلودهی، تخلیه و بارگیری، انبارش و اجازه حرکت شناورها را در بر گرفته و شامل محموله‌های کانتینری (بارگنج) و غیرکانتینری باشد و اطلاعات فوق را به صورت الکترونیکی مبادله نماید.

ب - انضباط بخشی به تردد، توقف، ورود و خروج شناورها در آبهای سرزمینی در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب ستاد می‌رسد.

پ - تخصیص شناسه یکتا به هر شناور مطابق قوانین و مقررات مربوط و ارسال آن به سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق.

ت - تجهیز اسکله‌ها به امکانات فنی و الکترونیکی مناسب و ساماندهی خورها ضمن بهره‌گیری از مطالعات مدیریت یکپارچه سواحل کشور (ICZM) و همچنین تهیه و اعلام نقشه‌ها و مسیرهای دسترسی دریایی لازم در چارچوب دستورالعملی که با همکاری دستگاه‌های ذی‌ربط تهیه نموده و به تصویب ستاد می‌رسد.

ث - تبادل الکترونیکی اطلاعات حمل و نقل دریایی کالاهای وارده به بنادر، مندرج در مانیفست، قبض انبار و بیجک خروجی با سامانه جامع تجارت.

ج - فراهم نمودن زیرساخت‌های لازم برای ارسال اطلاعات مربوط به قبوض انبارهای واقع در محوطه‌های بنادر تجاری از طریق سامانه جامع حمل و نقل به سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا و دریافت شناسه یکتای قبض انبار و درج آن در قبض انبارهای صادره.

تبصره - در خصوص تکالیف مندرج در بندهای (ث) و (ج) این ماده در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، حسب مورد سازمان مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ذی ربط نیز در چارچوب قوانین و مقررات مربوط عمل خواهند نمود.

ماده ۱۹ - گمرک جمهوری اسلامی ایران و سایر سازمان‌ها و اشخاص ذی ربط موظفند از طریق سامانه یکپارچه سازی، اسناد و مجوزهای گمرکی کالا از جمله پروانه صادرات، ترانشیپ، پته عبور کالا و نظایر آنها را به صورت برخط با سامانه یکپارچه حمل و نقل دریایی و عملیات بندری مبادله نمایند.

تبصره - مشخصات کالا در بارنامه دریایی مبتنی بر کدینگ بین المللی کالا **HS Code** ثبت می گردد.

ماده ۲۰ - به منظور شناسایی کالای قاچاق در مسیرهای حمل و نقل، دستگاه‌های ذی ربط موظفند اطلاعات تمامی اسناد حمل و نقل ثبت شده در سامانه‌های یکپارچه اسناد حمل و نقل جاده ای، دریایی، هوایی و ریلی و همچنین اطلاعات تمامی تردهای ثبت شده در سامانه یکپارچه ثبت تردد جاده ای را به صورت برخط برای سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق ارسال نمایند.

ماده ۲۱ - به منظور شناسایی کالاهای قاچاق در مسیرهای حمل و نقل دریایی، دریابانی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران به هنگام ورود شناورهای مظنون مشخصات شناور، ناخدا و ملوانان را با مشخصات ثبت شده در اظهار نامه اجمالی تطبیق و ضمن استعلام از سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق، با کنترل فهرست کالاها در صورت هرگونه مغایرت مراتب را با تنظیم صورتجلسه به گمرک اطلاع می دهد.

ماده ۲۲ - در صورت ایجاد سامانه‌های مدیریت حمل و نقل درون شهری توسط اشخاص حقوقی اعم از دستگاه‌ها و مؤسسات عمومی غیردولتی باید اطلاعات مربوط را در اختیار سامانه جامع تجارت قرار دهند.

ج - سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا

ماده ۲۳ - به منظور شناسایی کالای قاچاق، انجام الکترونیکی فرآیندهای متعارف صدور، اصلاح، ابطال، تجمیع، تفکیک، ضایعات، مرجوعی و انتقال مالکیت قبوض انبار، کنترل موجودی و کم و کیف ورود و خروج کالاها، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری وزارتخانه‌های جهادکشاورزی، راه و شهرسازی، امور اقتصادی و دارایی، کشور، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نفت، شرکت پست جمهوری اسلامی ایران، شهرداری‌ها، اتاق‌های بازرگانی و اصناف و سایر دستگاه‌های ذی ربط، نسبت به شناسه دار کردن انبارها، سردخانه‌ها، سیلوها و مراکز نگهداری کالاهای متعلق به اشخاص حقیقی و حقوقی و ثبت مشخصات مالک کالا، نوع و میزان کالاهای ورودی و خروجی از این اماکن و همچنین تهیه، ایجاد و بهره‌برداری "سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا" اقدام نماید.

تبصره ۱ - مقصود از مراکز نگهداری کالا، کلیه اماکن، انبارها، مستغلات و محل‌هایی هستند که به دلالت قراین و امارات قوی در آنجا کالا نگهداری می‌شود.

تبصره ۲ - اطلاعات قبوض انبارها از طریق سامانه موضوع این ماده به سامانه جامع تجارت و از طریق این سامانه به سامانه جامع حمل و نقل ارسال می‌گردد.

تبصره ۳ - اسناد حمل و نقل بر اساس اطلاعات قبوض انبار موجود در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا، توسط زیرسامانه‌های مربوط به سامانه جامع حمل و نقل صادر می‌شود.

تبصره ۴ - قبوض انبار به صورت الکترونیکی صادر و مبادله شده و نسخه الکترونیکی جایگزین نسخه فیزیکی می‌گردد.

ماده ۲۴ - مراجع نگهداری، تخلیه و بارگیری کالا در کشور به ویژه مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی شامل انبارهای عمومی و خصوصی که در بنادر، گمرک‌ها، واحدهای تجاری و تولیدی و سایر اماکن مستقر هستند، موظفند اطلاعات موجودی و قبوض انبار مشتمل بر مشخصات کالا مندرج در اسناد حمل و نقل از جمله شناسه کالا و مقدار کالا همراه با مالک یا آورنده آن را به سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا ارسال و شناسه یکتا برای قبوض انبار کالاهای ورودی و خروجی خود دریافت نمایند.

تبصره ۱ - در راستای اجرا و بهره‌برداری از این سامانه، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است با همکاری سایر دستگاه‌ها و مراکز مرتبط، به کلیه اماکن نگهداری، تخلیه و بارگیری کالا در کشور شناسه یکتا اختصاص دهد.

تبصره ۲ - در خصوص کالاهای خارجی که تشریفات گمرکی آن‌ها انجام نشده است مشخصات کالا در قبوض انبار باید مطابق با **HS Code** مندرج در اسناد حمل و نقل ثبت شود و ثبت شناسه کالا الزامی نیست.

ماده ۲۵ - اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دولتی و غیردولتی که دارای انبار هستند پس از دریافت شناسه یکتا برای قبوض انبارهای تحت مدیریت خود می‌توانند از اطلاعات سامانه انبار داخلی خود برای فرآیندهای اجرایی استفاده نمایند مشروط بر آنکه اطلاعات سامانه داخلی آن‌ها با اطلاعات سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا به طور کامل همزمان و یکسان باشد. اشخاص یادشده موظفند به صورت دقیق و استاندارد، پروتکل ارتباطی و تضمین‌کننده برای همزمانی و یکسانی اعلام شده توسط سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا را اجرا نموده و مسئولیت کامل حصول اطمینان از اجرای آن را به عهده گیرند.

تبصره - فرآیند تخصیص شناسه یکتا و تبادل اطلاعات قبوض انبار با اطلاعات سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا باید به گونه‌ای طراحی و اجرا گردد که در انجام تشریفات گمرکی، خللی در رویه‌های گمرکی ایجاد نکند.

ماده ۲۶ - شرکت پست جمهوری اسلامی ایران موظف است در چارچوب قوانین و مقررات خود با اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت برای اماکن موضوع ماده (۲۳) این آیین‌نامه کدپستی تخصیص دهد و امکان لازم برای استعلام

کدپستی و همچنین نشانی مراکز موردنظر را بر اساس اطلاعات موجود به صورت برخط و در موارد فاقد کدپستی ظرف دو روز کاری در اختیار سامانه موضوع ماده مذکور قرار دهد.

ماده ۲۷ - تمامی مراکز عرضه‌کننده خدمات بیمه ای بازرگانی موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین نامه، قبل از صدور هر نوع بیمه‌نامه و الحاقیه برای انبارها، مراکز نگهداری کالا و همچنین کالاهای موضوع قبوض انبار، نسبت به ثبت آنها در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا از طریق استعلام سیستمی اطمینان حاصل نمایند. تبصره - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است امکان استعلام سیستمی و برخط قبوض انبار و شناسه انبار را برای بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران فراهم نماید. همچنین مراکز عرضه‌کننده بیمه تجاری موظفند از طریق بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران نسبت به استعلام سیستمی این اسناد و شناسه انبار اقدام نمایند. نظارت سیستمی بر اجرای این ماده به عهده بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

چ - سامانه پنجره واحد

ماده ۲۸ - به منظور کاهش توقف‌ها و افزایش دقت در کنترل و بازرسی کالا و نظارت بر فرآیند واردات، صادرات، عبور (ترانزیت) و مبادله کالا و ارز، گمرک جمهوری اسلامی ایران موظف است:

الف - ضمن تجهیز مبادی ورودی و خروجی به امکانات فنی مناسب، نسبت به طراحی، ایجاد و بهره‌برداری از "سامانه پنجره واحد" با هدف ترخیص خودکار بر اساس استانداردهای بین‌المللی و الکترونیکی نمودن تمامی اسناد گمرکی مورد نیاز برای ترخیص از جمله اسناد خرید، حمل، قبض انبار، ترخیصیه، اظهارنامه، مجوزهای مربوط و پروانه سبز گمرکی و سایر اسنادی که در اجرای قوانین و مقررات موضوعه ارایه آن را ضروری می‌داند، اقدام نماید. ب - تمامی گمرک‌هایی که مجاز به ارایه تشریفات عبور (ترانزیت) هستند را به دستگاه‌های کنترلی مناسب تجهیز نماید و به منظور ارزیابی کالاهای عبوری (ترانزیتی) و تطبیق کالای ورودی و خروجی، اطلاعات اسکن محموله‌های عبوری (ترانزیتی) در گمرک مبدأ یا ورودی را به صورت سیستمی با اطلاعات الکترونیکی اسکن همان محموله در گمرک مقصد یا خروجی مقایسه نماید.

پ - با فراهم نمودن بستر لازم و امکانات مورد نیاز جهت اتصال به سامانه‌های مرتبط با کنوانسیون‌های بین‌المللی از جمله کارنه‌تیر، هنگام تشریفات گمرکی محموله‌های عبوری (ترانزیتی)، صحت اسناد صادره مرتبط را از سامانه‌های مذکور به صورت سیستمی استعلام نموده و در سامانه پنجره واحد ثبت نماید.

ت - سامانه پنجره واحد را به گونه‌ای طراحی نماید که این سامانه مجوزهای مورد نیاز برای ترخیص کالا را بر اساس شناسه کالای موضوع ماده (۱۳) قانون به صورت الکترونیکی تشخیص دهد و پس از دریافت مجوز به صورت الکترونیکی، آن را به صورت سیستمی و الکترونیکی مستهلک و اعمال نموده و اطلاعات استهلاك مجوز را به صورت سیستمی و برخط برای سامانه یکپارچه‌سازی ارسال نماید.

ماده ۲۹ - جزئیات نحوه عملکرد و تبادل اطلاعات این سامانه با سایر سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه در دستورالعملی که با همکاری گمرک جمهوری اسلامی ایران و وزارتخانه‌های راه و شهرسازی، اطلاعات، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، جهادکشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و به ریاست ستاد تهیه و به تصویب می‌رسد، پیش‌بینی می‌شود.

ح - سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز

ماده ۳۰ - تمام فرآیند رسیدگی به پرونده‌های قاچاق کالا و ارز اعم از اعلام شکایت، تشکیل پرونده‌های قضایی و تعزیراتی، تعیین شعبه رسیدگی‌کننده، مکاتبات، استعلامات، دستورات، صدور رأی و ابلاغ‌ها در مراحل رسیدگی اعم از بدوی و تجدیدنظر و همچنین مراحل اجرای آرا از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز انجام می‌گیرد.

ماده ۳۱ - به منظور تجمیع اطلاعات پرونده‌های قاچاق، تمامی ضابطان و کاشفان موضوع ماده (۳۶) قانون موظفند بجز در پرونده‌های صدر ماده (۴۴) قانون ضمن ارسال پرونده تنظیمی به سازمان تعزیرات حکومتی، اطلاعات پرونده را ظرف بیست و چهار ساعت از زمان کشف در سامانه پرونده‌های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی ثبت و یا به صورت سیستمی برای آن سامانه ارسال نموده و شناسه یکتای پرونده دریافت نمایند. در صورتی که شعبه مرجوع‌الیه احراز نماید پرونده در صلاحیت مرجع قضایی است، ضمن اطلاع‌رسانی به ضابطان و کاشفان مربوط، آن را به مرجع قضایی ذی‌صلاح ارسال می‌نماید .

تبصره ۱ - اطلاعات پرونده باید مشتمل بر اطلاعات و تصویر صورت جلسه کشف، توقیف و تشخیص ارزش اولیه کالا یا ارز قاچاق طبق برگه نمونه صورت جلسه کشف و اسناد پیوست آن موضوع بند (پ) ماده (۱) این آیین‌نامه باشد.

تبصره ۲ - جزئیات و نحوه طراحی، اجرا و بهره‌برداری و تبادل اطلاعات این سامانه با سایر سامانه‌ها بر اساس دستورالعملی است که توسط سازمان تعزیرات حکومتی و با همکاری ستاد و دستگاه‌های موضوع ماده (۳۶) قانون تهیه و از سوی ستاد ابلاغ می‌گردد .

فصل سوم - مقررات عمومی

ماده ۳۲ - تمامی دستگاه‌های دخیل در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی کشور موظفند سامانه‌های مرتبط با سامانه جامع تجارت را تهیه و اجرا نموده و ضمن برقراری ارتباط با سامانه مذکور اطلاعات لازم را در اختیار آن قرار دهند.

تبصره - دستگاه‌های یادشده موظفند در عملیات مربوط به فرآیندهای تجاری کشور، تنها از طریق سامانه جامع تجارت با بازرگانان به تبادل اطلاعات بپردازند. ساختار تهیه و تبادل اطلاعات الکترونیکی موردنظر باید به گونه‌ای باشد که قابل ارسال به سامانه جامع تجارت باشد.

ماده ۳۳ - سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه باید ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن آن به مرحله بهره‌برداری برسد.

دستگاه‌هایی که قبل از تصویب این آیین‌نامه، اقدام به راه‌اندازی سامانه‌های هوشمند مرتبط با وظایف مذکور در این

آیین نامه نموده‌اند، موظفند سامانه‌های خود را متناسب با الزامات و کارکردهای مذکور اصلاح نموده و ارتقا دهند و از راه‌اندازی سامانه‌های موازی که منجر به دوباره‌کاری و افزایش هزینه‌های دولت می‌گردد، خودداری نمایند.

ماده ۳۴ - رعایت ضوابط ناظر بر دولت الکترونیک در طراحی و اجرای سامانه‌های موضوع این آیین نامه الزامی است.

ماده ۳۵ - تبادل اطلاعات و مستندات بین دستگاه‌های دخیل در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی کشور به صورت الکترونیکی صورت می‌پذیرد و نقش بازرگان به عنوان انتقال‌دهنده برگه فیزیکی مستندات حذف می‌شود. دستگاه‌های مسئول اجرای سامانه‌های موضوع این آیین نامه مکلفند اطلاعات و اسناد مورد نیاز خود و صادره توسط خود را مطابق مقررات این آیین نامه به صورت الکترونیکی و تنها از طریق سامانه جامع تجارت با یکدیگر تبادل نمایند. سایر دستگاه‌های مرتبط نیز به اسنادی که از طریق این سامانه و به صورت الکترونیکی تبادل شده است، ترتیب اثر می‌دهند. تبصره - اسناد موضوع ماده (۱۱۷) قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۹۰ - و بند (ژ) ماده (۱) قانون، کارت بازرگانی، مجوزهای تجاری نظیر ثبت سفارش واردات، ورود، صدور، ترخیص و عبور (ترانزیت)، اعلامیه تأمین ارز، بیمه‌نامه، قبض انبار، گواهی مبدأ، اظهارنامه گمرکی، وکالت‌نامه، صلح‌نامه، بارنامه و راهنماهای داخلی و بین‌المللی، فاکتور (صورتحساب) فروش، گواهی منشأ و نظایر آنها از مصادیق مستندات فرایندهای تجارت محسوب می‌شوند.

ماده ۳۶ - هر یک از دستگاه‌های ذی‌ربط، برای انجام عملیات قانونی خود دارای سامانه عملیاتی مستقل خواهند بود و هیچ یک از دستگاه‌ها در عملیات داخلی دستگاه دیگر دخالت نخواهند کرد .

ماده ۳۷ - به منظور ایجاد هماهنگی و زبان مشترک برای ارتباط سیستمی بین سامانه‌ها، رعایت موارد زیر در کلیه سامانه‌های مذکور الزامی است:

الف - ارایه شماره ملی برای ثبت مشخصات اشخاص حقیقی ایرانی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه ثبت احوال کشور به صورت سیستمی و برخط.

ب - ارایه شناسه ملی برای ثبت مشخصات اشخاص حقوقی ایرانی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه اختصاص شناسه به اشخاص حقوقی سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به صورت سیستمی و برخط.

پ - ارایه شماره اختصاصی برای ثبت مشخصات اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی و احراز اطلاعات و صحت آن از سامانه پایگاه ملی اطلاعات اشخاص خارجی.

تبصره - متولی ایجاد شماره اختصاصی اشخاص حقیقی و حقوقی خارجی موظف است درگاهی به صورت مستقل برای تولید این شناسه ایجاد نموده و به کلیه درخواست‌های متقاضیان در حداقل زمان ممکن پاسخ دهد.

ت - ارایه کد پستی برای ثبت نشانی (آدرس) مکان‌های داخل کشور و احراز صحت آن از سامانه شرکت پست جمهوری اسلامی ایران به صورت سیستمی و برخط.

ث - ارایه شناسه کالا برای ثبت مشخصات کالاها و احراز صحت آن از سامانه شناسه‌گذاری کالا موضوع ماده (۱۳) قانون به صورت سیستمی و برخط.

تبصره - سازمان ثبت احوال کشور، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و اطلاعات و ارتباطات و فناوری اطلاعات موظفند امکان استعلام سیستمی و برخط شناسه‌ها و کدهای مربوط را ایجاد و در اختیار سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه قرار دهند.

ماده ۳۸ - به منظور ایجاد هماهنگی و زبان مشترک و استانداردسازی داده‌ها در سامانه‌های مختلف در طول زنجیره تجارت، وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است تمام رمز (کد) پایه‌های اطلاعاتی مورد استفاده در فرآیندهای تجارت داخلی و خارجی از قبیل نام کشورها، نوع ارز، وسایل حمل را با همکاری سازمان‌های مرتبط همسان و استاندارد نموده و ابلاغ نماید.

تبصره - تبادل اطلاعات در سامانه‌های موضوع این آیین‌نامه بر اساس رمز (کد) پایه‌های اطلاعاتی یادشده خواهد بود. ماده ۳۹ - وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است کلیه داده‌ها، اطلاعات و اسناد سامانه جامع تجارت را در صورت نیاز و درخواست ستاد به صورت برخط و سیستمی با سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق مبادله نماید. دستگاه‌ها و سازمان‌های ذیربط موضوع این آیین‌نامه نیز موظفند آن دسته از داده‌ها و اطلاعات مربوط که به سامانه جامع تجارت ارایه نمی‌نمایند از قبیل اطلاعات پرونده‌های قاچاق کالا و ارز و تردد جاده‌ای را در صورت نیاز و درخواست ستاد به صورت برخط و سیستمی به سامانه شناسایی و مبارزه با قاچاق ارایه نمایند.

ماده ۴۰ - توقف تبادل اطلاعات الکترونیکی بین هر یک از سامانه‌های مذکور بنا به هر دلیل، مانع فعالیت دستگاه‌ها و عملیات آنها نخواهد شد.

ماده ۴۱ - دستگاه‌های اجرایی موظفند در اجرای تکالیف مربوط به خود مقرر در این آیین‌نامه، نسبت به اطلاع‌رسانی لازم و به موقع به ذی‌نفعان مرتبط از جمله مراجعه‌کنندگان، مشتریان، متقاضیان، فعالان اقتصادی و کاربران اقدام نمایند و مرکز تماس و پاسخگویی تلفنی و اینترنتی حسب مورد در ساعات اداری یا به صورت شبانه روزی ایجاد نمایند.

ماده ۴۲ - ارایه خدمات موضوع این آیین‌نامه از قبیل استعلام اطلاعات موضوع بند (ب) ماده (۶) آیین‌نامه، صدور قبوض انبار، تعیین رتبه اعتباری بدون دریافت هزینه می‌باشد، مگر اینکه به حکم قانون اجازه داده شده باشد. ماده ۴۳ - هزینه اجرای احکام این آیین‌نامه پس از انجام برآورد مالی توسط هر دستگاه، سالانه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام می‌گردد و سازمان یادشده بودجه موردنیاز را از محل درآمدهای قانون تأمین و با نظارت ستاد پرداخت می‌نماید.

ماده ۴۴ - وزارت نفت موظف است با همکاری دبیرخانه ستاد، وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، نیرو، راه و شهرسازی، تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل روش مدیریت و کنترل سوخت

ناوگان حمل و نقل عمومی کشور، اصلاح و بهینه سازی نظام تخصیص و توزیع فرآورده های نفتی یارانه ای، سهمیه ای شامل بنزین، نفت سفید، نفت گاز، نفت کوره، سوخت هواپیمایی و گاز مایع در بخش های حمل و نقل، صنعت، کشاورزی، زیربنایی و نیروگاهی را تدوین و ابلاغ نماید.

تبصره - قیمت گذاری و تعیین ضوابط فروش انواع فرآورده های نفتی در تمامی نقاط مرزی کشور توسط وزارت نفت انجام می گیرد.

ماده ۴۵ - وزارتخانه های نفت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک ایران) موظفند با کسب نظر از دبیرخانه ستاد، وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی و دادگستری و سازمان ملی استاندارد ایران، دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی را تدوین و ابلاغ نمایند.

تبصره - در خصوص مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی، دبیرخانه شورای عالی این مناطق حسب مورد به دستگاه های مورد اشاره در این ماده اضافه خواهد شد.

ماده ۴۶ - ستاد مسئولیت نظارت بر فعالیت مطلوب سامانه ها و خدماتی که در حیطه وظایف خود ارایه می کنند و همچنین نحوه عملکرد دستگاه ها از حیث تکالیف تعیین شده در این آیین نامه را بر عهده داشته و موظف است سامانه کنترل و نظارت بر پیشرفت وظایف دستگاه ها را تهیه و اجرا نماید.

اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور، مصوبه شماره ۴۶۴۴۳/ت ۵۱۵۵۹ ه را برای اجرا به وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت راه و شهرسازی و وزارت نفت - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری اطلاعات - وزارت دادگستری - وزارت کشور - معاونت اجرایی رئیس جمهور - دبیرخانه ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز - سازمان حفاظت محیط زیست - سازمان ملی استاندارد ایران - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - دبیرخانه شورای عالی مبارزه با پولشویی - دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی ابلاغ کرد.

اصلاح تبصره ماده (۴۴) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۱۱/۱۰ به پیشنهاد معاونت حقوقی رئیس جمهور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد:

در تبصره ماده (۴۴) آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹هـ مورخ ۲۳/۴/۱۳۹۵، عبارت «برای صادرات» قبل از عبارت «توسط وزارت نفت» اضافه می شود.

شماره ۱۲۸۵۱۸/ت/۵۹۸۷۴هـ ۱۴۰۱/۷/۲۰

- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

- وزارت جهاد کشاورزی

- وزارت صنعت، معدن و تجارت

- وزارت نفت

- وزارت دادگستری

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی

- سازمان حفاظت محیط زیست

- سازمان ملی استاندارد ایران

- ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز

- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

به منظور ایجاد هماهنگی و یکپارچگی در فرآیندهای مرتبط با کشف، رسیدگی و اجرای احکام پرونده های قاچاق کالا و ارز بخش اول «دستورالعمل سامانه پرونده های قاچاق کالا و ارز موضوع تبصره ۲ ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» مرتبط با مرحله کشف کالا و ارز قاچاق به شرح مواد آتی تدوین و ابلاغ می گردد:

بخش اول : تعاریف و اصطلاحات

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار میرود:

قانون - قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ با اصلاحات بعدی آن

آیین نامه - آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

دستگاه های کاشف - دستگاههایی که بر اساس ماده ۳۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تبصره آن در محدوده وظایف محوله ، قانونی به عنوان کاشف در امر قاچاق محسوب میشوند .

دستگاه های متولی تعیین تکلیف کالا یا ارز - دستگاههای موضوع ماده ۵۳ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و تبصره های آن

مراجع رسیدگی کننده - سازمان تعزیرات حکومتی و مراجع قضائی صالح به رسیدگی به جرائم و تخلفات موضوع قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

سامانه - سامانه مدیریت پرونده های قاچاق کالا و ارز موضوع مواد ۳۰ و ۳۱ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

درخواست مجوز - درخواستی است که ضابطین در راستای کشف جرم یا تخلف از مرجع رسیدگی کننده درخواست می نماید.

صورت جلسه کشف - صورت جلسه موضوع بند (پ) ماده ۱ آیین نامه اجرایی مواد ۵ و ۶

صورت جلسه الکترونیکی کشف - همان صورت جلسه کشف است که به صورت الکترونیکی در سامانه ثبت یا به آن ارسال میگردد.

گزارش کشف اسنادی - گزارشی است که در صورت احراز وقوع جرم یا تخلف قاچاق کالا و ارز و عدم وجود کالا یا ارز قاچاق از سوی کاشفین تهیه و به مراجع رسیدگی کننده ارسال میشود.

قبض رسید انبار - قبض یا رسید دریافت کالا یا ارز قاچاق صادره توسط دستگاههای متولی تعیین تکلیف کالا یا ارز قاچاق

شناسه یکتای پرونده - شناسه ای چند رقمی است که به هر پرونده تخصیص می یابد این شناسه با ثبت اولین سند در سامانه تولید میشود و تمامی اسناد پرونده با این شناسه به یکدیگر مرتبط میگردد.

شناسه یکتای سند - شناسه ای چند رقمی که به هر سند تولید شده در سامانه به طور یکتا اختصاص خواهد یافت.

بخش دوم : نحوه بهره برداری از سامانه

ماده ۲ - با توجه به الزام ماده ۳۰ آئین نامه بر پوشش تمامی فرآیندهای مربوط به پرونده های قاچاق کالا و ارز در سامانه ضروری است تمامی دستگاههای کشف و متولی تعیین تکلیف کالا و ارز اقدام به بهره برداری از سامانه مطابق با موارد ذیل نمایند .

نحوه ارسال اطلاعات :

ارتباط ذینفعان با سامانه به دو روش زیر امکان پذیر است :

الف - استفاده از وب سرویس - در این روش ، دستگاههایی که دارای سامانه های عملیاتی مرتبط با مرحله کشف میباشند موظف اند اطلاعات مربوط به این مرحله (شامل درخواست صدور مجوز صورت جلسه ، کشف گزارش کشف استادی و قبض انبار) را در سامانه عملیاتی خود ثبت و اطلاعات مورد نیاز سامانه را از طریق وب سرویس های تهیه شده ارسال نمایند.

ب - استفاده از واسط کاربری سامانه تحت وب - در این روش دستگاه های کشف و متولی تعیین تکلیف کالا و ارز که فاقد سامانه عملیاتی مرتبط با مرحله کشف میباشند موظف اند اطلاعات مربوط به درخواست صدور مجوز صورت جلسه کشف ، گزارش کشف اسنادی و قبض انبار مربوط به خود را در قالب فرم های تعبیه شده در سامانه تحت وب ثبت و مشاهده نمایند.

نحوه اخذ شناسه یکتای پرونده از سامانه :

ماده ۳- دریافت شناسه یکتای پرونده از سامانه صرفاً به یکی از طرق زیر و تنها یک بار به ازای هر پرونده امکان پذیر است.

الف - ثبت یا ارسال درخواست مجوز - در مواردی که کاشفین ضابط جهت کشف جرم یا تخلف نیاز به اخذ مجوز از مراجع رسیدگی کننده دارند ، بایستی درخواست خود در سامانه ثبت و یا به آن ارسال و شناسه یکتای پرونده را دریافت نمایند.

ب - ثبت یا ارسال صورت جلسه کشف - در مواردی که کاشفین جهت کشف جرم یا تخلف نیاز به اخذ مجوز نداشته و راستاً اقدام به کشف کالا یا ارز قاچاق نمایند ، باید پس از کشف تخلف یا جرم صورت جلسه کشف را در سامانه ثبت و یا به آن ارسال و شناسه یکتای پرونده دریافت نمایند.

پ - ثبت یا ارسال گزارش کشف اسنادی در مواردی که پس از احراز وقوع جرم یا تخلف ، کالا یا ارز موجود نباشد، کاشف می بایست گزارش کشف اسنادی را در سامانه ثبت و یا به آن ارسال نموده و شناسه یکتای پرونده دریافت نماید.

ت - ثبت یا ارسال قبض / رسید انبار - در مواردی که به یکی از سه طرق فوق ، ثبت پرونده در سامانه امکان پذیر نمی باشد ضروری است دستگاههای متولی تعیین تکلیف کالا یا ارز قبض انبار را در سامانه ثبت و یا به آن ارسال نموده و شناسه یکتای پرونده دریافت نماید.

فرآیند ثبت یا ارسال درخواست مجوز :

ماده ۴- در مواردی که ضابطین مطابق بند الف ماده ۳ اقدام می نمایند ، مکلفاند ادله و مستندات مربوط به درخواست را از طریق سامانه به مرجع رسیدگی کننده ارسال نمایند.

ماده ۵- مراجع رسیدگی کننده ، پس از بررسی درخواست مجوز ، نتیجه را در قالب یکی از موارد؛ قبول درخواست ، رد درخواست و تکمیل تحقیقات به همراه دستورات صادره جهت اقدام ضابطین به سامانه ارسال نمایند.

تبصره: در مواردی که مرجع رسیدگی کننده به دلیل عدم صلاحیت اقدام به رد درخواست نماید، ضابطین مکلف اند نسبت به تعیین تکلیف درخواست در سامانه اقدام نمایند.

ماده ۶- در صورت اخذ درخواست مجوز به صورت شفاهی صورت جلسه موضوع ماده ۳۴ قانون آیین دادرسی کیفری توسط ضابطین جهت تأیید مقام رسیدگی کننده به سامانه ارسال و شناسه یکتای پرونده اخذ می شود.

تبصره ۱: چنانچه به یکی از طرق اشاره شده در ماده ۳ شناسه یکتا اخذ شده باشد، صورت جلسه موضوع ماده ۳۴ قانون آیین دادرسی کیفری با درج شناسه یکتای پرونده در سامانه ثبت و یا به آن ارسال میشود.

تبصره ۲ - نتیجه بررسی صورت جلسه موضوع ماده ۳۴ قانون آیین دادرسی کیفری توسط مقام رسیدگی کننده و از طریق سامانه به اطلاع ضابطین می رسد.

فرآیند ثبت یا ارسال صورت جلسه کشف:

ماده ۷- کاشفین پس از کشف کالا یا ارز قاچاق مکلفند ضمن تکمیل صورت جلسه کشف و تشخیص اولیه ارزش کالا یا ارز قاچاق، حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت صورت جلسه کشف و مستندات مربوطه را در سامانه ثبت و یا به آن ارسال نمایند کاشفین مکلف اند، هنگام تحویل کالا یا ارز به دستگاههای متولی تعیین تکلیف کالا یا ارز، شناسه یکتای پرونده اخذ شده از سامانه را به دستگاه های مذکور ارائه دهند.

تبصره ۱ - در صورتی که کاشفین مطابق بند (الف) یا (ت) ماده ۳ این دستورالعمل، قبلاً اقدام به اخذ شناسه یکتای پرونده نموده اند ثبت یا ارسال صورت جلسه کشف بایستی با استفاده از شناسه مذکور صورت پذیرد.

تبصره ۲ - کاشفین مکلف اند هنگام ثبت صورت جلسه کشف در سامانه یا ارسال به آن اقلام اطلاعاتی را تکمیل و در صورت عدم تکمیل دلیل آن را وارد نمایند.

تبصره ۳ - در پرونده های قاچاق کالا یا ارز موضوع ماده ۱۸، قانون با ارزش کمتر از ده میلیون ریال دستگاه های کشف مکلفند علاوه بر ثبت یا ارسال صورت جلسه کشف، اطلاعات مربوط به ابلاغ صورت جلسه کشف را شامل تاریخ ابلاغ، شخص ابلاغ شونده و ابلاغیه تفهیم ماده ۲۱ را به سامانه ارسال نمایند.

فرآیند ثبت یا ارسال گزارش کشف اسنادی:

ماده ۸- کاشفین پس از احراز وقوع جرم یا تخلف قاچاق و عدم وجود کالا یا ارز، مکلف اند گزارش کشف اسنادی به همراه مستندات مربوطه را در سامانه ثبت و یا به آن ارسال نمایند.

تبصره - در صورتی که کاشفین مطابق بند (الف) ماده ۳ این دستورالعمل قبلاً اقدام به اخذ شناسه یکتای پرونده نموده اند، ثبت یا ارسال گزارش کشف اسنادی بایستی با استفاده از شناسه مذکور صورت پذیرد.

تبصره ۲- کاشفین مکلف اند هنگام ثبت گزارش کشف اسنادی در سامانه یا ارسال به آن، اقلام اطلاعاتی را تکمیل و در صورت عدم تکمیل دلیل آن را وارد نمایند.

فرآیند ثبت و ارسال قبض یا رسید کالا و ارز :

ماده ۹ - دستگاه های متولی تعیین تکلیف کالا یا ارز پس از دریافت کالا و ارز مکشوفه ، مکلف اند بلافاصله با استفاده از شناسه یکتای پرونده اعلامی از سوی کاشف ، نسبت به ثبت یا ارسال قبض یا رسید کالا و ارز اقدام نمایند.

تبصره ۱- در مواردی که دستگاه های کاشف قبل از اخذ شناسه یکتای پرونده از سامانه ، اقدام به تحویل کالا یا ارز به دستگاههای متولی تعیین تکلیف کالا یا ارز نمایند، دستگاه های متولی تعیین تکلیف کالا و ارز موظف اند قبض انبار یا رسید مربوطه را در سامانه ثبت یا ارسال و شناسه یکتای پرونده را در اختیار کاشفین قرار دهند .

دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۱۱/۳ به پیشنهاد ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۴ - دستورالعمل تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱ - کالای موضوع قاچاق، کالای تولید داخل یا وارداتی است که به صورت تجاری بر خلاف ضوابط تعیینی دولت خرید، فروش، حمل یا نگهداری شود. علاوه بر فراورده های نفتی و دارویی، سایر مصادیق کالاهای موضوع قاچاق مطابق ماده (۲) این دستورالعمل تعیین می شود.

ماده ۲ - خرید، فروش، حمل یا نگهداری به قصد خروج کالای موضوع قاچاق باید طبق این دستورالعمل و در مراجع ذی صلاح احراز شود .

ماده ۳ - مصادیق کالاهای موضوع قاچاق و سایر ضوابط اختصاصی هر کالا حسب مورد به پیشنهاد دستگاه مربوط و تأیید ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز تعیین می گردد.

ماده ۴ - خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالاهای موضوع قاچاق در صورتی تجاری محسوب خواهد شد که با توجه به شواهد امر از قبیل ظواهر مرتکب، حجم کالا، نحوه نگهداری یا حمل، زمان و مکان کشف عرفاً برای امر تجاری باشد.

ماده ۵ - عدم رعایت ضوابط مندرج در مواد بعدی این دستورالعمل در مراحل خرید، فروش، حمل یا نگهداری تجاری کالاهای موضوع قاچاق، مشمول مجازات های مقرر در تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۴ خواهد بود.

ماده ۶ - فروش کالاهای موضوع قاچاق صرفاً توسط اشخاصی که از مرجع ذی ربط مجوز دریافت کرده اند و در سامانه جامع تجارت ثبت شده اند مجاز می باشد.

ماده ۷ - خریداران کالاهای موضوع قاچاق اعم از تاجران و تولیدکنندگان موظفند هنگام خرید این کالاها، از فروشنده صورت حساب (فاکتور) دریافت نمایند.

ماده ۸ - حمل بین شهری کالاهای موضوع قاچاق منوط به دریافت سند حمل از زیر سامانه حمل و نقل مربوط موضوع بند (ث) فصل دوم آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت-۵۱۵۵۹هـ - مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳ می باشد.

ماده ۹ - سند حمل بین شهری کالاهای موضوع قاچاق باید متضمن تعیین مسیر حمل باشد و انحراف غیرمتعارف از مسیر تعیین شده در سند حمل، مجاز نمی باشد.

ماده ۱۰ - نگهداری کالاهای موضوع قاچاق صرفاً در انبارهای ثبت شده در سامانه جامع انبارها و مراکز نگهداری کالا موضوع بند (ج) فصل دوم آیین نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره / ۴۶۴۴۳ت-۵۱۵۵۹هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳ مجاز می باشد.

ماده ۱۱ - در صورت راه اندازی سامانه حمل درون شهری، رعایت مفاد مواد (۸) و (۹) این دستورالعمل در مورد حمل درون شهری کالاهای موضوع قاچاق نیز الزامی است.

ماده ۱۲ - از تاریخ لازم الاجرا شدن این دستورالعمل، کلیه ضوابط و مقررات مغایر با آن لغو می گردد.

ضوابط اختصاصی گروه کالایی فلزات گران بها و گوهر سنگ ها

در اجرای موضوع ماده (۲) دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۸۸۶۴/ت/۵۲۹۷۱ هـ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۰۹ و اصلاحیه شماره ۱۰۶۶۸۹/ت/۵۵۶۷۹ هـ مورخ ۹۷/۸/۱۴ هیأت وزیران، در خصوص گروه کالایی فلزات گران بها و گوهرسنگ ها، به عنوان یکی از مصادیق کالای موضوع قاچاق، به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید دستگاه های مرتبط عضو ستاد و به استناد مواد مذکور و نیز به استناد ماده (۳) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، ضوابط اختصاصی لازم الرعایه برای فروش، خرید، حمل و نگهداری به شکل تجاری فلزات گران بها و گوهرسنگ ها به شرح مواد ذیل تعیین می گردد.

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- عبارات موجود در این مصوبه در معانی مشروح زیر به کار می رود:

الف) قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/ ۱۰/ ۳ با اصلاحات بعدی.

ب) ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز.

پ) فلزات گران بها: طلا، نقره و پلاتین.

تبصره - اصطلاح پلاتین شامل پلاتین، ایریدیوم، اوسمیوم، پالادیوم، رودیوم و روتنیوم می شود.

ت) مصنوعات فلزات گران بها: مصنوعاتی که با تغییر در شکل و خصوصیات فلزات گران بهای خام و ایجاد ارزش افزوده در آن به منظور استفاده به عنوان زیورآلات، ظروف، تزیینات و صنایع هنری یا بهره برداری تجاری و صنعتی ساخته می شود.

ث) گوهرسنگ ها: الماس، یاقوت سرخ، یاقوت کبود و زمرد

ج) جواهرات: گوهرسنگ هایی که روی آنها پرداخت صورت میگیرد و با فلزات گران بها به صورت ترکیبی مجموعه قیمتی و زینتی را شکل می دهند.

چ) اعضای زنجیره تأمین: کلیه اشخاصی که از مرحله تولید، ساخت یا واردات تا تحویل آن به مصرف کننده نهایی یا صادرات، در امر خرید، فروش حمل یا نگهداری کالای مشمول فعالیت می نمایند.

ح) کالای مشمول: کالای مشمول به شرح ذیل است:

گروه	عنوان کالا
الف	هر نوع سکه طلا در ضربها، قطعها و طرحهای مختلف
ب	هر نوع شمش طلا و طلای آب شده در ابعاد، انواع، اوزان و عیارهای مختلف و طلای شکسته
ج	انواع مصنوعات طلا و جواهرات
د	طلای استخراج شده از معادن کشور
هـ	گوهرسنگها
و	سایر فلزات گران بها نظیر نقره و پلاتین و مصنوعات آنها

خ) خرید یا فروش فردایی: معاملاتی که خرید یا فروش واقعی و مبادله بین طرفین انجام نمی شود و صرفاً نسبت به پرداخت مابه التفاوت قیمت احتمالی در روزهای آتی توافق می شود.

فصل دوم - ضوابط فروش

ماده ۲- فروشندگان کالای مشمول ملزم به ثبت اطلاعات فروش در سامانه جامع تجارت می باشند.

تبصره - فروش به مصرف کننده نهایی صرفاً با ثبت اطلاعات توسط فروشنده تجاری بوده و نیازمند تأیید اطلاعات خرید از سوی مصرف کننده نهایی نیست.

ماده ۳- فروش کالای مشمول به اعضای زنجیره تأمین که مشخصات آنها در سامانه جامع تجارت مورد تأیید قرار نگرفته، تخلف است.

ماده ۴- فروش فردایی هر نوع طلا یا سکه تخلف است.

تبصره - فروش آتی در بورس کالای ایران مشمول این ممنوعیت نمی باشد.

فصل سوم - ضوابط خرید

ماده ۵- خریداران کالای مشمول به استثنای مصرف کنندگان نهایی، ملزم به تأیید خرید در سامانه جامع تجارت می باشند. تا زمانیکه خریدار، فروش ثبت شده به خود را در سامانه مذکور تأیید ننماید، فروش ثبت شده توسط فروشنده از حیث مقررات این مصوبه بلااثر خواهد شد.

تبصره ۱ - خرید کالای مشمول که فروش آن در سامانه جامع تجارت به نام خریدار ثبت نشده است، تخلف است.
تبصره ۲ - خرید از مصرف کننده نهایی صرفاً با ثبت اطلاعات توسط خریدار تجاری بوده و نیازمند ثبت اطلاعات فروش از سوی مصرف کننده نهایی نیست.

ماده ۶- صورتحساب (فاکتور) موضوع ماده (۶) دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۸۸۶۴/ت/۵۲۹۷۱ هـ مورخ ۹/ ۱۱/ ۱۳۹۵ هیات وزیران با اصلاحات بعدی، برای کالای مشمول، سند الکترونیکی تأیید شده ماده (۲) است.

ماده ۷- خرید فردایی هرنوع طلا یا سکه تخلف است.

تبصره- خرید آتی در بورس کالای ایران مشمول این ممنوعیت نمی باشد.

فصل چهارم - ضوابط نگهداری

ماده ۸- مالکان و نگهداری کنندگان کالای مشمول ملزم به ثبت اطلاعات موجودی بر اساس شناسه کالا و اطلاعات مالکیت در سامانه جامع تجارت می باشند. اطلاعات ثبت شده در سامانه باید با موجودی نگهداری کننده، در هر لحظه مطابقت کامل داشته باشد.

ماده ۹- مالک و نگهداری کننده ملزم است در صورت حذف کالای مشمول، مبادرت به ثبت اطلاعات آن در سامانه جامع تجارت نماید. تأیید نهایی اطلاعات حذف کالا توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت منوط به ارائه شواهد، قرائن، اسناد یا مدارک مربوطه توسط مالک یا نگهدارنده است.

تبصره- منظور از حذف رخدادی است که مانع دسترسی به کالای مشمول شود: مانند سرقت، مفقود شدن، توقیف یا ضبط به موجب حکم مراجع قضایی.

فصل پنجم - ضوابط حمل

ماده ۱۰- در صورت حمل بین شهری کالای مشمول، مالک یا نگهداری کننده ملزم است اطلاعات لازم را در سامانه جامع تجارت ثبت نماید.

ماده ۱۱- حمل کننده کالای مشمول می بایست پیش از حمل بین شهری از ثبت اطلاعات لازم توسط مالک یا نگهدارنده کالا در سامانه جامع تجارت اطمینان حاصل کند. حمل کالای مشمول در صورت عدم ثبت اطلاعات موضوع ماده ۱۰ یا با اطلاعات ثبت شده مغایر با محموله، تخلف است.

فصل ششم - مقررات عمومی

ماده ۱۲- رفتارهایی که به موجب مواد این مصوبه تخلف محسوب شده است، مشمول ضمانت اجرای مقرر در تبصره (۴) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز خواهد بود و مرجع صالح برای رسیدگی به تخلفات ناشی از نقض این ضوابط، شعب ویژه رسیدگی به پرونده های قاچاق کالا و ارز سازمان تعزیرات حکومتی است.

ماده ۱۳- در کلیه موارد تخلف از ضوابط موضوع این مصوبه، در صورت تحقق قاچاق، حمل، نگهداری و یا فروش کالای قاچاق، امکان استناد به تخلف موضوع تبصره (۴) ماده (۱۸) قانون وجود نخواهد داشت.

ماده ۱۴- ضوابط مندرج در این مصوبه در خصوص خرید، فروش، حمل و نگهداری و ضمانت اجرای تخلف از آنها صرفاً در مواردی که این اعمال به صورت تجاری باشد، اجراء خواهد شد.

ماده ۱۵- اشخاصی که خرید، فروش، حمل یا نگهداری کالای مشمول را به قصد تجاری انجام دهند، خواه میزان آن کم باشد یا زیاد، در یک مرتبه باشد یا مراتب متعدد و یا از موارد بندهای ماده (۱۶) باشد یا نباشد، ملزم به رعایت ضوابط این دستورالعمل هستند.

تبصره- قصد تجاری مطابق با ماده (۳) دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۸۸۶۴/ت ۵۲۹۷۱ هـ مورخ ۱۳۹۵/۱۱/۹ هیات وزیران با اصلاحات بعدی، احراز می شود.

ماده ۱۶- در این مصوبه هر یک از رفتارهای زیر در خصوص هر یک از کالاهای مشمول، در هر صورت تجاری محسوب می شود.

الف) خرید، فروش، حمل و یا نگهداری کالای مشمول، توسط اشخاصی که یکی از رفتارهای مذکور را در خصوص کالای مشمول حرفه خود قرارداده اند.

ب) مجموع کالای موضوع رفتار یا رفتارهای خرید، فروش، حمل و یا نگهداری، در طول یک هفته یا کمتر از آن، برای کالای مشمول گروه الف به میزان حداقل ۱۰۰ عدد تمام سکه امامی یا معادل ارزش آن در خصوص سایر کالاهای مشمول گروه الف باشد.

ج) مجموع کالای موضوع رفتار یا رفتارهای خرید، فروش، حمل و یا نگهداری، در طول یک هفته یا کمتر از آن، برای کالاهای گروه ب و ج، به میزان حداقل یک کیلوگرم طلای با عیار ۱۸ باشد.

د) خرید، فروش، حمل یا نگهداری برای کالای مشمول گروه د به هر میزان باشد.

ه) مجموع کالای موضوع رفتار یا رفتارهای خرید، فروش، حمل و یا نگهداری، در طول یک هفته یا کمتر از آن، برای کالای مشمول گروه ه به میزان ده قیراط باشد.

و) مجموع کالای موضوع رفتار یا رفتارهای خرید، فروش، حمل و یا نگهداری، در طول یک هفته یا کمتر از آن، برای نقره به میزان حداقل ارزش ۵ کیلوگرم نقره با عیار ۹۲۵ و برای پلاتین به میزان حداقل یک کیلوگرم پلاتین با عیار ۹۲۵ باشد.

ماده ۱۷- در صورت عدم رعایت ضوابط این مصوبه در مورد بخشی از کالای مشمول موضوع رفتار انجام شده، ضمانت اجرای قانونی، صرفاً در خصوص همان بخش که نسبت به آن تخلف واقع شده است، اعمال خواهد شد.

ماده ۱۸- ثبت کلیه اطلاعات موضوع این مصوبه توسط اعضای زنجیره تأمین می بایست به صورت آنی انجام گیرد.

ماده ۱۹- کلیه ضوابط مذکور در این مصوبه در مناطق آزاد تجاری- صنعتی و ویژه اقتصادی نیز لازم الاجراست.

ماده ۲۰- خرید یا فروش کالای مشمول از طریق فضای مجازی نیز مشمول رعایت ضوابط تعیین شده این مصوبه می باشد.

ماده ۲۱- رعایت مفاد این مصوبه در خصوص کالاهای سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی و نهاد مأذون از سوی ولی فقیه و کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی الزامی است.

ماده ۲۲- بانک مرکزی ج.ا. ایران از ثبت اطلاعات تولید و موجودی سکه مستثنی بوده و جهت ثبت خرید و فروش سکه می‌بایست از طریق تفویض اختیار به کارگزار در سامانه جامع تجارت اقدام نماید.

تبصره - در صورت خرید و فروش بی واسطه نیز بانک موظف به ثبت اطلاعات در سامانه می باشد.

ماده ۲۳- در کلیه موارد تخلف از ضوابط موضوع این مصوبه، اگر کالا به مصرف‌کننده نهایی تحویل شده باشد، مرتکب به جای ضبط کالا، حسب مورد علاوه بر محکومیت به جریمه های مقرر، به پرداخت معادل ارزش کالا نیز محکوم می‌شود.

ماده ۲۴- در کلیه موارد تخلف از ضوابط موضوع این مصوبه، در صورت حصول شرایط مقرر در ماده ۷۲ قانون، حکم ماده مذکور جاری خواهد شد.

ماده ۲۵- مرجع پاسخگویی به استعلامات در خصوص تخلفات موضوع این مصوبه، سامانه جامع تجارت است. شعب رسیدگی به پرونده‌های موضوع این مصوبه مکلفند برای احراز تخلف از ضوابط موضوع این مصوبه و تعیین ارزش کالای مشمول، اطلاعات لازم را از سامانه جامع تجارت استعلام کنند.

ماده ۲۶- کالاهای مشمول این دستورالعمل صرفاً در حوزه خرید و فروش، کالای موضوع قاچاق محسوب شده و در حوزه حمل و نگهداری از شمول ماده (۲) دستورالعمل تبصره (۴) الحاقی ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۸۸۶۴/ت/۵۲۹۷۱ هـ مورخ ۹/ ۱۱/ ۱۳۹۵ هیات وزیران با اصلاحات بعدی، خارج است.

ماده ۲۷- ضوابط تعیین‌شده در این مصوبه، برای گروه "الف"؛ ۲ ماه، گروه "ب"؛ ۴ ماه و گروه "ج" و "د"؛ ۶ ماه پس از ابلاغ این مصوبه و گروه "هـ" و "و"؛ با تشخیص و اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت لازم‌الاجرا خواهد بود. ضوابط فوق در شش فصل و ۲۷ ماده، در تاریخ ۳۰/ ۴/ ۱۴۰۱ به تأیید رییس جمهوری محترم رسید.

تصویب‌نامه در خصوص تعیین فهرست کالاهای یارانه‌ای موضوع تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۳۹۵/۱۱/۶ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ تصویب کرد:

۱- فهرست کالاهای یارانه‌ای موضوع تبصره (۲) ماده (۱۸) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به شرح زیر تعیین می‌شود:

ردیف	گروه کالایی	نام کالا	ردیف	گروه کالایی	نام کالا
۱	کالاهای اساسی	گندم	۳	دارو	داروهای ساخته شده برای بیماران خاص، مزمن، صعب‌العلاج و داروهای مشمول یارانه
		آرد			واکسن
		نان			شیر خشک (اطفال و متالولیک)
					کیسه خون
۲	حامل‌های انرژی	بتزین	۴	نهادهای کشاورزی	کود شیمیایی (فصلت، پتاس)
		گازوئیل			
		نفت سفید			
		گاز مایع			
		نفت کوره			
		سوخت هوایی (ATK)			

۲- این تصویب‌نامه تعهدی را برای پرداخت یارانه به کلیه کالاهای مشخص شده موضوع فهرست بند (۱) ایجاد نمی‌کند و مادامی که عملاً یارانه‌ای به هر یک از کالاهای مذکور پرداخت نگردد مشمول جریمه موضوع بند (پ) ماده (۱۸) نمی‌گردد.

۳- مصادیق گروه کالایی دارو ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی (سازمان غذا و دارو) به صورت عمومی اعلام می‌گردد.

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۲) ماده (۴۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

هیأت وزیران در جلسه ۱۴۰۱/۷/۱۷ به پیشنهاد ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز و به استناد تبصره (۲) الحاقی ماده (۴۷) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز، موضوع ماده (۳۱) قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۴۰۰-، آیین‌نامه اجرایی تبصره مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

فصل اول - تعاریف و کلیات ماده

ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲- با اصلاحات بعدی

۲- مرجع رسیدگی: حسب مورد دادسرا و دادگاه انقلاب یا سازمان تعزیرات حکومتی.

۳- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع ماده (۳) قانون .

۴ - کالا یا محصول حوزه صنعت و معدن: کالا یا محصولی که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی و با هدف مصرف مستقیم یا استفاده در فرآیند تولید، خریداری و به سه گروه "مواد اولیه و قطعات"، "اقلام سرمایه‌ای" و "ملزومات مصرفی و خدمات" تقسیم می‌شوند.

۵ - کالا یا محصول حوزه کشاورزی: کالا یا محصول زراعی، باغی، حیوانی، شیلانی، مرتعی، جنگلی، گیاهان دارویی، دارو، واکسن، مواد زیستی (بیولوژیک)، سموم و کودهای شیمیایی، نهاده‌های دامی و گیاهی و محصولات فرآوری شده و همچنین کالا و محصول محیط‌زیستی از قبیل جانوران وحشی ایرانی یا خارجی و اجزاء آنها نظیر پوست یا استخوان و محصولات جانبی مانند روغن و سم جانوران زهردار خشکی‌زی و آبی.

۶ - کالا یا محصول حوزه سلامت: دارو، مکمل‌ها، فرآورده‌های زیستی (بیولوژیک انسانی)، شیرخشک، ملزومات و تجهیزات پزشکی و قطعات آنها، مواد و فرآورده‌های خوراکی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و یا مواد اولیه این اقلام.

۷- فرآورده و مشتقات نفتی و محصول پتروشیمیایی: تمامی محصولات مذکور در دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده‌ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی، موضوع ماده (۴۵) آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳ و اصلاحات بعدی آن.

۸- واحد شهرستانی: حسب مورد ادارات تابع وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهادکشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در شهرستان‌های محل رسیدگی به پرونده‌های مربوط و همچنین اداره کل استاندارد استان مربوط که طبق این آیین‌نامه تعیین شده‌اند.

۹- واحد استانی: حسب مورد ادارات کل تابع وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی در استان‌های محل رسیدگی به پرونده‌های مربوط و همچنین کارگروه‌های مربوط که طبق این آیین‌نامه تعیین شده‌اند.

۱۰- واحد پایش: حسب مورد واحدهای مستقر در وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، جهادکشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران.

ماده ۲- برای تشخیص ایرانی یا خارجی بودن کالای قاچاق مکشوفه، مطابق مقررات این آیین‌نامه عمل می‌شود.

فصل دوم - ساختار و تشکیلات

ماده ۳- واحد شهرستانی برای اظهارنظر در خصوص ایرانی یا خارجی بودن کالاها، حسب مورد به شرح زیر می‌باشد:

۱- در مورد کالاهای حوزه صنعت و معدن و حوزه کشاورزی: به ترتیب اداره تابع وزارت صنعت، معدن و تجارت و اداره جهادکشاورزی شهرستان‌های محل رسیدگی به پرونده‌های مربوط

۲- در مورد کالاهای حوزه سلامت به استثنای موارد در صلاحیت وزارتخانه‌های جهادکشاورزی و صنعت، معدن و تجارت: حسب مورد دانشگاه علوم پزشکی شهرستان محل رسیدگی به پرونده مربوط و یا شبکه بهداشت و درمان آن، به تشخیص رییس سازمان غذا و دارو.

۳- در مورد فلزات گرانبها از قبیل طلا و مصنوعات آن و گواهرسنگ‌ها: اداره کل استاندارد استان محل رسیدگی به پرونده مربوط:

تبصره ۱- در صورتی که برای اظهارنظر در خصوص ایرانی یا خارجی بودن کالاهای زیست محیطی، نیاز به نظر محیط زیست باشد، واحد شهرستانی کالاهای حوزه کشاورزی، نظر مشورتی اداره تابع محیط زیست مربوط را اخذ می‌کند .
تبصره ۲- در مورد منشاء تولید فلزات گرانبها و گواهرسنگ‌ها، اداره کل استاندارد استان مربوط موضوع را در کارگروه فنی متشکل از ادارات کل تابع وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی بررسی و نظر مشورتی خود را به مرجع رسیدگی اعلام می‌کند .

ماده ۴- واحد استانی برای اظهارنظر در خصوص ایرانی یا خارجی بودن کالاها که برای رسیدگی به اعتراض نسبت به نظر مشورتی پیش‌بینی شده‌اند، حسب مورد به شرح زیر می‌باشد:

۱- در مورد کالاهای حوزه صنعت و معدن و حوزه کشاورزی: به ترتیب اداره کل صنعت، معدن و تجارت و سازمان جهادکشاورزی استان محل رسیدگی به پرونده‌های مربوط

۲- در مورد کالاهای حوزه سلامت: کارگروه فنی کالای حوزه سلامت استان محل رسیدگی به پرونده‌های مربوط .
تبصره ۱- ترکیب اعضای کارگروه فنی کالای حوزه سلامت که به ریاست معاون غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی

استان تشکیل می‌شود و نحوه برگزاری جلسات و اتخاذ تصمیم به موجب دستورالعملی است که ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه از سوی وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲- در صورت بروز اختلاف در تشخیص ماهیت کالاهای حوزه سلامت مشابه در واحدهای شهرستانی یا استانی مربوط، مرجع رفع اختلاف سازمان غذا و دارو خواهد بود. ماده ۵- برای بررسی اعتراض نسبت به نظریه اولیه در مورد فلزات گرانبها و گوهرسنگ‌ها، کارگروهی با حضور دستگاه‌های موضوع تبصره (۲) ماده (۳) این آیین‌نامه و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل و مطابق ترتیبات مقرر در این آیین‌نامه اقدام خواهد کرد. ماده ۶- واحد اظهارنظر در خصوص ایرانی یا خارجی بودن فرآورده و مشتقات نفتی و محصول پتروشیمیایی، کارگروه‌های تعیین ماهیت و تجدیدنظر موضوع دستورالعمل اصلاح و بهبود (ساماندهی) فرآیندهای صادرات، واردات، عبور (ترانزیت) و معاوضه (سواپ) نفت خام، میعانات گازی و فرآورده‌ها و مشتقات نفتی در امور گمرکی، موضوع ماده (۴۵) آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹- مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳ و اصلاحات بعدی آن می‌باشند که مطابق دستورالعمل یادشده و این آیین‌نامه اقدام خواهند کرد.

فصل سوم - ترتیبات رسیدگی

ماده ۷- مرجع رسیدگی به پرونده کالای قاچاق مکشوفه می‌تواند در صورت وجود دلایل قطعی از قبیل نشان (برند) کالا توأم با اقرار متهم یا صاحب کالا دائر بر خارجی بودن کالا، نسبت به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی را صادر کند. در غیر این صورت، چنانچه متهم یا صاحب کالا ادعای تفاوت منشأ کالای مکشوفه از حیث ایرانی یا خارجی بودن آن با اطلاعات مندرج در پرونده مربوط را نماید و شواهد، امارات و قرائن مختلف مانند مشخصات ظاهری، لفاف، بسته بندی، علائم تجاری و سایر اسناد ارایه شده مانند گواهی تولید و صورتحساب (فاکتور) معتبر خرید کالا از تولیدی داخلی دلالت بر صدق اظهارات وی داشته باشد، مرجع یادشده موظف است حسب مورد با توجه به نوع و ماهیت کالا، ضمن ارسال مدارک و مستندات متهم یا صاحب کالا و همچنین مشخصات کالا و سایر اسناد و مدارک موجود و تبیین اوضاع و احوال قضیه، مراتب را از واحدهای شهرستانی مربوط موضوع بندهای (۱)، (۲) و (۳) ماده (۳) و تبصره‌های آن و یا کارگروه‌های تعیین ماهیت موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه استعلام نماید.

ماده ۸- واحد یا کارگروه مندرج در ماده (۷) این آیین‌نامه، حسب مورد موضوع را با توجه به مدارک و مستندات دریافتی و با توجه به ویژگی‌های کالا بررسی و به طور مستدل و مستند نظر کارشناسی (فنی و تخصصی) خود مبنی بر ایرانی یا خارجی بودن کالا را به مرجع رسیدگی اعلام می‌کند.

ماده ۹- چنانچه امکان تشخیص ایرانی یا خارجی بودن کالا حسب مورد برای واحد شهرستانی وجود نداشته باشد، این واحد از طریق مشورت با واحدهای شهرستان‌های همجوار همان استان، نسبت به اعلام نظر در موعد مقرر اقدام می‌کند.

اداره کل استاندارد استان در حیطه صلاحیتی خود، در این قبیل موارد با مشورت واحد مرتبط در استان‌های همجوار اقدام خواهد کرد.

ماده ۱۰- مرجع رسیدگی بر مبنای نظر مشورتی واحد شهرستانی مربوط راجع به ایرانی یا خارجی بودن کالای قاچاق مکشوفه، به موضوع رسیدگی و به طور مستدل رأی صادر می‌کند

ماده ۱۱- در صورت اعتراض متهم یا صاحب کالا یا اشخاص ذی‌ربط از جمله دستگاه‌های موضوع ماده (۵۰) مکرر (۱) قانون نسبت به نظریه مشورتی واحد‌های شهرستانی مربوط موضوع بندهای (۱)، (۲) و (۳) ماده (۳) و تبصره‌های آن و یا کارگروه‌های تعیین ماهیت موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه، مرجع رسیدگی می‌تواند موضوع را جهت اظهارنظر مشورتی حسب مورد به واحدهای استانی موضوع ماده (۴) و یا کارگروه‌های تجدیدنظر موضوع مواد (۵) و (۶) این آیین‌نامه ارجاع کند. کارگروه‌ها و واحدهای یادشده به طور مستدل نظر مشورتی خود را به مرجع یادشده ارسال می‌نمایند. نظریه مشورتی مذکور، نهایی می‌باشد.

تبصره - هرگاه مرجع رسیدگی، اعتراض به نظر مشورتی واحد شهرستانی یا استانی و یا کارگروه‌های مربوط را نپذیرد موظف است به طور مستدل آن را رد و رأی صادر نماید.

ماده ۱۲- در استعلام انجام‌شده از سوی مرجع رسیدگی، ضمن رعایت اصول محرمانگی باید از ذکر اطلاعات غیرضرور پرونده نظیر نام صاحب کالا خودداری شود

ماده ۱۳- واحدها و کارگروه‌های استعلام‌شونده در صورت لزوم با اعزام کارشناس نسبت به بررسی نمونه کالا با هماهنگی مرجع نگهداری کالاهای توقیفی اقدام می‌نمایند.

ماده ۱۴- استعلام‌های موضوع این آیین‌نامه از طریق سامانه پرونده‌های قاچاق موضوع ماده (۳۰) آیین‌نامه اجرایی مواد (۵) و (۶) قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز موضوع تصویب‌نامه شماره ۴۶۴۴۳/ت/۵۱۵۵۹هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۲۳ و اصلاحات بعدی آن انجام می‌پذیرد.

ماده ۱۵- واحدها و کارگروه‌های استعلام‌شونده مکلفند مطابق ماده (۴۷) قانون، ظرف (۱۰) روز کاری نسبت به استعلام پاسخ دهند.

ماده ۱۶- به منظور نظارت بر عملکرد واحدهای شهرستانی یا استانی و کارگروه‌های مربوط، ستاد پایش حسب مورد در وزارتخانه‌های مربوط و سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌شود. ماده ۱۷- در صورت عدم وجود امکانات لازم از جمله تجهیزات فنی مورد نیاز یا نیروی انسانی متخصص در شهرستان محل رسیدگی، به تشخیص مرجع رسیدگی مربوط، حسب مورد نزدیکترین شهرستان یا استان مربوط که دارای این امکانات می‌باشد، مسئولیت اجرای این آیین‌نامه را بر عهده دارد. معاون اول رئیس‌جمهور - محمد مخبر

آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

تصویبنامه مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۸/۲۵ هیات وزیران درخصوص «آیین نامه اجرایی تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز» در تاریخ ۱۴۰۱/۰۹/۱۵ توسط معاون اول رییس جمهور ابلاغ شد.

تبصره ۶ بند ح ماده ۲ مکرر قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی به شرح زیر است:

تبصره ۶ - کلیه صادرکنندگان کالا به خارج از کشور موظفند ارز مندرج در پروانه گمرکی یا معادل ارزی آن به سایر ارزها را به بانک مرکزی بفروشند و یا با تایید بانک مرکزی نسبت به فروش آن به سایر اشخاص اقدام یا جهت تامین ارز واردات کالای خود یا بازپرداخت بدهی تسهیلات ارزی استفاده نمایند. متخلف علاوه بر الزام به ایفای تعهد موضوع تخلف، به جریمه نقدی معادل یک پنجم موضوع تخلف و دو یا چند مورد از محرومیت های موضوع ماده (۶۹) این قانون محکوم می شود. در صورت عدم ایفای تعهد ظرف سه ماه از زمان ابلاغ حکم قطعی، معادل ارزش تعهد بر اساس بالاترین نرخ اعلامی بانک مرکزی در زمان صدور حکم، به جریمه نقدی مرتکب افزوده می شود. تخلف موضوع این تبصره صرفاً در مواردی که ارزش موضوع تخلف بیشتر از سه میلیون (۳/۰۰۰/۰۰۰) یورو یا معادل آن به سایر ارزها باشد، می تواند با تحقق شرایط مربوط، مشمول عناوین سازمان یافته و حرفه ای موضوع این قانون قرار گیرد. در صورتی که عدم رفع تعهد موضوع این تبصره و تبصره های (۵) و (۷) با تشخیص مرجع رسیدگی به علت قوه قاهره (حادثه خارجی غیرقابل پیش بینی و غیرقابل دفع) باشد، محکومیت موضوع این تبصره ها اعمال نمی شود.

آیین نامه اجرائی این تبصره شامل مواردی از قبیل مهلت رفع تعهد که بیش از یکسال نیست و شرایط تمدید آن تا حداکثر سه ماه، موارد مشمول معافیت تا سقف سی هزار (۳۰/۰۰۰) یورو یا معادل آن به سایر ارزها در سال و معافیت کالای موضوع ماده (۶۵) قانون امور گمرکی، میزان تعهد که کمتر از شصت درصد (۶۰٪) ارزش ارزی صادرات نیست، اولویت بندی و نحوه انتخاب یک یا ترکیبی از روشهای رفع تعهد و تعیین سامانه های اجرائی این تبصره، توسط بانک مرکزی با همکاری وزارت صنعت، معدن و تجارت تهیه و ظرف یک ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون به تصویب هیات وزیران می رسد. در هر صورت، برخورداری از کلیه معافیت های مالیاتی برای درآمدهای حاصل از صادرات و هرگونه جایزه و مشوق های صادراتی به تناسب میزان ایفای تعهد موضوع این تبصره است.

اعمال محدودیت های موضوع این تبصره تا ابتدای سال بعد از زمانی که ارزش سالانه صادرات غیرنفتی طبق اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت، به بیش از یک ممیز هشت دهم (۱/۸) برابر ارزش سالانه واردات کشور برسد، قابل اجرا است.

تصویبنامه در خصوص مصادیق موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست
، موضوع تبصره بند الف ماده ۲ اصلاحی قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

تصویبنامه مصوب جلسه مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۵ هیات وزیران در خصوص مصادیق موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا عمدی نیست، موضوع تبصره بند الف ماده ۲ اصلاحی قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارزی نامه شماره ۲۲۸۰۰۹ در تاریخ ۱۴۰۱/۱۲/۹ توسط معاون اول رئیس جمهور ابلاغ شد.

ماده ۱ - مصادیق قوه قهریه (فورس ماژور) و مواردی که عدم ورود کالا و وسیله نقلیه غیر عمدی محسوب می شود. خواه ناشی از حوادث طبیعی، سیاسی و اجتماعی و خواه ناشی از حوادث غیر مترقبه مربوط به کالا و یا اشخاص باشد اعم از سیل، زلزله، آتشفشان، رانش زمین، دریالرزه (سونامی)، صاعقه، طوفان، فرونشست زمین، جنگ، آشوب، اعتصاب، شورش، بیماری های همه گیر، تحریم مؤثر در موضوع، قطع روابط سیاسی و اقتصادی، توقیف کالای صدور موقت شده توسط مقامات کشورهای مقابل، تصویب قوانین مانع فعالیت، سرقت کالا، حوادث ناشی از کار، انفجار، آتش سوزی، واژگونی در دریا و رودخانه مرزی، تصادفی که منجر به از بین رفتن قابلیت استفاده کالا شود، سقوط هواپیما، خروج قطار از ریل، فوت، بیماری، توقیف یا حبس اظهار کننده و صدور حکم محجوریت صاحب کالا یا نماینده قانونی او می باشند.

تبصره - مرجع تشخیص بیماری های همه گیر، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

ماده ۲ - ارایه دلایل بروز قوه قهریه (فورس ماژور) و عمدی نبودن عدم ورود کالا با اظهار کننده است. اظهار کننده می تواند حسب مورد نسبت به ارائه مستندات صادره از سوی مقامات رسمی محل کشور مقابل که مورد تأیید مأمورین کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران در آن کشور است، اقدام کند و در مواردی که مأموران کنسولی دولت جمهوری اسلامی ایران حضور نداشته باشند، مقامات رسمی محلی کشور مقابل، صلاحیت تنظیم مستندات مذکور را خواهند داشت. مگر آنکه اظهار کننده بتواند ادله عدم همکاری مقامات رسمی محلی که به تأیید وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران رسیده است را ارائه کند. در صورت اخیر، اظهار کننده می تواند نسبت به ارائه تأییدیه ای از بالاترین مقام دستگاه مربوط در ایران دایر بر بروز قوه قهریه و عمدی نبودن عدم ورود کالا اقدام کند.

ماده ۳ - احراز موارد قوه قهریه (فورس ماژور) و عمدی نبودن عدم بازگشت کالای خارج شده تحت رویه کران بری که از راه دریا یا رودخانه های مرزی عبور می نمایند، حسب مورد با ارایه مستندات مورد تأیید فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران (مرزبانی و دریابانی) و یا سازمان بنادر و دریانوردی خواهد بود.

آیین نامه اجرایی شرایط و چگونگی مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع تبصره ماده ۲۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

فصل اول - تعاریف

در اجرای تبصره ماده ۲۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ، مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی ، آیین نامه اجرایی شرایط و چگونگی مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع ، به شرح مواد آتی است :

ماده ۱ - واژگان مذکور در این آیین نامه به معانی زیر می باشد :

الف - محل نگهداری : هرگونه محل از قبیل انبار ، منزل ، سردخانه و زمین اعم از محصور یا غیر محصور مسقف یا غیر مسقف که کالای قاچاق ممنوع در آن نگهداری شود .

ب - مصادره : سلب دائمی مالکیت محل کالای موضوع ماده ۲۴ قانون از مالک و انتقال آن به دولت با حکم مرجع قانونی ذی صلاح.

پ - نگهداری : عبارت است از نگهداشتن کالای قاچاق ممنوع برای مدت زمانی که عرفاً نگهداری محسوب می شود در محل خاص مذکور در بند (الف) این ماده .

ت - قانون : قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲/۱۰/۳ مجلس شورای اسلامی و اصلاحات بعدی

ث - آیین نامه : آیین نامه اجرایی ماده ۲۴ قانون .

فصل دوم - چگونگی مصادره محل نگهداری و شرایط آن

ماده ۲ - مصادره محل نگهداری موضوع ماده ۲۴ قانون شامل مال غیر منقول می شود و اموال منقول موجود در آن که محل نگهداری کالای قاچاق نبوده ، از شمول مصادره خارج است .

ماده ۳ - اموال غیر منقول مشمول ماده ۲۴ قانون ، قبل از صدور رأی و در حین رسیدگی توسط مرجع ذی صلاح توقیف ثبتی می شود و در صورت فقدان سابقه ثبتی مراتب به مالک یا متصرف و مراجع قانونی ذی ربط ابلاغ و به ایشان تفهیم می شود که هرگونه نقل و انتقال آن فاقد اثر قانونی است .

اموال منقول مشمول ماده (۲) آیین نامه تا قبل از صدور رأی قطعی توقیف و تحویل امین اموال می شود .

ماده ۴ - اگر مال موضوع مصادره مشاع باشد ، نسبت به حصه مرتکب ، ارزیابی و مطابق قانون اقدام به مصادره می شود .

ماده ۵ - در صورت تعدد مالکان محل نگهداری صرفاً حصه ، مالکی که محکوم به مصادره شده ، مشمول ماده ۲۴ قانون می شود .

ماده ۶ - چنانچه محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع ، متعلق به دولت یا شخص حقوقی مأمور به خدمات عمومی باشد مشمول توقیف و مصادره موضوع ماده ۲۴ قانون نبوده و با مرتکب طبق قانون رفتار می شود .

ماده ۷ - چنانچه محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع متعلق به مرتکب نباشد دادگاه باید وفق صدر ماده ۲۴ قانون عمد مالک را جهت نگهداری کالای قاچاق توسط دیگری احراز کند ، قرائنی از قبیل موارد زیر دلالت بر این امر دارد :
الف - علم و اطلاع مالک از قاچاقچی بودن مرتکب قبل از تحویل ملک به وی و دریافت حق الانتفاع یا اجاره بهای غیر متعارف از مرتکب .

ب - وجود جاسازی برای نگهداری کالای قاچاق یا تغییرات مشابه آن در ملک با علم و اطلاع مالک.

ماده ۸ - چنانچه مال موضوع حکم مصادره مشمول ماده ۲۴ قانون بلاصاحب ، یا مجهول المالک یا صاحب آن متواری باشد ، تحویل نهاد مأذون از سوی ولی فقیه می شود .

ماده ۹ - در اجرای ماده ۲۴ قانون ناظر بر ماده ۴۱ قانون ضابطین مکلفند محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع را به نحوی توقیف یا پلمپ کنند که با حقوق اشخاص ثالث مانند مستأجر ملک تا قبل از صدور حکم قطعی مبنی بر مصادره منافات نداشته باشد .

ماده ۱۰ - در صورتی که مرتکب نگهداری کالای قاچاق ممنوع ، صرفاً مالک عرصه و یا اعیان باشد ، حسب مورد به توقیف و مصادره عرصه یا اعیان اقدام می شود .

ماده ۱۱ - چنانچه کالا یا کالاها در محل های متعدد نگهداری شده باشد ، ملاک حدنصاب مذکور در ماده ۲۴ قانون نسبت به کالای کشف شده در هر محل به طور جداگانه محاسبه می شود .

ماده ۱۲ - ملاک تعیین قیمت کالای قاچاق ممنوع و محل نگهداری ، زمان صدور حکم مصادره می باشد .

ماده ۱۳ - قاضی اجرای احکام موظف است رونوشتی از حکم قطعی صادره موضوع ماده ۲۴ قانون را حسب مورد به سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی یا ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) جهت اجرا ارسال نماید .

ماده ۱۴ - چنانچه پس از صدور حکم قطعی مبنی بر مصادره محل نگهداری کالای قاچاق ممنوع و اجرای آن ، به جهت یا جهات قانونی متعاقباً حکم برائت قطعی و استرداد مال صادر شود ، در صورت موجود بودن ، عین مال و در غیر این صورت قیمت روز آن به صاحب آن مسترد می شود .

دستور العمل ماده ۵۰ مکرر ۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

در اجرای ماده ۵۰ مکرر قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز و نحوه اعمال ماده ۴۷۷ قانون آ.د.ک و بنا به پیشنهاد وزیر دادگستری دستور العمل ماده ۵۰ مکرر ۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به شرح مواد آتی است :

ماده ۱- اصطلاحات و واژگان در این دستورالعمل در معانی زیر به کار میرود :

الف - قانون : ماده ۵۰ مکرر ۳ قانون اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۴۰۰/۱۱/۱۰

ب - سازمان: سازمان تعزیرات حکومتی

پ - رأی : رأی قطعی صادر شده از شعب ویژه قاچاق کالا و ارز

ت - درخواست : درخواست اعمال ماده ۱۷۷ ق.آ.د.ک در اجرای ماده ۵۰ مکرر ۳ الحاقی

ماده ۲ - متقاضی اعمال ماده ۴۷۷ درخواست خود را همراه با کلاسه و مشخصات پرونده و با دادنامه بدوی و تجدید نظر و یا تصویر قرار منع تعقیب ، موقوفی تعقیب و یا برائت حسب مورد از طرف محکوم علیه یا مراجع مندرج در ماده ۵۰ مکرر ۱ و با ذکر جهت یا جهات خلاف شرع بین را به صورت مستدل و مستند به سازمان ارسال نماید.

تبصره ۱ - چنانچه تقاضا از ناحیه محکوم علیه باشد علاوه بر موارد فوق، طبق تبصره ۱ ماده ۵۰ مکرر ۳، فیش معادل دو درصد جریمه نقدی مندرج در حکم را که نزد صندوق دادگستری تودیع نموده ضمیمه درخواست نماید.

تبصره ۲- در صورت تجویز اعاده دادرسی مبلغ مذکور مسترد میگردد و در غیر این صورت به عنوان درآمد عمومی دولت محسوب و به حساب خزانه داری کل کشور واریز میشود.

تبصره ۳ - در مواردی که باید وجه تودיעی به متقاضی مسترد شود ، موضوع در اسرع وقت به صورت کتبی به دادگستری اعلام تا وجه را با اخذ مشخصات کامل محکوم علیه و یا پرداخت کننده وجه مسترد نماید.

ماده ۳- رئیس سازمان پس از وصول درخواست ، میتواند راساً یا با ارجاع به یکی از شعب یا مشاوران موضوع را با دقت بررسی و نتیجه را مستند و مستدل با امضاء ریاست سازمان به حوزه ریاست قوه قضاییه ارسال نماید.

ماده ۴- در صورت تشخیص رئیس قوه قضاییه مبنی بر خلاف شرع بین و تجویز اعاده دادرسی مستندات جهت رسیدگی در شعب خاص به دیوان عالی کشور ارسال میگردد. و در صورت عدم تشخیص و رد درخواست ، مراتب به سازمان و متقاضی اعلام و در سابقه مطروحه بایگانی میشود

ماده ۵- صرف درخواست اعمال ماده ۴۷۷ ، موجب توقف اجرای رأی نخواهد بود مگر اینکه دستور توقف اجرای حکم توسط رئیس قوه قضاییه صادر شده و یا اعاده دادرسی تجویز شده باشد که در این صورت اجرای حکم تا تعیین تکلیف نهایی متوقف میشود.

ماده ۶ - این دستورالعمل در ۶ ماده و تبصره در تاریخ ۱۴۰۱/۹/۲ به تصویب رئیس قوه قضاییه رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۱/۲۷ به پیشنهاد ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز (با همکاری دستگاه های ذی ربط) و به استناد بند (۳) ماده (۵۶) اصلاحی قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۴۰۰- آیین نامه اجرایی نحوه نگهداری و امحاء کالاهای موضوع بند یادشده را به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

۱- قانون: قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز - مصوب ۱۳۹۲ - با اصلاحات بعدی آن.

۲- ستاد: ستاد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز، موضوع ماده (۳) قانون.

۳- سازمان: سازمان جمع آوری و فروش اموال تملیکی.

۴- کاشف: دستگاه های موضوع ماده (۳۶) قانون و ضابطین مربوط در حدود وظایف قانونی.

۵- مراجع رسیدگی کننده: حسب مورد شعب دادسرا و دادگاه انقلاب اسلامی، شعب تعزیرات حکومتی و تجدید نظر آنها و دیوان عالی کشور که مطابق ماده (۴۴) قانون به جرایم و تخلفات مربوط رسیدگی می کنند.

۶- وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی: وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان های تابع آن (سازمان غذا و دارو و معاونت های غذا و دارو دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی سراسر کشور).

۷- امحاء: معدوم یا منهدم کردن کالاهای موضوع قانون به شیوه هایی نظیر خردکردن، آتش زدن و اوراق کردن.

۸- کارشناس رسمی: کارشناس رسمی دارای پروانه از کانون کارشناسان رسمی دادگستری یا کارشناس مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضاییه.

ماده ۲- مسئولیت امحاء کالاهای مکشوفه موضوع این آیین نامه به استثنای موارد مذکور در مواد (۱۶) و (۱۷) این آیین نامه، به عهده سازمان است.

ماده ۳- عملیات امحاء کالاهای مکشوفه توسط سازمان و با حضور دادستان محل یا نماینده قضایی وی و نمایندگان تام الاختیار ستاد، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان تعزیرات حکومتی، فرماندهی کل انتظامی جمهوری اسلامی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست، وزارتخانه های بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و جهادکشاورزی و سازمان ملی استاندارد ایران انجام می شود.

تبصره ۱- دعوت از نمایندگان یاد شده حداقل تا (۱۰) روز قبل از عملیات امحاء انجام می گیرد.

تبصره ۲- دستگاه هایی که به استناد قوانین حضور نماینده خود در عملیات امحاء را ضروری می دانند، با هماهنگی سازمان می توانند نماینده تام الاختیار خود را برای حضور در عملیات مذکور معرفی کنند.

تبصره ۳ - اسامی نمایندگان دستگاه های موضوع این ماده برای ورود به محل امحاء، حداقل یک روز قبل از عملیات امحاء از طریق دستگاه مربوط، به سازمان اعلام می شود .

ماده ۴- سازمان مکلف است حداقل تا (۱۰) روز قبل از عملیات امحاء، در خصوص تعیین کالا از حیث نوع پسماند، تعیین محل و نحوه امحاء متناسب با نوع پسماند، نحوه حمل، چگونگی بسته بندی کالا و همچنین انتخاب محل و چگونگی دفع پسماند بر اساس ضوابط و الزامات زیست محیطی، با دستگاه های ذی ربط هماهنگی های لازم را به عمل آورد.

تبصره ۱- دستگاه های ذی ربط مکلفند نظر مکتوب واحدهای تخصصی خود راجع به موارد مذکور در این ماده را ظرف یک هفته به سازمان ارسال کنند.

تبصره ۲ - سازمان در چهارچوب ترتیبات اعلام شده از سوی دستگاه های مذکور در این ماده اقدام خواهد کرد .

ماده ۵- تمامی فرآیند امحاء کالاهای مشمول باید به صورت کاملاً هوشمند از طریق سامانه یکپارچه اموال تملیکی سازمان موضوع آیین نامه اجرایی مواد (۵۵) و (۵۶) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۲۱۶۱۰۵/ت/۶۰۱۷۸ هـ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۳ و بر اساس شناسه یکتای سامانه پرونده های قاچاق کالا و ارز و شناسه قبض انبار ذیل ماده (۶) مکرر (۲) قانون صورت پذیرد، به گونه ای که دلیل، مجوز و نحوه امحاء، به همراه اقلام اطلاعاتی مورد نیاز کالا اعم از نام کالا، میزان (تعداد و وزن)، ارزش ریالی، قبض انبار، شماره پرونده و سایر اطلاعات مربوط، از طریق تبادل اطلاعات برخط با دستگاه های ذی ربط انجام شود و قابلیت دسترسی برخط برای دستگاه های مذکور جهت بررسی و نظارت هوشمند و تبادل اطلاعات فراهم شود.

تبصره - تا زمان راه اندازی سامانه موضوع ماده (۱۸) آیین نامه مواد (۵۵) و (۵۶) قانون، اجرای این ماده به صورت غیر هوشمند انجام می شود.

ماده ۶- کالاهای مشمول موضوع ماده (۲) این آیین نامه، باید ظرف یک ماه از زمانی که امحاء از نظر قانونی قطعی شده است، امحاء شوند. در صورتی که به هر دلیل از جمله عدم پاسخ استعلام دستگاه ها، روند عملیات امحاء نیازمند مهلت بیشتری باشد، فقط یک بار با اجازه دادستان برای یک ماه دیگر قابل تمدید می باشد.

ماده ۷- حمل کالا برای امحاء، مستلزم صدور حواله خروج برای امحاء آن کالا از انبار متصل به قبض انبار که از سامانه جامع انبارها شناسه یکتا دریافت کرده است و همچنین دریافت بارنامه از سامانه جامع برخط، می باشد .

ماده ۸- سازمان مکلف است از تردد افراد متفرقه در محوطه امحاء جلوگیری نماید. فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است همکاری لازم را در این راستا به عمل آورد .

تبصره ۱- به همراه داشتن هرگونه وسایل اضافی مانند مواد خوراکی و محترقه و دوربین عکاسی در محوطه امحاء ممنوع می باشد. مسئولیت حوادث احتمالی بر عهده متخلف از این حکم می باشد .

تبصره ۲ - ورود هرگونه خودرو به محوطه امحاء، به استثنای خودروی حامل کالا و خودروی نمایندگان دستگاه های مذکور در ماده (۳) این آیین نامه، ممنوع می باشد .

تبصره ۳ - حضور عوامل اجرایی از جمله خبرنگار و راننده خودروی حامل کالا با هماهنگی سازمان بلامانع است .

ماده ۹- نمایندگان معرفی شده دستگاه های ذی ربط جهت حضور در عملیات امحاء، منطبق با کلیه شرایط احتمالی بروز حادثه، توسط سازمان بیمه حوادث خواهند شد .

ماده ۱۰- کلیه کالاهای مشمول موضوع ماده (۲) این آیین نامه، در استان محل کشف، امحاء می شوند و انتقال آنها به سایر استان ها ممنوع است. در موارد استثنایی که امحاء کالا دارای شرایط خاص بوده و انتقال آن به استان های دیگر ضرورت داشته باشد، با اطلاع سازمان، عملیات امحاء با مسئولیت استان محل امحا و با هماهنگی مدیران سازمان در استان مذکور، توسط نمایندگان دستگاه های ذی ربط در محل امحاء انجام می پذیرد .

تبصره ۱- رعایت تمام ترتیبات اجرایی این آیین نامه برای سایر دستگاه هایی که به موجب قوانین و مقررات با موضوع مرتبط هستند نیز الزامی است .

تبصره ۲- مدیران سازمان در استان ها موظفند هماهنگی لازم از طرق مختلف جهت حضور دادستان در محل نگهداری کالاهای مذکور را به عمل آورند .

ماده ۱۱- پس از عملیات امحاء، صورتجلسه امحاء مشتمل بر مشخصات کالا از حیث میزان (تعداد و وزن)، ارزش ریالی، شماره پرونده و شماره قبض انبار، تهیه و به امضای نمایندگان دستگاه های موضوع ماده (۳) این آیین نامه خواهد رسید .

تبصره - صورت جلسه امحاء در بستر سامانه جامع انبارها و با امضای الکترونیکی و در صورت عدم امکان، به صورت دستی تهیه شده و نسخه ای از آن به نحو مقتضی در اختیار نمایندگان دستگاه های مذکور قرار خواهد گرفت.

ماده ۱۲- پس از امضای صورت جلسه امحاء و ظرف سه روز پس از عملیات امحاء، قبض امحاء متصل شده به قبض انبار موضوع ماده (۷) این آیین نامه صادر خواهد شد.

ماده ۱۳- در صورتی که ضایعات حاصل از عملیات امحاء نیازمند نگهداری در انبار باشد، قبض انبار ضایعات صادر و به قبض انبار یا انبارهای اولیه متصل خواهد شد. ضایعات قابل فروش، ذیل همان شناسه یکتای پرونده و قبض انبار و از طریق مزایده و با استفاده از سامانه تدارکات الکترونیکی دولت، در سقف مقرر در قوانین و مقررات موجود، به فروش می رسد و مبالغ حاصل از فروش آنها پس از کسر هزینه ها به حساب ویژه نزد خزانه داری کل کشور موضوع ماده (۷۷) قانون واریز می شود .

تبصره - ارزش پایه ضایعات حاصل از کالاهای امحاء شده بر اساس نظر کارشناس رسمی تعیین می شود.

ماده ۱۴- سازمان مکلف است اطلاعات مربوط به حواله خروج برای امحاء، قبض های انبار و امحاء و قبض انبار ضایعات را از طریق سامانه یکپارچه اموال تملیکی موضوع ماده (۶) مکرر (۲) قانون، با سامانه پرونده های قاچاق تبادل کند.

ماده ۱۵- سازمان مکلف است مقدمات لازم از جمله امکانات سخت افزاری، نرم افزاری و نیروی انسانی را جهت مستندسازی عملیات امحاء (از ابتدا تا پایان فرایند آن)، اطلاع رسانی و انتشار گزارش آن فراهم نماید.

ماده ۱۶- مشروبات الکلی، آلات و وسایل قمار، آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن و کتب ضاله بلافاصله پس از اخذ مجوز از مرجع صالح قضایی، توسط کاشف و با رعایت الزامات زیست محیطی، بهداشتی و ایمنی مطابق دستور العملی که ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه به تصویب ستاد می‌رسد، امحاء می‌شوند.

تبصره - کاشف مکلف است گزارش عملیات امحاء مشتمل بر میزان کالا و زمان و محل امحاء را به همراه صورت جلسه کشف به مرجع رسیدگی کننده اعلام کند.

ماده ۱۷- اموال تاریخی و فرهنگی بلافاصله توسط کاشف به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی تحویل می‌شود. کاشف مکلف است رسید تحویل به همراه صورت جلسه کشف را به مرجع رسیدگی کننده اعلام کند.

ماده ۱۸- در صورتی که سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، غیر قابل استفاده بودن تجهیزات دریافت ماهواره را تأیید کند، سازمان می‌تواند با هماهنگی با دستگاه کاشف، تجهیزات مذکور را تحویل گرفته و به نحوی امحاء نماید که ضایعات آن قابل بازیافت باشد. سازمان مکلف است ضایعات حاصل از امحاء کالای مذکور را به فروش رسانده و وجوه حاصل را پس از کسر هزینه‌های مربوط به خزانه داری کل کشور واریز نماید.

ماده ۱۹- هزینه‌های مترتب بر امحاء کالاهای موضوع این آیین نامه اعم از بارگیری، انتقال، تخلیه، امحاء، نگهداری و فروش ضایعات، از محل منابع مذکور در تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۷۷) قانون تأمین می‌شود.

ماده ۲۰- سازمان می‌تواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط نسبت به برون سپاری تمامی مراحل عملیات امحاء به شرکت‌های صلاحیت دار مطابق قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید. رعایت تمامی ترتیبات مقرر در این آیین نامه به ویژه مسایل مربوط به ایمنی و امنیت اشخاص و کالا در عملیات امحاء از سوی شرکت‌های مذکور الزامی است. نظارت بر فعالیت این شرکت‌ها و امحاء بر عهده سازمان می‌باشد.

ماده ۲۱- دستور العمل این آیین نامه با پیشنهاد ستاد و سازمان تهیه و با تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی ابلاغ می‌شود.

ماده ۲۲- نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه به عهده ستاد خواهد بود.

خدا یا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَهُمْ